

Näringsutskottets betänkande 2022/23:NU16

Näringspolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående arbete. Motionsyrkandena handlar om företagsfrämjande, konkurrensfrågor, riktade insatser, företagens kapitalförsörjning samt särskilda näringsgrenar och branscher.

I betänkandet finns 39 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

120 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	9
Utskottets överväganden	10
Allmänt om företagsfrämjande	10
Utskottets ställningstagande	23
Vissa frågor om konkurrens	29
Utskottets ställningstagande	31
Riktade insatser	33
Utskottets ställningstagande	38
Företagens kapitalförsörjning	40
Utskottets ställningstagande	42
Särskilda näringsgrenar och branscher	44
Utskottets ställningstagande	55
Reservationer	60
1. Innovationsfrämjande åtgärder, punkt 1 (S)	60
2. Innovationsfrämjande åtgärder, punkt 1 (SD)	61
3. Innovationsfrämjande åtgärder, punkt 1 (C)	62
4. Företagsstöd för klimatomställningen, punkt 2 (S)	64
5. Företagsstöd för klimatomställningen, punkt 2 (MP)	65
6. Övrigt om företagsstöd, punkt 3 (SD)	66
7. Övrigt om företagsstöd, punkt 3 (V)	67
8. Övrigt om företagsstöd, punkt 3 (C)	67
9. Övrigt om företagsfrämjande åtgärder, punkt 4 (SD)	68
10. Övrigt om företagsfrämjande åtgärder, punkt 4 (V)	70
11. Övrigt om företagsfrämjande åtgärder, punkt 4 (MP)	71
12. Konkurrens från offentlig verksamhet, punkt 5 (SD)	72
13. Konkurrens från offentlig verksamhet, punkt 5 (C)	73
14. Övriga frågor om konkurrens, punkt 6 (SD)	74
15. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund, punkt 7 (S)	75
16. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund, punkt 7 (C)	76
17. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund, punkt 7 (MP)	78
18. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund, punkt 7 – motivering (SD)	78
19. Kooperativt företagande, punkt 8 (S)	79
20. Kooperativt företagande, punkt 8 (V)	80
21. Kooperativt företagande, punkt 8 (C)	81
22. Kooperativt företagande, punkt 8 (MP)	82
23. Företagens kapitalförsörjning, punkt 10 (S)	83
24. Företagens kapitalförsörjning, punkt 10 (SD)	84
25. Företagens kapitalförsörjning, punkt 10 (C)	85
26. Företagens kapitalförsörjning, punkt 10 (MP)	86
27. Främjandeuppdrag för att stimulera besöksnäringen, punkt 11 (SD, C)	87
28. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 12 (SD)	88
29. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 12 (C)	89

30. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 12 (MP).....	91
31. Delningsekonomi, punkt 13 (C)	91
32. Delningsekonomi, punkt 13 (MP)	92
33. Industrifrämjande åtgärder, punkt 14 (S).....	93
34. Industrifrämjande åtgärder, punkt 14 (C)	94
35. Industrifrämjande åtgärder, punkt 14 (MP)	95
36. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher, punkt 15 (S).....	96
37. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher, punkt 15 (SD)	97
38. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher, punkt 15 (C)	98
39. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher, punkt 15 (MP)	99
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	100
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	100

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Allmänt om företagsfrämjande

1. Innovationsfrämjande åtgärder

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:810 av Åsa Eriksson och Jennie Nilsson (båda S),

2022/23:853 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 22,

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 65 och 66,

2022/23:942 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2022/23:1026 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 36,

2022/23:1193 av Teresa Carvalho och Fredrik Lundh Sammeli (båda S)

och

2022/23:2190 av Annie Löf m.fl. (C) yrkandena 57 och 90.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

2. Företagsstöd för klimatomställningen

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:2064 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 21,

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 2, 5 och 6 samt

2022/23:2175 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 26.

Reservation 4 (S)

Reservation 5 (MP)

3. Övrigt om företagsstöd

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:710 av Helena Gellerman (L),

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9,

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6 och

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 40.

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (V)

Reservation 8 (C)

4. Övrigt om företagsfrämjande åtgärder

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:212 av Mikael Larsson (C),

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,

2022/23:895 av Michael Rubbestad (SD),
 2022/23:935 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
 2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 2–5,
 2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 8,
 2022/23:1363 av Cecilia Engström (KD) yrkande 2,
 2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
 2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S) yrkande 1
 och
 2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 9.

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (V)

Reservation 11 (MP)

Vissa frågor om konkurrens

5. Konkurrens från offentlig verksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:933 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,
 2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34 och
 2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 24.

Reservation 12 (SD)

Reservation 13 (C)

6. Övriga frågor om konkurrens

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:933 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,
 2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 16,
 2022/23:945 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och
 2022/23:1824 av Sten Bergheden (M).

Reservation 14 (SD)

Riktade insatser

7. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:821 av Lars Beckman (M),
 2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 22,
 2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 19–23,
 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34–39,
 2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkandena 6 och 7.2 samt
 2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 15 och 16.

Reservation 15 (S)

Reservation 16 (C)

Reservation 17 (MP)

Reservation 18 (SD) – motiveringen

8. Kooperativt företagande

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:748 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 3,

2022/23:1053 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 16 och 17,

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 7,

2022/23:1554 av Azadeh Rojhan m.fl. (S),

2022/23:1733 av Kalle Olsson m.fl. (S),

2022/23:1778 av Teresa Carvalho m.fl. (S) och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 12.

Reservation 19 (S)

Reservation 20 (V)

Reservation 21 (C)

Reservation 22 (MP)

9. Unga företagare

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 4 och

2022/23:1875 av Sten Bergheden (M).

*Företagens kapitalförsörjning***10. Företagens kapitalförsörjning**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:396 av Hanna Westerén (S) yrkande 2,

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 67 och 68,

2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:985 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 45,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 8 och 9,

2022/23:1341 av Peter Hultqvist m.fl. (S),

2022/23:1672 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 4,

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 15 och

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 23 (S)

Reservation 24 (SD)

Reservation 25 (C)

Reservation 26 (MP)

*Särskilda näringsgrenar och branscher***11. Främjandeuppdrag för att stimulera besöksnäringen**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 12–14.

*Reservation 27 (SD, C)***12. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:192 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 6,

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 1, 9, 21 och 23,

2022/23:1428 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S),

2022/23:1487 av Adrian Magnusson m.fl. (S),

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 17 och

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 18.

Reservation 28 (SD)

Reservation 29 (C)

Reservation 30 (MP)

13. Delningsekonomi

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 22 och 23,

2022/23:2175 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 20 och

2022/23:2190 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 176.

Reservation 31 (C)

Reservation 32 (MP)

14. Industriframjande åtgärder

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 64,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:964 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,

2022/23:1123 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 1 och 11,

2022/23:1957 av Isak From m.fl. (S) yrkande 3,

2022/23:2062 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 2 och 9 samt

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 33 (S)

Reservation 34 (C)

Reservation 35 (MP)

15. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:909 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 38,

2022/23:940 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,

2022/23:1287 av Adrian Magnusson (S),

2022/23:1579 av Roland Utbult (KD) och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 16.

Reservation 36 (S)

Reservation 37 (SD)

Reservation 38 (C)

Reservation 39 (MP)

Stockholm den 4 maj 2023

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C), Fredrik Olovsson (S), Mats Green (M), Monica Haider (S), Jessica Stegrud (SD), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Isak From (S), Eric Palmqvist (SD), Elin Söderberg (MP), Louise Eklund (L), Anna af Sillén (M), Daniel Vencu Velasquez Castro (S), Lorena Delgado Varas (V), Lili André (KD) och Anette Rangdag (SD).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet 120 motionsyrkanden om näringspolitik från allmänna motionstiden 2022/23. I bilagan finns en förteckning över behandlade förslag.

Under beredningen av ärendet fick utskottet den 16 mars 2023 information av Rikard Jermsten, generaldirektör för Konkurrensverket, med medarbetare om stigande livsmedelspriser ur ett konkurrensperspektiv. Utskottet fick den 13 april 2023 även information av Susanne Andersson, verkställande direktör för Visit Sweden AB, med medarbetare om bolagets verksamhet.

Utskottets överväganden

Allmänt om företagsfrämjande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika företagsfrämjande insatser med hänvisning till bl.a. pågående insatser.

Jämför reservation 1 (S), 2 (SD), 3 (C), 4 (S), 5 (MP), 6 (SD), 7 (V), 8 (C), 9 (SD), 10 (V) och 11 (MP).

Motionerna

Innovationsfrämjande åtgärder

I partimotion 2022/23:2190 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 57 efterfrågas ett tillkännagivande om att se över möjligheten att utlysa innovationstävlingar för grön teknik för att driva utveckling på områden med mindre kommersiell kraft vilka också kan bli möjliga för upphandling. Vidare förordas i yrkande 90 ett tillkännagivande om att se över möjligheten att öka satsningarna på det strategiska innovationsprogrammet för flyg (Innovair) i syfte att påskynda övergången till ett hållbart, fossilfritt och mer energieffektivt flyg samt till elektrifiering. I kommittémotion 2022/23:853 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 22 förordas också ett snarligt tillkännagivande.

I kommittémotion 2022/23:942 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkas det på ett tillkännagivande om att regeringen bör inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift ska vara att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden.

Patrick Reslow m.fl. (SD) framhåller i kommittémotion 2022/23:1026 yrkande 4 att regeringen ska utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning.

I kommittémotion 2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 65 begärs ett tillkännagivande om att förbättra möjligheterna för demonstration av nya miljöinnovationer genom testbäddar och policylabb i syfte att ge små och växande företag stärkt konkurrenskraft. Vidare begärs i yrkande 66 att regeringen ska utveckla bättre förutsättningar för små miljöentreprenörer att samverka med större, etablerade aktörer som kan fungera som ett slags lokomotivföretag.

I kommittémotion 2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 36 förordas ett tillkännagivande till regeringen om att den ska främja en snabb utveckling, innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era.

För att Sverige ska fortsätta vara en av världens bästa innovationsnationer framhåller Åsa Eriksson och Jennie Nilsson (båda S) i motion 2022/23:810 att

det behövs ytterligare åtgärder för bättre utväxling av svenska innovationssatsningar. Motionärerna anser att regeringen bör ta fram en innovationsstrategi som bl.a. omfattar myndighetsuppdrag om att systematiskt analysera patentdata, öka kunskapen om hur man skyddar innovationer och se över hur innovationskontoren på lärosätena bättre kan stimulera till att forskningsresultat nyttiggörs.

I motion 2022/23:1193 av Teresa Carvalho och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) begärs ett tillkännagivande om långsiktiga förutsättningar för s.k. science parks. Motionärerna menar att staten bör ta ett långsiktigt finansieringsansvar som kompletterar den nuvarande regionala eller kommunala finansieringen och involveringen.

Företagsstöd för klimatomställningen

Per Bolund m.fl. (MP) begär i partimotion 2022/23:2175 yrkande 26 att regeringen ska fortsätta att satsa på och utveckla statliga satsningar som Almis stöd till de mindre företagens omställning, i syfte att hjälpa industrier och företag att minska sin klimatpåverkan.

I kommittémotion 2022/23:2064 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 21 efterfrågas en särskild satsning i ett tidigt skede av utvecklings- och affärsutvecklingsprocessen på s.k. startup- och scaleup-företag med klimat- och miljövänliga lösningar.

Elin Söderberg m.fl. (MP) anför i kommittémotion 2022/23:2170 att klimatomställning, automatisering, den fortsatta digitaliseringen och utvecklingen av artificiell intelligens (AI) är utmaningar som staten måste hjälpa såväl företag som arbetstagare igenom. Motionärerna vill därför i yrkande 2 uppmana regeringen att bygga vidare på samarbeten med och inom näringslivet för att lösa klimatfrågan. Motionärerna framhåller vidare i yrkande 5 att regeringen bör ge medel till forskning, innovationer och gröna krediter till startup-företag samt företag och branscher i framkant av klimatarbetet för att stärka förutsättningarna för miljöexport. Därutöver efterfrågar motionärerna i yrkande 6 ett tillkännagivande om att regeringen ska stödja digitalisering och en grön och social omställning för småföretag.

Övrigt om företagsstöd

För att flera ska ges möjlighet att starta företag anser Eric Palmqvist m.fl. (SD) i kommittémotion 2022/23:937 yrkande 9 att regeringen bör överväga att införa ett starta eget-bidrag för yrkesverksamma. Ett likalydande förslag återfinns även i yrkande 4 i kommittémotion 2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD).

I kommittémotion 2022/23:1231 konstaterar Lorena Delgado Varas m.fl. (V) att det vid uppstarten av ett företag är många regler man måste förstå för att kunna göra rätt avvägningar. Motionärerna föreslår därför i yrkande 2 att regeringen bör få i uppdrag att se över utökade möjligheter till kortare utbildningar och information i samband med uppstart av nytt företag.

Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) framhåller i kommittémotion 2022/23:1643 att många s.k. start-up-företag i Sverige lämnar landet eller köps upp, och det är därför viktigt att se över hur man kan säkra att fler av de mest innovativa verksamheterna stannar kvar. Motionärerna föreslår därför i yrkande 40 ett tillkännagivande om att säkerställa gynnsamma villkor för startup-företag.

För att skapa förutsättningar för ökad tillväxt och stärkt konkurrenskraft föreslås i motion 2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6 att regeringen ska uppmanas att överväga reformerade stöd till entreprenörer.

I motion 2022/23:710 av Helena Gellerman (L) begärs att regeringen ska stödja nyföretagare och ta bort hinder i regelverk för att förenkla steget att starta nya företag.

Övrigt om företagsfrämjande åtgärder

I kommittémotion 2022/23:935 av Tobias Andersson m.fl. (SD) efterfrågas ett tillkännagivande om näringspolitikens inriktning. I motionen framhålls vikten av ett gott näringslivsklimat för såväl nya som gamla företag. Vidare uppmärksammas vikten av tydliga och långsiktiga spelregler för såväl stora som små företag och att företagen ges möjlighet att verka på en marknad med tydliga ramverk. Motionärerna förordar även bl.a. generella satsningar på små och medelstora företag.

För att bl.a. identifiera överlappningar av näringspolitiska insatser anser Tobias Andersson m.fl. (SD) i kommittémotion 2022/23:938 yrkande 2 att det behöver genomföras en översikt och kartläggning av de näringspolitiska insatserna. Motionärerna förordar vidare i yrkande 3 att regeringen ska säkerställa att olika former av offentligt stöd till näringslivet kompletterar, inte konkurrerar med, privat riskkapital. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska effektutvärdera det offentliga stödet till näringslivet. Motionärerna vill därtill i yrkande 5 att regeringen begränsar förekomsten av s.k. bidragsentreprenörer.

Lorena Delgado Varas m.fl. (V) föreslår i kommittémotion 2022/23:1231 yrkande 8 att regeringen ska ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder för att underlätta generationsskiften för företag.

Elin Söderberg m.fl. (MP) framhåller i kommittémotion 2022/23:2170 att allt fler svenskar vill starta företag, vilket bör uppmuntras genom att förbättra villkoren och minska regelkrånglet för företagare. Motionärerna efterfrågar därför i yrkande 9 ett tillkännagivande om att fler bör ges möjlighet att styra över sitt arbete och skapa sin egen försörjning.

För att ge bl.a. samhället bättre underlag för beslut och regelförenkling, vilket i förlängningen skulle leda till att fler företag kan växa och anställa, föreslås i motion 2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S) yrkande 1 ett tillkännagivande om betydelsen av utvecklad kunskap om tillväxtpolitiken och politikens effekter när det gäller näringslivets utveckling.

Markus Wiechel m.fl. (SD) förordar i motion 2022/23:325 yrkande 3 ett tillkännagivande om att det bör införas en småföretagarombudsman som bl.a.

ska verka för ett bättre företagarklimat genom att uppmärksamma regeringen och beslutsfattare på konkreta brister i företagsklimatet.

Michael Rubbestad (SD) anger i motion 2022/23:895 att en enskild näringsverksamhets företagsnamn skyddas i dag bara i det län där företaget är registrerat. Samtidigt är en enskild företagare i dagens digitala samhälle inte längre lika begränsad i sin verksamhet och inte nödvändigtvis enbart verksam inom ett enskilt län. Motionären begär därför ett tillkännagivande om att underlätta skyddsregistrering av företagsnamn för enskild näringsverksamhet över länsgränserna.

Ett tillkännagivande om att etablera ett tillväxtramverk för Sverige föreslås i motion 2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1. Ramverket bör omfatta bl.a. ett kompetensförsörjningspaket, ett talangvisum för högkvalificerad arbetskraft, en produktivitetsdelegation och ett produktivitetslyft.

Mikael Larsson (C) yrkar i motion 2022/23:212 på ett tillkännagivande om att staten bör finansiera småföretagarlotsar. Enligt motionären ska dessa lotsar hjälpa småföretagen att söka stöd, vara ett bollplank i deras utveckling och kunna lyfta småföretagen.

Cecilia Engström (KD) begär i motion 2022/23:1363 yrkande 2 att regeringen ska utvärdera effektmålen för innovationsstödet vid berörda myndigheter.

Bakgrund och pågående arbete

Målet för näringspolitiken

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24 avsnitt 2.4, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68). Utöver det övergripande målet har regeringen även följande tre delmål för näringspolitiken:

- Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft
- Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse
- Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv.

Budgetpropositionen för 2023

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg. omr. 24) anger regeringen i avsnittet Politikens inriktning bl.a. att den anser att villkoren för produktivitet och företagande behöver utvecklas. Vidare menar regeringen att företag, och särskilt små företag, behöver lättnader från byråkrati och administration. Därtill anges att villkoren för små och medelstora företag att växa, anställa och attrahera kapital ska förbättras, exempelvis genom förändringar i det s.k. 3:12-regelverket. Vidare anges att bolagsskatter och kapitalskatter ska vara konkurrenskraftiga och främja att företagen bidrar till jobb, tillväxt och välbefinnande. Regeringen anför att den värnar ett gott företagsklimat i hela landet och att den

har som avsikt att förenkla och underlätta ägarskiften såväl inom familjeföretag som till personal för att inte livskraftiga företag ska behöva läggas ned i onödan. Näringslivets kompetensförsörjning, inte minst i norra Sverige, kan underlättas, anser regeringen bl.a. genom att använda omställningsstudiestöd och utbildning för omställning. Regeringen anför också att förbättrade villkor för personaloptioner kan stärka näringslivets kompetensförsörjning. Därutöver menar regeringen att fortsatta insatser för ökad mångfald och jämställt ägande och företagande är nödvändigt.

Under 2021 infördes en möjlighet för företag att ansöka om kreditgarantier för gröna investeringar. I budgetpropositionen för 2023 anges det att staten med hjälp av garantiprogrammet främjar stora industriinvesteringar som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket. Kreditgarantierna bidrar till att ta till vara fördelarna i ett teknikskifte mot hållbarhet samtidigt som Sveriges konkurrenskraft förbättras. Genom att bidra till att möjliggöra långsiktiga gröna industriinvesteringar har kreditgarantierna en viktig roll för utvecklingen av grön storskalig industriteknik. Kreditgarantierna kan även påskynda kommersialiseringen av ny grön industriteknik, exempelvis inom energisektorn. Regeringen föreslog att garantiramen för kreditgarantierna ska uppgå till 65 miljarder kronor 2023 och beräknade att den ska uppgå till 80 miljarder kronor 2024. Riksdagen biföll regeringens förslag (prop. 2022/23 utg.omr. 24, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:99).

Vårändringsbudget och ekonomiska vårpropositionen för 2023

Regeringen överlämnade propositionerna Vårändringsbudget för 2023 (prop. 2022/23:99) och 2023 års ekonomiska vårproposition (prop. 2022/23:100) till riksdagen den 17 april 2023. Riksdagen kommer att behandla de båda propositionerna senare under våren 2023. Den ekonomiska vårpropositionen innehåller regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Vårändringsbudgeten innehåller förslag till ändringar som avser statens inkomster och utgifter för budgetåret 2023. Budgeten bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna.

I den ekonomiska vårpropositionen anger regeringen att den under våren 2023 kommer att tillsätta en produktivitetskommission som ska analysera hinder för och möjligheter att höja produktivitetstillväxten i den svenska ekonomin samt lämna förslag för att uppnå detta.

I vårändringsbudget för 2023 anges att anslaget 1:4 Tillväxtverket, som är myndighetens förvaltningsanslag, bl.a. ska ökas med 4 miljoner kronor. Regeringen ser ett behov av att stärka myndighetens arbete med att säkerställa goda förutsättningar för nyindustrialiseringen i norra Sverige och etablera långsiktigt hållbara former för samverkan mellan myndigheter, kommuner, regioner och andra aktörer. Vidare föreslår regeringen att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ska ökas med 11 miljoner kronor för att arbetet med bättre villkor för företagen och med att accelerera näringslivets klimatomställning behöver intensifieras. Regeringen föreslår vidare i vårändringsbudgeten en

förstärkning av medel för Verksamt.se. Enligt regeringens förslag ökas anslaget 1:11 Bolagsverket med 10 miljoner kronor. Anslagsökningen ska finansiera arbetet med att utveckla av en ny plattform för Verksamt.se och flytten till denna eftersom den tekniska plattformen där tjänsten nu finns på har nått slutet på sin tekniska livslängd och måste stängas under 2025.

Svar på skriftlig fråga om näringslivets klimatomställning

Statsrådet Ebba Busch besvarade den 11 januari 2023 en skriftlig fråga av Ida Ekeröth Clausson (S) om vikten av investeringar i Sverige (fr. 2022/23:201). I sitt svar anger statsrådet att långsiktiga spelregler ges genom EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) där en politisk överenskommelse har nåtts inom EU om en minskning av utsläppen inom hela den handlande sektorn, där bl.a. industrianläggningar ingår. Statsrådet menar att klimatpolitiken på nationell nivå utvecklas genom en effektivisering av styrmedel och stöd, färre administrativa hinder och satsningar på ny teknik. Vidare anger hon som exempel att stöd för industrins klimatomställning har presentats i budgetpropositionen genom en förstärkning av Industrilivet och fortsatt satsning på bio-CCS. Därtill framför statsrådet att regeringen under 2023 avser att överlämna en klimatpolitisk handlingsplan till riksdagen med ytterligare åtgärder för att möjliggöra näringslivets klimatomställning.

Samordnare för frågor om samhällsomställning i Norrbotten och Västerbotten

Regeringen beslutade i december 2020 att ge en samordnare (Peter Larsson, ledamot av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien) i uppdrag att för regeringens räkning främja koordineringen av arbetet med insatser av betydelse för större företagsetableringar och företagsexpansioner i Norrbottens och Västerbottens län (N2020/03132). Den 30 november 2022 överlämnade samordnaren sin slutrapport, och den 15 december 2022 fick samordnaren ett fortsatt uppdrag av regeringen att fortsätta främja koordineringen av arbetet med insatser av betydelse för näringslivets hållbara omställning och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län, med fokus på stora företagsetableringar och företagsexpansioner (N2022//02328). Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet senast den 30 juni 2023.

Almi Företagspartner AB

Almi Företagspartner AB (Almi) är helägt av svenska staten. Utöver moderbolaget Almi Företagspartner består koncernen av 16 regionala dotterbolag inklusive fyra helägda dotterdotterbolag. De regionala dotterbolagen ägs till 51 procent av moderbolaget och till 49 procent av regionala ägare. I denna del av koncernen bedrivs huvudsakligen rådgivning och låneverksamhet. Almi ska enligt gällande ägaranvisning från 2022 erbjuda tjänster inom rådgivning och finansiering och därmed bidra till ett jämställt företagande samt i huvudsak rikta sig till företagare och företag med lönsamhets- och tillväxtpotential,

så att små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Verksamheten ska rikta särskilt fokus mot företagare och företag i tidiga skeden, antingen i termer av livscykel eller i termer av expansionsfaser såsom produkt-, tjänste- eller marknadsutveckling. Bolaget ska vidare rikta särskilt fokus mot kvinnor och mot personer med utländsk bakgrund. Verksamheten ska vara ett komplement till den privata marknaden och vara tillgänglig i hela landet, men utbudet kan variera beroende på regionala förutsättningar. Bolagets finansieringstjänster ska innefatta både lån och ägarkapital. Bolaget ska vidare eftersträva att samverka med privata aktörer i sitt uppdrag. Almi ska också samverka med relevanta myndigheter, andra bolag med statligt ägande och organisationer vars syfte är att stödja företagsutveckling och internationalisering av svenskt näringsliv. Av ägaranvisningen framgår vidare att Almi i en särskild rapport till Regeringskansliet årsvis ska redovisa bl.a. antalet utbetalda lån och utbetalt lånebelopp, dels per regionalt dotterbolag, dels per låneprodukt (nationellt), och andel privat medfinansiering i nytulning där Almi är medfinansier, dels per regionalt dotterbolag, dels per låneprodukt (nationellt).

Almi erbjuder bl.a. ett mentorprogram där företagare får tillgång till en erfaren mentor som kan vara stöd och bollplank. Mentorerna har olika kompetensområden och branschfarenhet, och dialogen mellan mentor och adept pågår ett år. Fokus ligger på att utveckla adeptens företag.

Tillväxtverket

Av förordning 2009:145 med instruktion för Tillväxtverket framgår att en av myndighetens huvuduppgifter är att i alla delar av landet främja hållbar näringslivsutveckling. Tillväxtverket ska bl.a. utveckla och genomföra insatser som främjar entreprenörskap, hållbar tillväxt och utveckling i företag, stärkt konkurrenskraft samt förenkling för företag. Myndigheten har bl.a. stöttat insatser för att stärka potentiella och befintliga företagares kunskap om hur man startar och kan utveckla sitt företag.

Därutöver finns bestämmelser om att Tillväxtverket ska samverka med andra berörda nationella, regionala och lokala aktörer med uppgift att skapa förutsättningar för hållbar näringslivsutveckling, innovationer och internationalisering. Vidare när det gäller samverkan ska myndigheten föra en dialog med Tillväxtanalys och berörda användare om utveckling och användning av databaser, analysverktyg och statistik samt när Tillväxtanalys ska utvärdera uppdrag som Tillväxtverket genomför. Tillväxtverket ska också rapportera uppgifter till Tillväxtanalys mikrodatabas för statligt företagsstöd i en ändamålsenlig omfattning och utformning. I Tillväxtverkets uppgifter ingår även att genomföra analyser för kunskapsutveckling och lärande samt uppföljningar inom näringspolitiken. Vidare framgår det av instruktionen att analyserna ska ligga till grund för förslag till insatser inom myndighetens verksamhetsområde samt till omprioritering och effektivisering av dessa insatser.

Verksamhetsbidrag är ett av Tillväxtverkets verktyg för att främja hållbar näringslivsutveckling och regional tillväxt. Genom verksamhetsbidrag delfinansierar myndigheten olika typer av främjandeverksamhet långsiktigt. Myndighetens verksamhetsbidrag under 2022 gick bl.a. till rådgivning för nyföretagande och affärsutveckling av kooperativa företag, unga i högre utbildning och främjande av förnyelse av innovationskontor, inkubatorer och s.k. science parks. Bidragen syftar till att fler ska välja att starta företag, att kvaliteten på nyföretagandet ska stärkas och att fler företag ska ta till vara sin utvecklingspotential och växa. Vidare arbetar myndigheten för att främja tillväxt av små och medelstora företag i hela landet, bl.a. genom s.k. affärsutvecklingscheckar för digitalisering, internationalisering och grön tillväxt.

Tillväxtverket driver den myndighetsgemensamma portalen Verksam.se tillsammans med Bolagsverket. Skatteverket och Arbetsförmedlingen är aktiva samarbetspartner. Portalen ska möta företagares behov av samlad information och myndighetsservice på webben. Portalen samlar omfattande information relaterad till bl.a. att starta, driva, utveckla och avveckla företag, inklusive tillhörande e-tjänster och guider, samt information om dataskyddsförordningen (GDPR).

Av Tillväxtverkets regleringsbrev för 2023 framgår att myndigheten ska redovisa vilka insatser som den har genomfört för att främja affärsutveckling hos små och medelstora företag och vilka resultat som har uppnåtts när det gäller entreprenörskap, kapitalförsörjning, digital omställning, information och rådgivning samt grön omställning (N2022/02414).

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) har enligt sin instruktion till uppgift att utveckla och tillhandahålla kvalificerade kunskapsunderlag för tillväxtpolitiken genom att genomföra, främja och stödja framtagandet av utvärderingar och analyser (förordning 2016:148). Myndigheten ska utifrån olika perspektiv utvärdera, analysera och redovisa effekter av statens insatser för hållbar nationell och regional tillväxt och näringslivsutveckling. Myndigheten ska ta fram beslutsunderlag och rekommendationer för utveckling, omprövning och effektivisering av de statliga åtgärderna samt, om det är relevant, peka på viktigare målkonflikter.

Tillväxtanalys slutredovisade i september 2021 sitt uppdrag att kartlägga företagsfrämjande insatser för att på så sätt skapa en bättre överblick över bl.a. de samlade stöden och skapa förutsättningar för ändamålsenliga utvärderingar. Mot bakgrund av rapporten pågår ett arbete inom Regeringskansliet kring dessa frågor.

Rise Research Institutes of Sweden

Rise är ett av staten helägt aktieföretag. Enligt ägaranvisningen som antogs vid bolagsstämman den 28 april 2021 ska Rise genom att äga intresse- eller dotter-

bolag bedriva industriforskning i institutsform, provning, certifiering och utbildning samt skapa förutsättningar för att utveckla verksamheten så att den, med fokus på forskning, utveckling, innovation och därtill kopplade tjänster, väsentligt bidrar till att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft och verkar för en hållbar tillväxt. Rise gör detta genom att bl.a. främja och utveckla samarbeten, rörlighet och samverkan såväl mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor som inom Rise samt främja näringslivets och den egna förmågan att medverka i och dra nytta av EU-samarbeten och andra internationella samarbeten. Vidare ska bolaget stödja en innovativ utveckling, hållbar tillväxt och förnyelse i små och medelstora företag samt särskilt utveckla metodstöd och kunskapsstöd till medelstora företag.

Verket för innovationssystem

Enligt förordning (2009:1101) med instruktion för Verket för innovationssystem (Vinnova) har myndigheten till uppgift att främja en hållbar tillväxt genom att finansiera behovsmotiverad forskning och utveckla effektiva innovationssystem. Myndigheten ska verka för att nyttiggöra forskning för att uppnå hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft. Därför gör Vinnova olika insatser för att stimulera innovationssamarbeten mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig verksamhet. I likhet med Tillväxtverket ska även Vinnova rapportera uppgifter till Tillväxtanalys mikrodatabas för statliga stöd.

Vinnova finansierar bl.a. insatser genom projekt mellan företag samt mellan företag, forskningsorganisationer och andra typer av innovationsrelaterade aktörer. Sedan 2015 har Vinnova också i uppdrag att lämna statligt stöd till inkubation (N2013/3474/FIN). Insatserna ska inriktas mot inkubatorer som uppvisar förmåga att framgångsrikt stödja utveckling av affärsidéer med hög kunskapsnivå och internationell marknadspotential till nya tillväxtföretag.

Vinnova fick 2017 i uppdrag att etablera en nationell samordnande funktion för stärkt test- och demonstrationsverksamhet som en del av Testbädd Sverige (N2017/03280/IFK). Uppdraget innebär bl.a. att Vinnova ska verka för framväxten av internationellt attraktiva test- och demonstrationsmiljöer med hög relevans för svensk tillväxt, tillhandahålla information om test- och demonstrationsmiljöer och främja samverkan kring testbäddar mellan olika samhällssektorer som näringsliv, offentlig sektor, berörda intresseorganisationer samt universitet och högskolor.

Regeringen gav dessutom i april 2021 Vinnova, Upphandlingsmyndigheten (UHM) och Patent- och registreringsverket (PRV) i uppdrag att genomföra insatser för att öka nyttiggörandet och kommersialiseringen av forskning och innovation och därigenom bidra till välfärd och näringslivets konkurrenskraft samt samhällets utveckling och omvandling (N2021/01194). Enligt uppdraget ska UHM inrätta en innovationsupphandlingsarena, genom vilken myndigheter och andra enheter som bedriver upphandlingar ska stimuleras att genomföra fler innovationsupphandlingar i syfte att skapa efterfrågan på innovationer

som kan leda till mervärde för samhället. Vidare ska Vinnova genom att utöka användningsområdet för innovationscheckar möjliggöra för aktörer att nyttja extern strategisk kompetens och specialiserad rådgivning när de egna resurserna eller kunskaperna inte är tillräckliga. Innovationscheckarna ska rikta sig till små och medelstora företag, upphandlande myndigheter och enheter, forskare, organisationer, uppfinnare, beställarnätverk och andra relevanta aktörer i innovationskedjan. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2025.

Regeringen gav i juni 2022 Universitetskanslersämbetet och Vinnova i uppdrag att tillsammans ta fram en modell för uppföljning och utvärdering av innovationskontoren vid universitet och högskolor (U2022/02487). Utvärderingsmodellen ska innehålla förslag på hur både interna och externa aspekter av innovationskontorens verksamhet ska följas upp och utvärderas. Den externa verksamhetens uppföljning och utvärdering bör bl.a. omfatta innovationskontorens arbete med kommersialisering, affärsrådgivning, immaterialrättsfrågor och samarbete med relevanta externa aktörer, exempelvis inkubatorer, s.k. science parks, holdingbolag knutna till universitet och högskolor och finansärer. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2023 till Regeringskansliet

Kommittén för teknologisk innovation och etik

Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet) inrättades av regeringen i augusti 2018 (dir. 2018:85). Kommittén fick i uppdrag att med en tvärsektoriell ansats främja policyutveckling som bidrar till att skapa goda förutsättningar för stärkt konkurrenskraft och ett inkluderande, tryggt, säkert och effektivt nyttjande av nya lösningar, applikationer och tjänster i samhället. Kommitténs arbete skulle även stärka regeringens förmåga att hantera komplexa och sektorsövergripande frågeställningar där särskild vikt skulle läggas på frågor där rådande policyer eller avsaknad av sådana hindrar eller hämmar innovation.

Den 13 december 2022 överlämnade Komet sitt slutbetänkande Förnya taktiken i takt med tekniken (SOU 2022:68) till regeringen. I betänkandet lyfter kommittén fram att samverkan och nya innovativa arbetssätt inom förvaltningen kan leda till att myndigheterna blir effektivare i arbetet med att stötta företagen. En innovativ och samverkande förvaltning kan enligt Komet undanröja onödig byråkrati, förenkla människors och företags vardag och därmed lägga grunden för en ännu effektivare användning av skattebetalarnas pengar. I betänkandet presenterar Komet följande fyra förslag för en ansvarsfull, innovativ och samverkande förvaltning:

- en samverkansaccelerator för effektivare samarbete kring tvärsektoriella frågor
- stegvis utveckling av kommittéväsendet
- ett utvecklingsprogram inom Regeringskansliet för att öka förmågan till innovation, samverkan och helhetssyn

- säkerställande av ökad kunskap om ansvarsfull utveckling och införande av ny teknik.

Kommitténs slutbetänkande bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Ett förbättrat trygghetssystem för företagare

Regeringen beslutade i juni 2020 att tillsätta en utredning om företagares trygghetssystem (dir. 2020:71). Enligt kommittédirektivet skulle den särskilda utredaren (riksdagsledamoten Mathias Tegnér [S]) lämna förslag på hur företagares trygghetssystem kan bli tydligare, enklare och mer förutsebart. Uppdraget slutredovisades den 14 december 2021 (SOU 2021:98). I slutbetänkandet görs ett antal bedömningar när det gäller enklare regler och processer i företagens trygghetssystem. Bland annat görs bedömningen utifrån vikten av tydlig och lättillgänglig information för att öka förutsebarheten och tryggheten för företagare att Försäkringskassan, Tillväxtverket och Skatteverket bör få i uppdrag att ta fram anpassade informationsinsatser som kan ge stöd och vägledning när det gäller regler och allmänna villkor i socialförsäkringssystemet som rör företagare. Betänkandet har remissbehandlats under våren 2022.

Regeringen tillsatte i oktober 2021 en utredning för att se över regelverket för sjukpenninggrundande inkomst, och i mars 2023 beslutade regeringen om att förlänga utredningens utredningstid till den 20 juni 2023 (dir. 2021:90, dir. 2023:41). Regeringskansliet avvaktar utfallet av utredningen om regelverket för sjukpenninggrundande inkomst inför den fortsatta beredningen av utredningen om företagares trygghetssystem.

Stöd och nätverk för startup-företag

I ett antal motioner i detta betänkande efterfrågas insatser för startup-företag. På webbplatsen Verksam.se anges att startup-företag inte är en bolagsform utan snarare ett sätt att jobba. Startup-företag kan hittas i alla typer av branscher men i dag används ordet startup mer för att beskriva innovativa och skalbara företag inom branscherna för teknik och digitalisering. På webbplatsen finns även information om finansieringsmöjligheter och nätverk som erbjuder olika typer av stöd till startup-företag.

Regeringen gav i september 2021 Tillväxtverket och Vinnova i uppdrag att utveckla förutsättningarna för forskningsintensiva startup-företag med långa utvecklingscykler (s.k. deeptech) att växa i Sverige (N2021/02465). Myndigheterna slutrapporterade uppdraget den 31 januari 2023 i rapporten Förutsättningarna för deeptech i Sverige (VR 2023:03). I rapporten framförs flera styrkor inom akademisk forskning, immateriella tillgångar, startup-företag och etablerat näringsliv. Samtidigt har arbetet visat på vissa brister i ekosystemet som man behöver ta itu med för att Sverige framgent och i internationell konkurrens ska kunna dra nytta av dessa styrkor. Vinnova och Tillväxtverket

rekommenderar ett fortsatt uppdrag för att utveckla ett nationellt stöd till Sveriges deeptech-ekosystem. Frågan bereds vidare inom Regeringskansliet.

Inriktningen för forskningspolitiken 2021–2024

Regeringen presenterade i december 2020 propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60), i vilken inriktningen för forskningspolitiken för 2021–2024 redovisas. Utbildningsutskottet beslutade i januari 2021 att ge bl.a. näringsutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och eventuella följdmotioner i de delar som rörde näringsutskottets beredningsområde. I sitt yttrande uttalade utskottet sitt stöd för den presenterade inriktningen för forsknings- och innovationspolitiken (yttr. 2020/21:NU3y). Näringsutskottet förordade att utbildningsutskottet skulle avstyrka samtliga motionsyrkanden. I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD) och ett särskilt yttrande (L). Utbildningsutskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens proposition och avslå samtliga motionsyrkanden (bet. 2020/21:UbU16). Riksdagen biföll utskottets förslag den 21 april 2021 (rskr. 2020/21:254).

Av propositionen framgår att regeringen anser att politiken bör utgå från målet att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer samt en framstående kunskapsnation. Vidare redovisas samhällsutmaningar inom fem områden som regeringen anser att den strategiska forskningen och innovationssatsningarna behöver ta sig an. Det gäller områdena klimat och miljö, hälsa och välfärd, digitalisering, kompetensförsörjning och arbetsliv samt ett demokratiskt och starkt samhälle.

När det gäller innovation framhåller regeringen bl.a. att innovationssystemet ska stärkas med satsningar som avser bl.a. strategiska innovationsprogram, forskningsinstitut, test- och demonstrationsmiljöer och sänkta trösklar för nyttiggörande och kommersialisering. Regeringen anför att dessa satsningar kommer att bidra till att möta samhällsutmaningarna, nyttiggöra forskningsresultat och stärka Sverige som kunskapsnation.

Utredning om förenklad beskattning av ägare till fåmansföretag

Regeringen fattade den 25 maj 2022 beslut om kommittédirektiv om förenklingar av de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag, de s.k. 3:12-reglerna (dir. 2022:44). Enligt direktiven ska kommittén bl.a.

- analysera på vilket sätt och i vilken omfattning 3:12-reglerna kan förenklas
- särskilt överväga om en justerad skattesats på utdelning och kapitalvinst som ska tas upp i inkomstslaget kapital skulle kunna öka utrymmet för förenklingar
- lämna förslag till de författningsändringar av 3:12-reglerna som kommittén finner lämpliga

- vid analysen och utformningen av förslagen till förenklingar hitta en balans mellan dels behovet av att stimulera ökat entreprenörskap, skapandet av fler arbetstillfällen och högre tillväxt, dels 3:12-reglernas syfte att förhindra inkomstomvandling
- redogöra för effekterna av de ändringar i 3:12-reglerna som trädde i kraft den 1 januari 2014.

Regeringen beslutade vidare den 26 januari 2023 om tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2023:10). Utöver uppdraget enligt de ursprungliga direktiven ska kommittén även se över 3:12-reglerna för att ytterligare främja entreprenörskap, särskilt för små och medelstora företag. Kommittén ska dessutom analysera om reglerna kan förenklas för att underlätta ägarskiften både mellan närstående och till personal. Slutligen ska kommittén även analysera om, och i så fall på vilket sätt, 3:12-reglerna om beräkning av löneunderlag vid andelsbyte behöver ändras. Ett av kommitténs ursprungliga uppdrag tas bort, nämligen deluppdraget att särskilt överväga om en justerad skattesats på utdelning och kapitalvinst som ska tas upp i inkomstslaget kapital skulle kunna öka utrymmet för förenklingar. Även kommitténs tidigare begränsning om att de förslag som läggs fram inte får leda till minskade skatteintäkter utöver vad som anges i kommittéförordningen (1998:1474) tas bort.

Uppdraget skulle ursprungligen ha redovisats senast den 30 november 2023 men utredningstiden förlängdes i samband med tilläggsdirektiven och ska i stället redovisas senast den 29 mars 2024.

Det nationella flygtekniska forskningsprogrammet Innovair

Innovair är det strategiska innovationsprogrammet för flyg. Programmet representerar det flygtekniska innovationssystemet och finansieras av Vinnova, Formas, Energimyndigheten och Försvarmakten. Syftet med programmet är bl.a. att bidra till minskad bränsleförbrukning och minskade utsläpp från stora passagerarflygplan och att vidareutveckla militära flygsystem. I december 2020 publicerades rapporten Sexårsutvärdering av strategiska innovationsprogrammet för flyg, Innovair (VR 2020:14). I rapporten konstateras bl.a. att Innovair tydligt har bidragit till att flygteknikområdet inom det svenska innovationssystemet är väl samlat, uttalat strategiskt och internationellt konkurrenskraftigt, och programmet bidrar påtagligt till att svenska flygteknikaktörer utvecklas på ett relevant sätt.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2023 att det nationella flygtekniska forskningsprogrammet förlängs 2023, vilket riksdagen sedan biföll (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:99).

Innovationstävlingar

Vinnova gav i februari 2015 ut rapporten Innovationstävlingar – en guide. I publikationen anges att innovationstävlingar belönar den som först eller effektivast kan lösa en definierad utmaning. Tävlingarna fungerar som incitament

för att lösa en specifik utmaning, i stället för att belöna tidigare prestationer. Vidare konstateras att innovationstävlingar är en beprövad metod för att stödja och påskynda förändringar i världen inom områden där det behövs mer innovation och initiativ. Guiden vänder sig till regeringar, finansärer, ledare för välgörenhetsorganisationer och allmännyttiga organisationer. Den visar hur tävlingar kan användas för att finna lösningar på problem och under vilka förhållanden tävlingarna kan vara användbara. Guiden ger även råd och praktiska verktyg till den som ska utforma och anordna en innovationstävling.

Offentligt finansierade tävlingar förekommer vid myndigheter och offentliga forskningsinstitut som t.ex. PRV, Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Vinnova och Formas. Det förekommer även samarbeten mellan dessa. Exempelvis anordnades i maj 2022 en innovationstävling för laddning av elfordon i gatumiljö. Tävligen genomfördes av Stockholms stad i samarbete med Kista Science City och Vinnova. Vidare pågick fram till i slutet av mars 2023 en innovationstävling som initierats av Post och telestyrelsen (PTS) om innovativa och långsiktiga lösningar som gör det möjligt för fler att förstå och använda digital kommunikation oavsett funktionsförmåga.

Företagsnamn

Aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och ekonomiska föreningar måste ha ett företagsnamn registrerat för sin verksamhet. När det gäller enskild näringsverksamhet kan man, men man behöver inte registrera sitt företagsnamn. Registrering av företagsnamn görs hos Bolagsverket för alla näringsdrivande företag utom stiftelser. Av lag (2018:1653) om företagsnamn framgår att ett företagsnamn måste uppfylla grundkravet på särskiljningsförmåga för att det ska kunna registreras, vilket innebär att namnet inte bara får beskriva verksamheten, och det får inte heller vara för likt ett redan registrerat företagsnamn eller varumärke. Skyddet för ett registrerat företagsnamn hänger ihop med vilken företagsform man har. Aktiebolag och ekonomiska föreningar får skydd i hela landet. Enskild näringsverksamhet, handelsbolag och kommanditbolag får skydd för namnet i det län där verksamheten finns. Det går att mot en avgift ansöka om att registrera företagsnamnet i flera län, s.k. skyddsregistrering.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande när det gäller allmänt om företagsfrämjande redovisas under följande rubriker:

- Innovationsfrämjande åtgärder
- Företagsstöd för klimatomställningen
- Övrigt om företagsstöd
- Övrigt om företagsfrämjande åtgärder.

Innovationsfrämjande åtgärder

Olika åtgärder för att främja innovation i Sverige föreslås i de motionsyrkanden som är aktuella här. Det handlar om bl.a. insatser för att förbättra utväxlingen av innovationssatsningar, insatser riktade mot exponentiella teknologier och företagsforskning samt insatser för att öka samverkan. Utskottet kan inledningsvis konstatera att ett delmål för näringspolitiken är att stärka förutsättningarna för innovation och förnyelse. Utskottet kan vidare konstatera att Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet) överlämnade sitt slutbetänkande Förnya taktiken i takt med tekniken (SOU 2022:68) till regeringen i december 2022. Kommittén, som inrättades av regeringen i augusti 2018 (dir. 2018:85), hade bl.a. som uppdrag att främja policyutveckling som bidrar till att skapa goda förutsättningar för stärkt konkurrenskraft och ett inkluderande, tryggt, säkert och effektivt nyttjande av nya lösningar, applikationer och tjänster i samhället. Kommitténs arbete skulle även stärka regeringens förmåga att hantera komplexa och sektorsövergripande frågeställningar där särskild vikt skulle läggas på frågor där rådande policyer eller avsaknad av sådana hindrar eller hämmar innovation. I sitt betänkande presenterar Komet förslag för en ansvarsfull, innovativ och samverkande förvaltning. Det handlar bl.a. om att öka förmågan till innovation, samverkan och helhetssyn inom Regeringskansliet samt att säkerställa ökad kunskap om en ansvarsfull utveckling och införande av ny teknik. Utskottet noterar att betänkandet för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Vidare noterar utskottet ett antal pågående uppdrag som på olika sätt avser att främja innovationsförmågan i Sverige. Det handlar exempelvis om att Vinnova bl.a. genomför insatser för att stimulera innovationssamarbeten mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut samt offentlig verksamhet. Utskottet kan därtill nämna det uppdrag regeringen i april 2021 gav till Vinnova, Upphandlingsmyndigheten (UHM) och Patent- och registreringsverket (PRV) om att genomföra insatser för att öka nyttiggörandet och kommersialiseringen av forskning och innovation. Enligt uppdraget ska UHM inrätta en innovationsupphandlingsarena, genom vilken myndigheter och andra enheter som bedriver upphandlingar ska stimuleras att genomföra fler innovationsupphandlingar i syfte att skapa efterfrågan på innovationer som kan leda till mervärde för samhället. Vidare ska Vinnova utöka användningsområdet för innovationscheckar genom att möjliggöra för aktörer att nyttja extern strategisk kompetens och specialiserad rådgivning när de egna resurserna eller kunskaperna inte är tillräckliga. Innovationscheckarna ska bl.a. rikta sig till små och medelstora företag, upphandlande myndigheter, forskare och andra relevanta aktörer i innovationskedjan. Uppdraget ska slutredovisas senast i mars 2025. Därutöver noterar utskottet det uppdrag regeringen i juni 2022 gav Universitetskanslersämbetet och Vinnova att tillsammans ta fram en modell för uppföljning och utvärdering av innovationskontoren vid universitet och högskolor. Uppdraget ska slutredovisas i juni 2023.

Utskottet noterar också att regeringen i mars 2023 gav Vinnova i uppdrag att stärka innovations- och forskningsprogrammet Avancerad digitalisering.

Inom ramen för uppdraget ska Vinnova genomföra insatser, exempelvis i form av utlysningar, inom relevanta teknikområden. Uppdraget ska genomföras i nära samverkan med aktörer från näringsliv, forskningsfinansiärer, institut och lärosäten. Satsningen ska även samfinansieras av näringslivet med i regel minst motsvarande andel. Vinnova ska i mars 2028 slutredovisa uppdraget. Utskottet kan även konstatera att Rise ska bidra till att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft och verkar för en hållbar tillväxt genom att bl.a. främja och utveckla samarbeten, rörlighet och samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor. Vidare ska bolaget stödja en innovativ utveckling, hållbar tillväxt och förnyelse i små och medelstora företag.

När det gäller motionsyrkanden om testbäddar, policylabbar, s.k. science parks och innovationstävlingar noterar utskottet att Vinnova 2017 fick i uppdrag att etablera en nationell samordnande funktion för stärkt test- och demonstrationsverksamhet som en del av Testbädd Sverige. Uppdraget innebär bl.a. att Vinnova ska verka för framväxten av internationellt attraktiva test- och demonstrationsmiljöer med hög relevans för svensk tillväxt, tillhandahålla information om test- och demonstrationsmiljöer och främja samverkan kring testbäddar mellan olika samhällssektorer som näringsliv, offentlig sektor, berörda intresseorganisationer samt universitet och högskolor. Vidare noterar utskottet att Tillväxtverket ger verksamhetsbidrag bl.a. till främjande av förnyelse av innovationskontor, inkubatorer och science parks. Utskottet noterar även att offentligt finansierade innovationstävlingar förekommer vid myndigheter och offentliga forskningsinstitut som t.ex. PRV, Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Vinnova och Formas. Utskottet kan här exemplifiera med den innovationstävling som PTS nyligen höll om innovativa och långsiktiga lösningar som gör det möjligt för fler att förstå och använda digital kommunikation oavsett funktionsförmåga. Utskottet noterar även den guide som Vinnova tillhandahåller om innovationstävlingar och att guiden bl.a. innehåller råd och verktyg för den som vill anordna en innovationstävling.

I ett motionsyrkande efterfrågas ett tillkännagivande om att se över möjligheten att öka satsningarna på det strategiska innovationsprogrammet för flyg. Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2023 föreslog att det nationella flygtekniska forskningsprogrammet skulle förlängas 2023, vilket riksdagen sedan biföll.

Mot bakgrund av vad som anförts här ser utskottet inget att skäl att tillstyrka de aktuella motionerna. Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Företagsstöd för klimatomställningen

Åtgärder för att stödja olika typer av företag att bl.a. minska sin klimatpåverkan, nå klimat- och miljövänliga lösningar och stärka förutsättningarna för miljöexport förordas i ett antal motioner. Vidare efterfrågas ett tillkännagivande om att bygga vidare på samarbeten med och inom näringslivet för att lösa klimatfrågan. Utskottet instämmer i motionärernas syn att näringslivet

spelar en avgörande roll i klimatomställningen och att staten bör stödja näringslivet i att finna lösningar för att dels minska företags påverkan på klimatet, dels stärka företags konkurrenskraft inom den gröna omställningen. Utskottet noterar att regeringen bl.a. fortsätter med Industriklivet och att regeringen under 2023 kommer att överlämna en klimatpolitisk handlingsplan till riksdagen med åtgärder för att möjliggöra näringslivets klimatomställning. Utskottet kan även notera att regeringen i december 2022 förlängde uppdraget för den nationella samordnaren för att främja koordineringen av arbetet med insatser av betydelse för näringslivets hållbara omställning och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län, med fokus på stora företags-etableringar och företagsexpansioner. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2023. Därutöver kan utskottet när det gäller insatser riktade mot små och medelstora företag notera att Tillväxtverket arbetar för att främja tillväxt av dessa företag i hela landet, bl.a. genom s.k. affärsutvecklingscheckar för grön tillväxt. Dessutom noterar utskottet att regeringen i propositionen Vårändringsbudget för 2023 föreslår att ytterligare medel ska avsättas för att stödja näringslivets klimatomställning. Utskottet konstaterar att riksdagen kommer att återkomma till hanteringen av denna proposition senare under våren 2023 och att riksdagspartierna då kommer att ta ställning till förslagen i propositionen.

Med hänvisning till det som anförts ser utskottet ingen anledning för riksdagen att bifalla motionärernas förslag. Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Övrigt om företagsstöd

Tillkännagivanden om olika typer av stöd till företag förordas i ett antal motionsyrkandena. Exempelvis efterfrågas stöd vid uppstart av företag genom bl.a. utbildning och information. Därtill efterfrågas bättre villkor för startup-företag och ett bidrag för yrkesverksamma som vill starta företag. Utskottet delar motionärernas uppfattning om att en viktig del i näringspolitiken är att fokusera på att skapa förutsättningar för fler företag i hela landet. Tillgång till information, rådgivning och nätverk har ofta stor betydelse vid nystart samt för små och medelstora företags möjligheter att utvecklas och växa. Den information och rådgivning som staten finansierar eller tillhandahåller ska vara marknadskompletterande och relevant utifrån företagens olika behov och utvecklingsfaser. Utskottet noterar här det arbete som görs med att utveckla den myndighetsgemensamma plattformen Verksamt.se och den funktion plattformen fyller för företagare genom att samla relevant information och myndighetsservice på webben. Bland annat finns det på plattformen information relaterat till att starta, driva och utveckla företag.

Vidare konstaterat utskottet att Tillväxtverket genom att bl.a. delfinansiera olika typer av företagsfrämjande verksamhet, s.k. verksamhetsbidrag, bidrar till att fler kommer att välja att starta företag, att kvaliteten på nyföretagandet stärks och att fler företag tar till vara sin utvecklingspotential och växer.

Myndigheten arbetar också för att främja tillväxt av små och medelstora företag i hela landet, bl.a. genom s.k. affärsutvecklingscheckar för digitalisering, internationalisering och grön tillväxt. Utskottet noterar även att Almi erbjuder tjänster inom rådgivning och finansiering. Bolaget ska i huvudsak rikta sig till företagare och företag med lönsamhets- och tillväxtpotential, så att små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Verksamheten ska rikta särskilt fokus mot företagare och företag i tidiga skeden. Därtill ska bolaget rikta särskilt fokus mot kvinnor och mot personer med utländsk bakgrund.

När det gäller särskilda insatser för s.k. startup-företag kan utskottet konstatera att det på plattformen Verksamt.se finns information om dels finansieringsmöjligheter, dels nätverk som erbjuder olika typer av stöd till startup-företag. Därtill noterar utskottet det uppdrag som Tillväxtverket och Vinnova slutrappporterade i januari 2023 om att utveckla förutsättningarna för forskningsintensiva startup-företag med långa utvecklingscykler (s.k. deeptech) att växa i Sverige. Myndigheterna rekommenderar ett fortsatt uppdrag för att utveckla ett nationellt stöd till Sveriges deeptech-ekosystem, och utskottet kan notera att frågan bereds inom Regeringskansliet. När det gäller förslag om ett starta eget-bidrag konstaterar utskottet att svenska arbetstagare sedan flera år tillbaka har rätt att vara lediga från sin anställning upp till sex månader för att driva näringsverksamhet.

Sammanfattningsvis kan utskottet inte se några skäl för riksdagen att rikta några tillkännagivanden till regeringen med anledningen av förslagen i de aktuella motionerna. Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Övrigt om företagsfrämjande åtgärder

I ett antal motioner föreslås att regeringen ska genomföra ytterligare en rad olika företagsfrämjande åtgärder med syfte att förbättra företagsklimatet och företagets villkor. Det handlar bl.a. om insatser för små och medelstora företag samt om att införa ett system med företagslotsar. Utskottet kan inledningsvis konstatera att målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Utskottet anser att konkurrenskraftiga förutsättningar för svenska företag är en viktig del i näringspolitiken. Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2023 framhåller att villkoren för små och medelstora företag att växa, anställa och attrahera kapital ska förbättras och att regeringen vill se ett gott företagsklimat i hela landet. Utskottet gör ingen annan bedömning. Utskottet kan vidare notera det utvecklingsarbete som sker av den myndighetsgemensamma plattformen Verksamt.se, där det bl.a. finns information relaterat till att starta, driva och utveckla företag. Därtill noterar utskottet att regeringen fortsätter arbetet med att förenkla för företagen. Utskottet menar att de samlade regelverken ska vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga.

Utskottet noterar därutöver att exempelvis Almi erbjuder bl.a. ett mentorprogram där företagare får tillgång till en erfaren mentor som kan vara stöd och bollplank.

När det gäller insatser för att underlätta ägar- och generationsskiften noterar utskottet att regeringen i januari 2023 gav ett tilläggsuppdrag till Kommittén om förenklad beskattning av ägare till fåmansföretag att analysera om reglerna kan förenklas för att underlätta ägarskiften både mellan närstående och till personal. Utredningen ska slutredovisa sitt uppdrag den 29 mars 2024. Därtill konstaterar utskottet med anledning av förslaget om att underlätta skyddsregistrering av företagsnamn för enskild näringsverksamhet över länsgränserna att precis som motionären anför skyddas en enskilds näringsverksamhets företagsnamn i det län där företaget är registrerat. Utskottet noterar att för en avgift går det att ansöka om att registrera företagsnamnet i flera län. Därtill kan utskottet konstatera att aktiebolags och ekonomiska föreningars företagsnamn är skyddade i hela landet samt att kravet på aktiekapital i privata aktiebolag sedan den 1 januari 2020 halverats till 25 000 kronor.

Utskottet noterar vidare att det i ett antal motioner efterfrågas insatser för att på olika sätt utvärdera alternativt göra en översyn av de näringspolitiska insatserna. Därutöver efterfrågas insatser för att begränsa förekomsten av s.k. bidragsentreprenörer. Med anledning av dessa yrkanden vill utskottet inledningsvis understryka vikten av att statens medel används på ett så ansvarsfullt och effektivt sätt som möjligt. För att säkerställa att statens resurser effektivt bidrar till att uppnå målen är det nödvändigt att följa upp och utvärdera politiken. Målet för näringspolitiken är formulerat på en övergripande nivå, och det är därför angeläget att målen för olika företagsstödande insatser är tydligt formulerade och att det redan från början finns en strategi för hur insatser ska följas upp och utvärderas. Utskottet noterar det arbete som pågår inom Regeringskansliet mot bakgrund av det uppdrag Tillväxtanalys slutredovisade i september 2021 om att kartlägga företagsfrämjande insatser för att på så sätt skapa en bättre överblick över bl.a. de samlade stöden och skapa förutsättningar för ändamålsenliga utvärderingar. Utskottet noterar också att regeringen avser att tillsätta en produktivitetskommission som ska analysera hinder för och möjligheter att höja produktivitetstillväxten i den svenska ekonomin samt lämna förslag för att uppnå detta. Därutöver noterar utskottet att det i dag är expertmyndigheternas uppdrag att tilldela företag stöd inom respektive myndighets ansvarsområde, under förutsättning att den som söker stödet uppfyller de villkor som ställs, vilket innebär att företag har rätt till olika typer av stöd med olika ändamål.

Utskottet ser med mot bakgrund av vad som anförts här ingen anledning att rikta tillkännagivanden till regeringen i enlighet med motionärernas förslag.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Vissa frågor om konkurrens

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. företagens konkurrenskraft och konkurrens från offentliga verksamheter. Utskottet hänvisar till bl.a. gällande regler och pågående arbete.

Jämför reservation 12 (SD), 13 (C) och 14 (SD).

Motionerna

Konkurrens från offentlig verksamhet

I kommittémotion 2022/23:933 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 efterfrågas ett tillkännagivande om att utvärdera reglerna för konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Vidare begär motionärerna i yrkande 2 att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag på beslutanderätt för Konkurrensverket i ärenden som rör konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) förordar i kommittémotion 2022/23:1121 yrkande 34 att det behöver ses över hur osund konkurrens kan minska, hur bolag som med fördel kan bedrivas av andra aktörer kan avyttras på sikt och hur fler offentliga verksamheter kan konkurrensutsättas.

Därtill föreslår Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) i kommittémotion 2022/23:1124 yrkande 24 att offentliga aktörer ska ta fram en policy för hur säljverksamheter som begränsar konkurrensen kan undvikas.

Övriga frågor om konkurrens

Tobias Andersson m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2022/23:933 yrkande 3 att regeringen bör få i uppdrag att verka för en grundlig utvärdering av den nya ordningen för konkurrensskadeavgift när den varit verksam i fem år. Därtill anser motionärerna i yrkande 4 att Konkurrensverkets utredande och beslutande delar inom organisationen bör separeras.

I kommittémotion 2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) förordas i yrkande 16 att ett konkurrenskraftsmål införs. Målet ska syfta till att stärka Sveriges konkurrenskraft och bör bygga på ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på olika relevanta områden.

Svensk konkurrenskraft ska stärkas genom en ökad handel anför Tobias Andersson m.fl. (SD) i kommittémotion 2022/23:945. Motionärerna menar i yrkande 1 att det behöver göras en konkurrensöversyn i syfte att bl.a. identifiera onödiga konkurrensnackdelar för svenska företag som uppkommit till följd av politiska beslut.

Sten Bergheden (M) föreslår i motion 2022/23:1824 att regeringen bör göra en kontinuerlig jämförelse och översyn av branschspecifika kostnader och regler i Sverige och i de svenska företagens konkurrentländer för att Sverige inte ska förlora konkurrenskraft och arbetstillfällen.

Bakgrund och pågående arbete

Konkurrensverkets uppdrag och organisation

Konkurrenslagen (2008:579) innehåller regler som syftar till att undanröja och motverka hinder för en effektiv konkurrens i fråga om produktion av och handel med varor, tjänster och andra nyttigheter. Konkurrenslagen avser att generellt skydda samhällsekonomi och konsumenterna. Lagen är tillämplig på alla företag i hela näringslivet och i fråga om all produktion av och handel med varor, tjänster och andra nyttigheter. Det är i första hand Konkurrensverket som ska vaka över att konkurrenslagen följs. Den svenska lagstiftningen på konkurrensrättens område har EU-rätten som förebild.

Av förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket framgår att Konkurrensverket är förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor och tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen. Konkurrensverket ska verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadsaktörer. Av instruktionen framgår även att Konkurrensverket ska uppmärksamma hinder mot en effektiv konkurrens i offentlig och privat verksamhet och mot en effektiv offentlig upphandling, lämna förslag till konkurrensutsättning och till regelreformer samt följa utvecklingen inom sitt ansvarsområde.

Därtill är myndigheten sedan 2021 första instans att besluta i frågor om konkurrensskadeavgift, vilket innebär att Konkurrensverket kan besluta att ett företag som bryter mot konkurrensreglerna ska betala en särskild avgift (prop. 2020/21:51, bet. 2020/21:NU10, rskr. 2020/21:170). Myndighetens beslut kan överklagas till Patent- och marknadsdomstolen.

Regler om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

Konkurrenslagen innehåller regler som gör det möjligt att pröva konkurrenskonflikter som uppstår när staten, en kommun eller en region säljer varor och tjänster i konkurrens med privata aktörer. Reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet (KOS-reglerna) infördes i konkurrenslagen 2010 (prop. 2008/09:231, bet. 2009/10:NU8, rskr. 2009/10:84). Syftet var att säkerställa att offentliga och privata aktörer konkurrerar på likartade villkor. Bestämmelserna ger Konkurrensverket möjlighet att ingripa när kommuner, regioner eller staten hindrar en sund konkurrens på grund av att de själva bedriver säljverksamhet. Konkurrensverket kan som tillsynsmyndighet väcka talan i domstol om att förbjuda en offentlig aktör att tillämpa ett konkurrensned-

vridande förfarande i en säljverksamhet. Konkurrensverkets beslut om huruvida man ska ansöka om ett förbud kan inte överklagas. När Konkurrensverket i ett visst fall beslutar om att inte ansöka om ett förbud har ett företag som berörs av den offentliga aktörens förfarande möjlighet att självt väcka talan om förbud i domstol. En offentlig aktör som bryter mot ett förbud kan bli tvungen att betala vite till staten.

Konkurrensverket presenterade i mars 2020 rapporten Tio år med bestämmelser om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet – Kommuners säljverksamhet i fokus (rapport 2020:2). I rapporten följer Konkurrensverket upp hur KOS-reglerna har fungerat sedan de trädde i kraft. Myndigheten anger i rapporten att lagstiftningen och tillsynsarbetet har gett resultat och att förutsättningarna för välfungerande konkurrens mellan offentliga aktörer och privata företag har förbättrats. Samtidigt framhåller Konkurrensverket i rapporten att det även fortsättningsvis finns en risk för konkurrensproblem när offentliga aktörer agerar på konkurrensutsatta marknader och att det finns anledning att följa utvecklingen på området noga framöver.

Konkurrensverket har även tidigare följt upp KOS-reglerna i rapporten Frivilliga åtgärder i offentlig säljverksamhet – Effektivare konkurrenstillsyn när offentliga aktörer ändrar sitt agerande (rapport 2018:5). Rapporten innehåller en uppföljning av 25 ärenden från 2010–2017 som rört offentlig säljverksamhet. I samtliga fall hade en utredning inletts för att klarlägga om en offentlig aktör brutit mot KOS-reglerna. I rapporten framhålls att offentliga aktörer som har blivit föremål för en utredning i flera fall har ändrat sitt beteende på ett sådant sätt att risken för konkurrensbegränsande effekter har minskat.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande när det gäller vissa frågor om konkurrens redovisas under följande rubriker.

- Konkurrens från offentlig verksamhet
- Övriga frågor om konkurrens.

Konkurrens från offentlig verksamhet

I de motionsyrkanden som är aktuella här efterfrågas tillkännagivanden som rör reglerna i konkurrenslagen om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet, de s.k. KOS-reglerna. Förslagen handlar bl.a. om att reglerna ska utvärderas, att det ska skapas en policy för hur säljverksamheter som begränsar konkurrensen kan undvikas och Konkurrensverkets befogenheter i dessa frågor. Utskottet kan inledningsvis konstatera att det alltid finns en risk att konkurrensen snedvrids när offentlig verksamhet ägnar sig åt försäljning av varor eller tjänster och denna verksamhet konkurrerar med privata företag. För att skapa bättre förutsättningar för en sund konkurrens i dessa situationer infördes 2010 särskilda regler om offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen

(2008:579). Utskottet kan vidare konstatera att Konkurrensverket följt upp och utvärderat KOS-reglerna vid ett par tillfällen sedan de infördes. Av uppföljningarna framgår att KOS-reglerna och Konkurrensverkets tillsynsverksamhet har gett resultat samt att förutsättningarna för välfungerande konkurrens mellan offentliga aktörer och privata företag har förbättrats. Samtidigt som det även fortsättningsvis finns risk för konkurrensproblem när offentliga aktörer agerar på konkurrensutsatta marknader och att det således finns anledning att följa utvecklingen på området noga framöver. I Konkurrensverkets utvärdering från 2020 anges därtill att många kommuner bedriver ett aktivt arbete som kan minska risken för att konkurrenskonflikter uppstår mellan offentlig säljverksamhet och privata aktörer. Konkurrensverket framhåller att alla kommuner bör ta fram riktlinjer eller en policy som ett stöd för deras fortsatta arbete med konkurrensfrågor.

Det är utskottets uppfattning att detta är ett område som är viktigt att följa framöver eftersom väl fungerande marknader och en effektiv konkurrens bidrar till fler välfungerande företag, vilket i sin tur bidrar till samhället på många olika sätt. Utskottet anser dock inte att riksdagen behöver rikta några tillkännagivanden till regeringen i enlighet med det som motionärerna föreslår.

Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Övriga frågor om konkurrens

I de motionsyrkanden som är aktuella här efterfrågas tillkännagivanden om att införa ett konkurrenskraftsmål och att genomföra en översyn av konkurrensen för att Sverige inte ska förlora konkurrenskraft och arbetstillfällen. När det gäller dessa motionsyrkanden kan utskottet börja med att notera att målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Vidare noterar utskottet att regeringen aviserat att den ska tillsätta en produktivitetskommission för att göra en samlad analys av den svenska ekonomins konkurrenskraft. Därtill efterfrågas tillkännagivanden som rör Konkurrensverket och att myndigheten sedan 2021 är första instans att besluta i frågor om konkurrensskadeavgift. Besluten ska numera överklagas till Patent- och marknadsdomstolen. Syftet med förslaget var bl.a. att harmonisera ordningen för beslutsfattandet i Sverige med vad som gäller i övriga medlemsstater i EU, och den nya ordningen skulle även leda till att Konkurrensverket fick ökade möjligheter att bedriva en effektiv konkurrenstillsyn.

I likhet med motionärerna anser utskottet att de nya reglerna inte får leda till längre handläggningstider och mindre effektiva processer när det gäller beslut om konkurrensskadeavgifter. Utskottet anser dock inte att regeringen behöver uppmärksammas på detta, utan förutsätter att regeringen bevakar denna fråga. Därtill anser utskottet inte heller att regeringen ska uppmanas att separera Konkurrensverkets utredande och beslutande delar inom organisationen. Av den proposition som ligger till grund för de nya reglerna framgår att regeringen bedömer att Konkurrensverket bör anförtros att utforma sin

verksamhet så att rättssäkerheten vid beslut om konkurrensskadeavgift upprätthålls. Utskottet gör ingen annan bedömning.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Riktade insatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om riktade insatser för att främja företagande bland kvinnor, unga och personer med utländsk bakgrund. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser.

Jämför reservation 15 (S), 16 (C) och 17 (MP), motivreservation 18 (SD) och reservation 19 (S), 20 (V), 21 (C) och 22 (MP).

Motionerna

Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 34 förordas ett tillkännagivande om att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd bör fördelas jämnare mellan kvinnor och män. Vidare framhåller motionärerna i yrkande 35 att regeringen bör se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor. Motionärerna menar även i yrkande 36 att regeringen bör ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta Winnet Sverige. Därtill föreslår motionärerna i yrkande 37 ett tillkännagivande om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram förslag på hur staten kan finansiera och upprätta fler nätverk för kvinnors företagande. Enligt yrkande 38 bör regeringen arbeta för fler kvinnor i ledande positioner genom goda förutsättningar för kvinnors företagande. Slutligen menar motionärerna i yrkande 39 att regeringen bör få i uppdrag att förbättra förutsättningarna för och kunskapen om kvinnors ledning och ägande av företag.

Likalydande yrkanden som de ovan angivna yrkandena 34–37 och 39 återges av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) i kommittémotion 2022/23:1121 yrkandena 19–23.

Märta Stenevi m.fl. (MP) föreslår i partimotion 2022/23:2277 yrkande 15 ett tillkännagivande om att myndigheter ska granska förekomsten av osakliga könsskillnader, exempelvis tillgång till statligt riskkapital till företagande. Motionärerna efterfrågar även i yrkande 16 ett tillkännagivande om att se över hur kvinnors möjlighet att starta och driva företag kan förbättras.

I kommittémotion 2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 22 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utveckla och driva företag på landsbygden.

Mattias Vepsä m.fl. (S) förordar i motion 2022/23:2026 yrkande 6 ett tillkännagivande om att främja kvinnors företagande i växande storstadsregioner. Därtill begärs ett tillkännagivande i yrkande 7.2 om att genomföra satsningar på kvinnligt företagande.

I motion 2022/23:821 av Lars Beckman (M) förordas ett tillkännagivande om det som anförs i motionen om utrikes födda företagares betydelse för Sverige. Motionären anser bl.a. att det bör göras en översyn av frågan om utrikes föddas möjlighet att starta och driva företag.

Kooperativt företagande

Lorena Delgado Varas m.fl. (V) föreslår i kommittémotion 2022/23:1231 yrkande 7 ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning av i vilka former staten kan underlätta för arbetstagarägda företag samt arbetstagarövertagande av hotad produktion.

I kommittémotion 2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att stärka förutsättningarna för kooperativt företagande genom en moderniserad lagstiftning. Vidare menar motionärerna i yrkande 17 att regeringen bör uppmanas att säkerställa likvärdiga förutsättningar för kooperativa företag och ekonomiska föreningar vad gäller statligt kapital och rådgivning.

Kooperativ, personalägda företag och sociala företag bör enligt Elin Söderberg m.fl. (MP) i kommittémotion 2022/23:2170 yrkande 12 få lika goda förutsättningar som aktiebolag att få lån.

I motion 2022/23:1053 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S) förordas ett tillkännagivande om att främja ökad kunskap och utbildning kring kooperativt företagande.

Azadeh Rojhan m.fl. (S) efterfrågar i motion 2022/23:1554 ett tillkännagivande om att se över hur statligt investeringskapital kan avsättas, genom exempelvis Almi Invest, för att tillgängliggöra medel för personalövertagande, t.ex. som alternativ vid generationsskiften.

Kalle Olsson m.fl. (S) menar i motion 2022/23:1733 att regeringen bör uppmanas att verka för goda och långsiktiga förutsättningar för kooperativ företagsrådgivning.

I motion 2022/23:1778 av Teresa Carvalho m.fl. (S) anges att kooperativa och ömsesidiga företag spela en mycket viktig roll i näringslivets tillväxt och motionärerna efterfrågar därför ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för Kooperationen.

Nicklas Attefjord m.fl. (MP) framhåller i motion 2022/23:748 yrkande 3 behovet av att upprätta en handlingsplan för arbetsintegrerande sociala företag.

Unga företagare

Markus Wiechel (SD) begär i motion 2022/23:325 yrkande 4 att regeringen ska uppmanas att utreda möjligheten att bilda en företagsfond för ungdomar.

I motion 2022/23:1875 av Sten Bergheden (M) efterfrågas ett tillkännagivande om att se över regelverket för UF-företag så att inte redovisningen är svårare för tjänsteföretag än för tillverknings- och handelsföretag.

Bakgrund och pågående arbete

Strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor

Tillväxtverket fick under 2011 i uppdrag av regeringen att inom programmet Främja kvinnors företagande ta fram en nationell strategi för ett företagande på likvärdiga villkor 2015 – 2020. Strategin fick namnet Öppna upp och hade som syfte att bidra till en utveckling av det offentligt finansierade företagsfrämjandet på nationell, regional och lokal nivå för att nå det långsiktiga målet – att kvinnor och män, oavsett etnisk bakgrund och ålder ska kunna ta del av företagsfrämjande resurser på likvärdiga villkor.

Under 2021 beställde Tillväxtverket en extern utvärdering av strategin, som myndigheten lät publicera i februari 2022. Den övergripande slutsatsen är att målen delvis har uppfyllts och att det skett stora förändringar sedan 2015. I rapporten konstateras samtidigt att mycket arbete återstår i regionerna och i det företagsfrämjande systemet. Tillväxtverket rekommenderas bl.a. att fortsätta arbetet med att stärka förmågan att bemöta på lika villkor, att arbeta för finansiering till ett liknande program och fortsätta att fördela resurser för att stärka kunskapsutvecklingen i främjarsystemet.

Insatser för kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund

Regeringen gav den 16 mars 2023 Tillväxtverket i uppdrag att ta fram en sammanställning om statliga åtgärder kopplat till kvinnors företagande (KN2023/02624). Av kommittédirektivet framgår att sammanställningen ska innehålla en beskrivning av de åtgärder som har vidtagits sedan 2006 och en bedömning av de resultat som uppnåtts genom åtgärderna. Tillväxtverket ska också göra en bedömning av vilka typer av åtgärder som bäst främjar att kvinnors företagande ökar. Sammanställningen ska utgå från åtgärder som har genomförts av statliga aktörer, men kan också inkludera andra aktörer då Tillväxtverket bedömer att det är relevant. Vidare ska Tillväxtverket sammanställa relevant kunskap och forskning som rör hinder för kvinnors företagande och då särskilt uppmärksamma ägarfrågor. Med utgångspunkt i sammanställningen ska Tillväxtverket bedöma vilka typer av åtgärder, både på kort och lång sikt, som bäst främjar kvinnors företagande. Tillväxtverket ska slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 15 november 2023.

Regeringens utvecklingsprogram Jämställdhetsintegrering i myndigheter (JIM) syftar till att stärka myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering och innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i allt beslutsfattande. Utvecklingsprogrammet, som startade 2013, omfattar i dag drygt 50 myndig-

heter och en organisation. Bland de myndigheter som ingår i utvecklingsprogrammet återfinns Tillväxtanalys, Tillväxtverket och Vinnova. År 2020 inleds en ny programperiod för JIM-programmet som sträcker sig fram till 2025. En nyhet i den programperioden är att myndigheterna inte bara ska åtgärda jämställdhetsproblem i den egna verksamheten utan också, i samverkan med relevanta samhällsaktörer, bidra till att öka jämställdheten i samhället.

Av Vinnovas regleringsbrev för 2023 framgår att myndigheten ska redovisa det fortsatta arbetet med att utveckla jämställdhetsintegrering i syfte att bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken (skr. 2016/17:10, bet. 2016/17:AU5, rskr. 2016/17:150).

I Tillväxtverkets regleringsbrev för 2022 anges att myndigheten ska bidra till att tillvarata kompetensen hos utrikes födda med högre utbildning genom att stödja föreningen Jobbsprånget (N2021/03137). Inom ramen för uppdraget ska myndigheten också verka för att kompetens hos utrikes födda med högre utbildning bidrar till näringslivets kompetensförsörjning. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 1 mars årligen 2023–2025.

Tillväxtverket har även under 2022 slutredovisat två uppdrag som rör utrikes födda kvinnors företagande. Det ena uppdraget fick Tillväxtverket i januari 2018. Myndigheten skulle främja utrikes födda kvinnors företagande genom bl.a. mentorskaps- och nätverksinsatser (N2018/01430/KSR). I den slutrapport som publicerades i februari 2022 anger myndigheten att potentialen att driva företag med stark tillväxt är stor bland utrikes födda. Tillväxtverket ser att näringspolitiska insatser riktade till utrikes födda har övervägande positiva effekter på andra politikområden. Företagande är ett sätt att bryta segregationen och bidra till integrationen i Sverige. Tillväxtverket lämnar i rapporten rekommendationen att fortsätta rikta näringspolitiska insatser till utrikes födda på såväl kort som lång sikt. Näringspolitiska insatser behöver därför anpassas utifrån specifika behov och förutsättningar beroende på vem som är företagaren eller vem som avser att starta och driva företag i Sverige. Det andra uppdraget fick Tillväxtverket i mars 2018 och det infattade att öka kontaktytorna med arbetsmarknaden och stärka nätverkande för utrikes födda kvinnor och särskilt nyanlända kvinnor (N2018/01430/KSR). Tillväxtverket konstaterar i sin slutrapport som publicerades i maj 2022 att det saknas överblick och samordning av den stora mängd verksamheter och projekt som vänder sig till utrikes födda kvinnor utan arbete (Dnr 2018-430). Vidare konstaterar myndigheten att projektägare och finansierande myndigheter behöver tillgång till bättre underlag för planering av insatser. På grund av pandemin hade flertalet projekt svårt att rekrytera kvinnor med förutsättningar att tillgodogöra sig de planerade insatserna. Det har därför krävts förändringar av upplägg och reviderade målsättningar i flera projekt. Trots utmaningarna fanns det projekt som visade mycket goda resultat. Gemensamt för de projekt som har visat bäst resultat är närhet till och kunskap om målgrupperna. Kunskap om behov och förutsättningar hos både utrikes födda kvinnor och näringslivet har underlättat rekrytering av deltagare och därtill förmågan att kunna erbjuda insatser som

leder till arbete. Tillväxtverket föreslår i rapporten ett nytt uppdrag till Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen som kombinerar insatser för att främja företagande och insatser för enklare vägar till jobb och kompetensförsörjning i näringslivet med fokus på utrikes födda kvinnor.

Som tidigare nämnts erbjuder det statliga bolaget Almi företagare rådgivning och finansiering. I Almis ägaravisning från 2022 anges att bolaget ska erbjuda dessa tjänster med ett särskilt fokus bl.a. riktas på kvinnor och på personer med utländsk bakgrund. Vidare framgår att ett av bolagets uppdragsmål är att andelen män och kvinnor som bolaget når ut till ska på årlig basis inom insatsområdena lån, ägar kapital respektive affärsutveckling utvecklas i en jämställd riktning till dess att 40–60 procent av vardera könet uppnås. Ett liknande uppdragsmål finns även för andelen personer med utländsk bakgrund som bolaget når ut till. Det ska på årlig basis utvecklas till att minst motsvara andelen personer med utländsk bakgrund i Sverige.

Avslutningsvis kan nämnas att Winnet Sverige är en nationell paraplyorganisation för ett antal av de ideella organisationer och resurscentrum för kvinnor som verkar för jämställd tillväxt. Tillväxtverket har tidigare finansierat resurscentrumen.

Insatser för unga företagare

Av Tillväxtverkets instruktion framgår att myndigheten ska främja och vara samordnande i frågor som rör entreprenörskap vid universitet och högskolor. Tillväxtverket främjar detta genom att finansiera nätverk och initiativ som stärker samverkan mellan aktörer som stöttar entreprenörskap i universitets- och högskolemiljö. Vidare ger Tillväxtverket verksamhetsbidrag till Drivhuset, som är en verksamhet som ger studenter vid landets lärosäten inspiration, kunskap och nätverk och som fungerar som en brygga mellan entreprenörskapsinsatser som ska stimulera till ökat entreprenörskap.

Insatser för socialt och kooperativt företagande

Tillväxtverket ger stöd till kooperativ utveckling genom ett verksamhetsbidrag till organisationen Coompanion, som ger rådgivning och utbildning för start och utveckling av kooperativa företag. Information om socialt och kooperativt företagande och samhälls-entreprenörskap samlas och förmedlas även via Verksamt.se. Kooperativa företag har dessutom genom Coompanion möjligheten att söka innovationscheckar från Vinnova. Syftet med checkarna är att initiera och skapa bättre förutsättningar för framgångsrik innovationsutveckling hos små och medelstora företag.

Regeringen beslutade i februari 2018 om en samlad strategi för sociala företag (N2018.04). Strategin hade som mål att stärka utvecklingen av sociala företag så att dessa bättre kan delta i att lösa utmaningar i samhället. Inom ramen för strategin gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att bl.a. identifiera och genomföra insatser som bidrar till att stimulera tillväxt hos sociala företag och att stärka utvecklingen av och kunskapen om sociala entreprenörer och

sociala företag i hela landet (N2018/00713/FF). Tillväxtverket överlämnade slutrapporten Stödja utvecklingen av samhälls-entreprenörskap och socialt företagande 2018–2020 i februari 2021 (dnr Å 2018-257:11). Utvärderingen visade bl.a. att programmet bidrog till att öka kunskapen på området för offentliga aktörer, företagsfrämjare och sociala företag. Vidare gav regeringen inom ramen för samma strategi Vinnova i uppdrag att under 2018–2020 stödja utveckling av sociala företag (dnr N2018/00714/IFK). Uppdraget slutredovisades i april 2021 (dnr. 2018-00556). Enligt rapporten har det skett en kunskaps-höjning om samverkan och nya finansieringsmodeller hos både sociala företag och offentlig sektor. Därtill har en förstärkning av stödssystemet för sociala företag ägt rum, och överlag ses en större mognad i systemet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande när det gäller riktade insatser redovisas under följande rubriker.

- Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund
- Kooperativt företagande
- Unga företagare.

Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund

I de motionsyrkanden som är aktuella här efterfrågas tillkännagivanden om att på olika sätt främja kvinnors företagande. Det handlar bl.a. om åtgärder för att öka kvinnors företagande, ökad kunskap om kvinnors företagande, fler kvinnor på ledande positioner och att det statliga riskkapitalet ska fördelas jämnt mellan kvinnor och män. I en motion berörs även förutsättningarna för företagare med utländsk bakgrund. Utskottet vill inledningsvis instämma i vad motionärerna framför om att kvinnor ofta är underrepresenterade som företagare. Det är därför viktigt att bättre förstå förutsättningar och utmaningar för kvinnor för att förbättra förutsättningarna för kvinnor att äga och driva företag och på så sätt också stärka svensk konkurrenskraft. Utskottet noterar här det uppdrag att ta fram en sammanställning om statliga åtgärder kopplat till kvinnors företagande som regeringen gav Tillväxtverket i mars 2023. Myndigheten ska utifrån bl.a. insatser som genomförts tidigare bedöma vilka typer av åtgärder, både på kort och lång sikt, som bäst främjar kvinnors företagande. Tillväxtverket ska slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 15 november 2023. Vidare noterar utskottet det arbete som pågår hos bl.a. Tillväxtanalys, Tillväxtverket och Vinnova med jämställdhetsintegrering, vars syfte är att införliva ett jämställdhetsperspektiv i allt beslutsfattande. Utskottet kan även konstatera att det av Almis ägaransvisning, som antogs vid bolagsstämman i april 2022, framgår att bolaget ska erbjuda sina tjänster med ett särskilt fokus

riktat på kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Därutöver har Tillväxtverket i uppdrag att tillvarata kompetensen hos utrikes födda med högre utbildning genom att stödja föreningen Jobbsprånget.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Kooperativt företagande

Olika åtgärder för att främja kooperativt och socialt företagande förordas i ett antal motioner. Utskottet delar motionärernas syn att det kooperativa och sociala företagandet kan vara en viktig del av det svenska näringslivet. Utskottet kan även konstatera att kooperativ inte är en företagsform som aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, utan ett sätt att organisera och driva företaget. Det kooperativa företaget kan alltså bedrivas i vilken företagsform som helst, även om den vanligaste formen är ekonomisk förening. Därtill kan det nämnas att information om socialt och kooperativt företagande samlas och förmedlas via den myndighetsgemensamma webbportalen Verksam.se. Tillväxtverket ger även stöd till kooperativt företagande genom verksamhetsbidrag till organisationen Coompanion, som ger rådgivning och utbildning för start och utveckling av kooperativa företag. Kooperativa företag har även möjligheten att söka innovationscheckar från Vinnova genom Coompanion. Syftet med checkarna är att initiera och skapa bättre förutsättningar för framgångsrik innovationsutveckling hos små och medelstora företag.

När det gäller ägarskiften noterar utskottet att regeringen i januari 2023 gav Kommittén om förenklad beskattning av ägare till fåmansföretag ett tilläggsuppdrag om att bl.a. analysera om reglerna kan förenklas för att underlätta ägarskiften både mellan närstående och till personal. Vidare noterar utskottet att information om ägarskiften också tillhandahålls på webbportalen Verksam.se och av Coompanion.

Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Unga företagare

I två motionsyrkanden efterfrågas insatser med syftet att underlätta för unga företagare. Utskottet anser är att det är viktigt att fler ska välja att starta företag och att en del i detta är att stödja ungdomars intresse för entreprenörskap och företagande. Utskottet kan konstatera att som tidigare redovisats pågår det insatser riktade mot unga företagare. Band annat ger Tillväxtverket verksamhetsbidrag till Drivhuset, som ger studenter vid landets lärosäten inspiration, kunskap och nätverk.

Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Företagens kapitalförsörjning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika insatser för att främja företagens kapitalförsörjning. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservation 23 (S), 24 (SD), 25 (C) och 26 (MP).

Motionerna

I partimotion 2022/23:1672 yrkande 4 efterfrågar Annie Lööf m.fl. (C) ett tillkännagivande om att hela landet ska ha tillgång till såväl privat lånekapital som det offentliga riskkapitalet.

Tobias Andersson m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2022/23:938 yrkande 1 ett tillkännagivande om att inriktningen för den statliga riskkapitalfinansieringen bör vara att med högre grad prioritera mindre och nystartade tillväxtföretag samt styrning mot de förkommersiella faserna.

I kommittémotion 2022/23:985 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 45 anges att det bör utredas hur kapitalanskaffning på marknadens villkor kan underlättas för jordbrukets investeringar.

I kommittémotion 2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 67 förordas ett tillkännagivande om att se över hur investeringar från det statliga riskkapitalet kan ökas och utvecklas för att gynna små entreprenörer och teknikutvecklare, särskilt under uppskalningsfasen. I yrkande 68 efterfrågas vidare ett tillkännagivande om att förstärka vägledningen för små och medelstora företag att söka och ta del av EU-finansiering.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) anser i kommittémotion 2022/23:1121 yrkande 8 att regeringen ska uppmanas att verka för tillgången till statligt riskkapital i hela landet, för små och växande företag och för en stärkt regional tillväxt. Därtill menar motionärerna i yrkande 9 att regeringen bör utreda ytterligare möjligheter till finansiering på landsbygden.

I kommittémotion 2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 15 efterfrågas ett tillkännagivande om att förbättra tillgången på riskkapital och möjligheterna till företagsrådgivning.

Elin Söderberg m.fl. (MP) anger i kommittémotion 2022/23:2171 att företag har svårt att få lån till investeringar i lands- och glesbygd, vilket leder till att nödvändiga reinvesteringar och investeringar uteblir. Motionärerna föreslår därför i yrkande 1 ett tillkännagivande om att kraftigt förbättra förutsättningarna för investeringar i lands- och glesbygd.

I motion 2022/23:396 av Hanna Westerén (S) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att säkra kapitalförsörjning i hela landet.

Peter Hultqvist m.fl. (S) förordar i motion 2022/23:1341 ett tillkännagivande om att en särskild utredning bör genomföras med syftet att lägga förslag på förbättringar av den långsiktiga kapitalförsörjningen på Sveriges landsbygd.

Bakgrund och pågående arbete

Saminvest

Saminvest AB är ett helägt statligt bolag som ska bedriva finansieringsverksamhet med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar. Av ägaranvisningen från 2020 för Saminvest framgår att syftet med bolaget är att utveckla och förnya det svenska näringslivet och skapa fler växande företag i hela Sverige genom att bidra till att stimulera utbudet av privat kapital till de delar av kapitalförsörjningskedjan där privat kapital vid tillfället för investeringen inte finns i tillräcklig omfattning. Saminvest förväntas bidra till att utveckla marknaden för riskkapital och ekosystemet för finansiering av innovativa bolag med hög tillväxtpotential i hela landet. Bolaget ska främja hållbar ekonomisk tillväxt och ett jämställt näringsliv. Genom Saminvest investeras offentligt kapital indirekt i företag via s.k. venture capital- och såddfonder tillsammans med privat kapital. Av ägaranvisningen framgår det vidare att bolaget i sin årsredovisning bl.a. ska redovisa antalet företag som bolaget indirekt investerat i inom Sverige fördelat på Norrland, Svealand och Götaland.

Saminvest samverkar med ett antal inkubatorer som alla ingår i Vinnovas nationella inkubatorprogram och finns representerade i bl.a. Göteborg, Luleå, Malmö och Stockholm. Bolaget har även investerat i fonder som inriktar sig på tillväxtbolag i tidiga skeden.

Almi Företagspartner AB

Förutom affärsutveckling bedriver Almi Företagspartner AB även låneverksamhet. Verksamheten syftar till att utveckla och finansiera små och medelstora företag i hela landet. Bolaget erbjuder fyra typer av lån: företagslån, mikrolån, innovationslån och exportfinansiering.

Almi Invest är ett dotterbolag till Almi Företagspartner AB som riktar sig till tillväxtbolag i tidiga skeden med skalbara affärsidéer och möjlighet till långsiktig värdetillväxt. Almi Invest har en nationell täckning via åtta regionala riskkapitalbolag samt ett nationellt riskkapitalbolag inom grön teknik (greentech).

Almi Invest Greentech är en riskkapitalfond som riktar sig mot innovativa små och medelstora företag vars produkter och tjänster bidrar till att reducera klimatgaser.

Norrlandsfonden

Norrlandsfonden bedrivs i stiftelseform, där styrelse och revisorer utses av regeringen. Stiftelsen bildades 1961. Av stiftelsens stadgar framgår att Norrlandsfonden ska främja främst små och medelstora företags utveckling i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Norrlandsfonden ska ägna särskild uppmärksamhet åt Norrbottens län och inlandskommunerna. Stiftelsen erbjuder bl.a. lån och garantier.

Industrifonden

Industrifonden är en stiftelse som bildades av staten 1979. Den drivs affärs-
mässigt utan externa kapitaltillskott. Stiftelsen ska hålla sitt kapital minst reall-
intakt. Allt överskott används för nya investeringar. Industrifondens uppdrag
är att främja den industriella tillväxten och utvecklingen i Sverige. Uppdraget
utförs genom att koncentrera verksamheten till att på affärsmässiga villkor
investera i svenska tillväxtföretag eller i företag med svenskt intresse. Inve-
steringarna görs företrädesvis i tidiga expansionsfaser med hög risk med fokus
på marknadsområdena teknisk innovation och livsvetenskap.

Swedish Venture Initiative

Swedish Venture Initiative har ett fond-i-fond-upplägg som finansierar risk-
kapitalfonder med fokus på investeringar i tillväxtföretag i tidiga faser. Syftet
med satsningen är att öka antalet nya fondteam på marknaden och tillgänglig-
göra marknadskompletterande riskkapital för företag som på grund av exem-
pelvis oprövade affärsmodeller har svårt att få tillgång till extern ägarfinansi-
ering. Tillväxtverket har gett Europeiska investeringsfonden (EIF) i uppdrag
att genomföra och förvalta fonden. EIF utser privata fondförvaltare som kom-
pletterar fonden med privat finansiering och som i sin tur investerar i tillväxt-
företag. Fonden finansieras av Tillväxtverket, Europeiska regionala utveck-
lingsfonden (Eruf) samt Europeiska investeringsbanken (EIB). Fondens kom-
pletteras därutöver med privat finansiering och finansiering från EIF.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer med motionärerna om att en väl fungerande kapitalför-
sörjning i hela Sverige är nödvändig för ett gott företagsklimat, och för företa-
gen är tillgången till kapital en förutsättning för start och expansion. Det är
utskottets uppfattning att det är den privata marknaden som ska tillgodose fö-
retagens finansiella behov, men att där det finns marknadsmisslyckanden och
finansieringsgap kan det vara nödvändigt att staten kompletterar marknaden.

Utskottet noterar att det av budgetpropositionen för 2023 framgår att villko-
ren för små och medelstora företag att bl.a. attrahera kapital ska förbättras.
Därutöver kan utskottet med anledning av motionsyrkandena konstatera
följande. Saminvest har i uppgift att göra indirekta investeringar i företag och
privat förvaltade fonder som är inriktade på investeringar i företag i utveck-
lingsfaser. I bolagets ägaranvisning från 2020 anges att syftet med bolaget är
att utveckla och förnya det svenska näringslivet och skapa fler växande företag
i hela Sverige genom att bidra till att stimulera utbudet av privat kapital till de
delar av kapitalförsörjningskedjan där privat kapital vid tillfället för invester-
ingen inte finns i tillräcklig omfattning. Saminvest förväntas också bidra till
att utveckla marknaden för riskkapital och ekosystemet för finansiering av
innovativa bolag med hög tillväxtpotential i hela landet. Bolaget ska främja
hållbar ekonomisk tillväxt och ett jämställt näringsliv. Av ägaranvisningen

framgår vidare att bolaget i sin årsredovisning bl.a. ska redovisa antalet företag som bolaget indirekt investerat i inom Sverige fördelat på Norrland, Svealand, och Götaland.

Därutöver ska Almi utveckla och finansiera små och medelstora företag i hela landet. Bolaget erbjuder fyra typer av lån: företagslån, mikrolån, innovationslån och exportfinansiering. Almis dotterbolag, Almi Invest, inriktar sig på tillväxtbolag i tidiga skeden med skalbara affärsidéer och möjlighet till långsiktig värdetillväxt. Almi Invest har en nationell täckning via åtta regionala riskkapitalbolag. Utskottet noterar även att Norrlandsfonden ska främja främst små och medelstora företags utveckling i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Norrlandsfonden ska ägna särskild uppmärksamhet åt Norrbottens län och inlandskommunerna. Stiftelsen erbjuder bl.a. lån och garantier. Utskottet noterar även det arbete som görs genom Swedish Venture Initiative, som med sitt fond-i-fond-upplägg finansierar riskkapitalfonder med fokus på investeringar i tillväxtföretag i tidiga faser. Utskottet konstaterar därtill att riksdagen bemyndigade regeringen att under 2023 ställa ut kreditgarantier för gröna investeringar. Avsikten med garantierna är att främja stora industriinvesteringar som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket. Kreditgarantierna ska även bidra till att ta tillvara fördelarna i ett teknikskifte mot hållbarhet samtidigt som Sveriges konkurrenskraft förbättras.

När det gäller förslaget om att förstärka vägledningen för små och medelstora företag att söka och ta del av EU-finansiering noterar utskottet fonden Swedish Venture Initiative som genom ett fond-i-fond upplägg finansierar riskkapitalfonder med fokus på investeringar i tillväxtföretag i tidiga faser. Därtill finns bl.a. Horisont Europa, som är EU:s ramprogram för forskning och innovation, genom vilket företag och organisationer kan söka finansiering för projekt. Vinnova har av regeringen tilldelats bl.a. rådgivnings-, informations- och statistikansvar för Horisont Europa. Vidare noterar utskottet att Tillväxtverket tillhandahåller information om att söka medel till projekt inom ramen för EU:s regionalfonder. Utskottet instämmer med motionärerna om att det är viktigt att företagen söker och tar del av de medel som finns tillgängliga inom ramen för EU:s fonder. Utskottet anser dock inte att regeringen behöver uppmärksammas på detta, utan förutsätter att regeringen bevakar denna fråga.

Sammanfattningsvis avstyrker utskottet därmed samtliga motionsyrkanden.

Särskilda näringsgrenar och branscher

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika näringsgrenar, Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser och utredningar.

Jämför reservation 27 (SD, C), 28 (SD), 29 (C), 30 (MP), 31 (C), 32 (MP), 33 (S), 34 (C), 35 (MP), 36 (S), 37 (SD), 38 (C) och 39 (MP).

Motionerna

Främjandeuppdrag för att stimulera besöksnäringen

Tobias Andersson m.fl. (SD) förordar i kommittémotion 2022/23:931 yrkande 2 att regeringen ska ge myndigheterna ett tydligt främjandeuppdrag kopplat till besöksnäringen. Uppdraget bör enligt motionärerna ha fokus på att minska företagens regelkrångel, och myndigheterna bör även uppmanas att identifiera eventuella möjligheter till samordning. Därtill bör myndigheterna ha en tydlig återrapporteringsplikt när det gäller främjandeuppdraget. Ett lämpligt forum för återrapportering är den årliga myndighetsdialogen.

I kommittémotion 2022/23:1124 yrkande 12 efterfrågar Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) ett tillkännagivande om att alla myndigheter utöver sina tillsynsuppdrag bör få ett främjandeuppdrag, t.ex. om regelförenkling, för att stimulera den inhemska besöksnäringen. I yrkande 13 framhåller motionärerna också behovet av samordning för myndigheterna för att minska företagens regelkrångel och begär därför ett tillkännagivande om att alla myndigheter ska samordna sig kring främjandeuppdraget för att stimulera besöksnäringen. Motionärerna vill i yrkande 14 även att alla myndigheter årligen ska rapportera hur främjandet och samordningen när det gäller besöksnäringen har gått.

Övrigt om åtgärder för besöksnäringen

I partimotion 2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) förordas i yrkande 17 ett tillkännagivande om att besöksnäring och naturturism bör främjas, bl.a. genom omfattande regelförenklingar. Ett likalydande förslag återfinns också i kommittémotion 2022/23:1124 yrkande 9 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C).

I kommittémotion 2022/23:931 yrkande 1 lyfter Tobias Andersson m.fl. (SD) fram turismens betydelse. Motionärerna menar att besöksnäringen bör främjas genom bl.a. satsningar på infrastruktur, regelförenkling, utbildning samt insatser för att stärka Sveriges attraktionskraft som besöksmål. Motionärerna anser också att besöks- och turistnäringen behöver goda förutsättningar, och därför efterfrågar de i yrkande 3 ett tillkännagivande om att undanröja hämmande och obsoleta regelverk.

I kommittémotion 2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 6 betonas besöksnäringens och turismens betydelse bl.a. för landsbygden. I

motionen anges även att turism och besöksnäringen bör främjas, bl.a. genom en översyn och förenkling av regler och tillstånd.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) anser i kommittémotion 2022/23:1124 yrkande 1 att det behövs en ny översyn av konkurrenskraften inom besöksnäringen för att göra svensk besöksnäring långsiktigt konkurrenskraftig. I motionen anges också att många av de förändringar som sker i besöksnäringen har sin bakgrund i delvis nya beteenden hos konsumenterna i kombination med en allt snabbare digitalisering. Motionärerna anser därför i yrkande 21 att digitala marknadsplatser måste präglas av sund konkurrens, transparens och fokus på konsumenternas möjligheter att fatta underbyggda beslut. I yrkande 23 efterfrågas ett tillkännagivande om att regeringen i den kommande nationella strategin för besöksnäringen ska formulera en strategi för internationella möten och evenemang samt ta en aktiv roll i att visa att nationen ställer sig bakom arrangörer och städer i ett urval av stora kultur- och idrottsvenemang.

I kommittémotion 2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 18 förordas ett tillkännagivande om att förbättra besöksnäringens förutsättningar genom digitala tjänster. I motionen anges att en god tillgång till digitala tjänster oavsett var i landet man befinner sig är en förutsättning för att kunna bo, arbeta och driva företag.

I motion 2022/23:192 begär Anna-Caren Sätherberg och Kalle Olsson (båda S) ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheten för kommuner att besluta om s.k. turistavgift.

I motion 2022/23:1428 av Anna-Caren Sätherberg m.fl. (S) efterfrågas ett tillkännagivande om att skapa en sammanhållen politik för besöksnäringen som är bärkraftig över tid.

Adrian Magnusson m.fl. (S) förordar i motion 2022/23:1487 ett tillkännagivande om det som anförs i motionen om destinationsutveckling av östra Skåne. Motionärerna anger att det krävs utökade satsningar på destinationsutveckling i östra Skåne och anser bl.a. att de besöksmål som finns i östra Skåne ska lyftas fram.

Delningsekonomi

Att återbruka i stället för att köpa något helt nytt är bra för planeten anför Annie Lööf m.fl. (C) i partimotion 2022/23:2190 och efterfrågar i yrkande 176 ett tillkännagivande om att skapa bättre förutsättningar för en delningsekonomi där tjänster för återbruk, reparation och delning av produkter ökar. Ett likalydande förslag finns även i kommittémotion 2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 22.

I partimotion 2022/23:2175 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 20 förordas ett tillkännagivande om att främja delningsekonomi och konsumtion av klimatsmarta tjänster i stället för resursintensiva produkter. Motionärerna menar att regeringen bör stötta en uppskalning av delningsekonomi genom att ge lämpliga myndigheter ett formellt uppdrag att analysera behoven hos användarna.

Stina Larsson m.fl. (C) förordar i kommittémotion 2022/23:907 yrkande 23 ett tillkännagivande om att ta vara på moderna digitala lösningar för att främja en konkurrenskraftig delningsekonomi.

Industrifrämjande åtgärder

Fredrik Olovsson m.fl. (S) konstaterar i kommittémotion 2022/23:2062 att det redan har gjorts och planeras flera stora industriinvesteringar som är drivna av klimatomställningen. Motionärerna anser att det är centralt att det skapas goda förutsättningar så att dessa etableringar och expansioner kraftfullt kan bidra till den gröna omställningen och industrins konkurrenskraft. Motionärerna efterfrågar i yrkande 2 ett tillkännagivande om betydelsen av goda villkor för den gröna industrialiseringen. Vidare begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om betydelsen av fortsatta insatser för forskning, innovation och samverkan av betydelsen för industrins utveckling samt fler och gröna jobb.

I kommittémotion 2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 förordar motionärerna ett tillkännagivande om att tillsätta en industrikommision med kommittédirektiv i linje med förslagen i motionen, där bl.a. en revidering av energipolitiken, kapitalförsörjning, kompetensförsörjning, regelförenkling och infrastruktur ingår.

I kommittémotion 2022/23:964 yrkande 5 begär Tobias Andersson m.fl. (SD) att regeringen ska prioritera forskning och utveckling inom stålindustrin så att även inhemska tekniska landvinningar bli en viktig exportvara jämte stålet.

I kommittémotion 2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 64 efterfrågas ett tillkännagivande om att se över möjligheten att skapa fler verkningfulla industriparke och innovationskluster för grön teknik.

Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) anser i kommittémotion 2022/23:1123 yrkande 1 att regeringen bör uppmanas att kartlägga och möta de hinder som finns i vägen för Sveriges basindustrier. I yrkande 11 menar motionärerna vidare att Sverige aktivt bör analysera förutsättningarna för stöd till svensk basindustri sett mot bakgrund av EU:s nya industristrategi samt den gröna given.

Elin Söderberg m.fl. (MP) efterfrågar i kommittémotion 2022/23:2170 yrkande 1 ett tillkännagivande om att uppmuntra, stötta och mana på den gröna industrirevolutionen.

Isak From m.fl. (S) begär i motion 2022/23:1957 yrkande 3 att det tillsätts en samordnare för att underlätta stora etableringar i fordonsindustrins gröna omställning.

Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher

Tobias Andersson m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2022/23:940 yrkande 1 att det införs ett kontantförbud vid hantering av handel med metallskrot. Förbudet syftar till att motverka oseriös handel med metallskrot. Motionärerna vill i yrkande 2 även att det införs ytterligare krav på spårbarhet vid handel med metallskrot, exempelvis genom skärpta kontroller av efterlevnaden av

bokföringsskyldigheten vid inköp och försäljning. Därtill begärs i yrkande 3 att det införs tillståndskrav för handel med metallskrot.

För ett långsiktigt trygghande av Sveriges cementförsörjning förordas i kommittémotion 2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14 att regeringen ska uppmanas att överväga om en plan för att säkra Sveriges långsiktiga cementförsörjning bör utarbetas.

I kommittémotion 2022/23:909 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 38 efterfrågas ett tillkännagivande om en långsiktig strategi för cementindustrin i Sverige.

Elin Söderberg m.fl. (MP) begär i kommittémotion 2022/23:2170 yrkande 14 ett tillkännagivande om att stöd till företag och regional utveckling ska utformas så att de även kan komma företag inom kulturella och kreativa näringar, naturturismföretagare, mathantverkare och det lokala näringslivet till godo. Därutöver anser motionärerna i yrkande 16 att regeringen bör stärka de kulturella och kreativa näringarna genom en nationell strategi

I motion 2022/23:1287 av Adrian Magnusson (S) förordas ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för att införa en certifiering av begravningsbyråer för att avlidna och deras anhöriga ska få en värdig behandling.

I motion 2022/23:1579 av Roland Utbult (KD) efterfrågas ett tillkännagivande om att regeringen bör se över hur kompetensutvecklingen inom kulturella och kreativa näringar kan förbättras.

Bakgrund och pågående arbete

Besöksnäringen

Målet för turismpolitiken

Riksdagen beslutade i december 2021 på förslag av regeringen om ett nytt mål för turismpolitiken (prop. 2021/22:1 utg.omr. 24). Det nya målet innebär att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet. I sitt förslag anförde regeringen att det nya målet låg i linje med målet för näringspolitiken.

Strategi för hållbar turism och växande besöksnäring

Regeringen presenterade i oktober 2021 en strategi för hållbar turism och växande besöksnäring. Strategin är baserad på visionen om att Sverige ska bli världens mest hållbara och attraktiva resmål byggt på innovation till 2030. För att uppnå denna vision identifierade regeringen i strategin ett antal strategiska områden: enklare företagande, jobb och kompetens, kunskap och innovation, tillgänglighet samt marknadsföring. Till varje område kopplades fyra horisontella perspektiv: hållbarhet, digitalisering, platsutveckling och samverkan.

I ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2022/23:248) från Isak From (S) anger statsrådet Ebba Busch att regeringen inte har för avsikt att ta fram en ny besöksnäringstrategi. Enligt statsrådet avser regeringen att bygga vidare på den samsyn och kunskap som finns nationellt, regionalt och lokalt och att fokusera på frågor som gör skillnad för företagen och lokalsamhället.

Visit Sweden

Kommunikationsbolaget Visit Sweden AB är sedan 2020 ett av staten helägt bolag. Av bolagsordningen framgår att bolaget ska genom effektiva kommunikationskanaler marknadsföra hela Sverige som turistland och bidra till att öka Sveriges attraktionskraft som besöksmål.

På bolagsstämman i april 2022 antogs en ny ägaranvisning för bolaget. Av ägaranvisningen framgår att Visit Sweden ska marknadsföra Sverige som turistland hos både utländska och inhemska målgrupper, genomföra satsningar på marknader där det finns tillväxtpotential för turism till Sverige och att 20 miljoner kronor årligen ska användas till marknadsföringsinsatser för inhemsk turism för att bidra till omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring. Bolaget ska vidare bibehålla ett fristående, rådgivande, icke-arvoderat forum med representanter utsedda av Svensk Turism vars syfte är att genom intressentdialog tillvarata besöksnäringens kompetens inför marknadsföringen av Sverige.

Tillväxtverkets arbete med turism och besöksnäring

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för turism och besöksnäring. Myndigheten har även ett nationellt ansvar för kunskaps- och kvalitetsutveckling samt samverkan och samordning inom turism. Turistfrågorna är en integrerad del av Tillväxtverkets övergripande arbete med näringsutveckling. Myndigheten anordnar och deltar i flera olika typer av nätverk, dialoger och mötesplatser på turistområdet. Tillväxtverket leder bl.a. en strategisk myndighetsgrupp för dialog och samordning av turist- och besöksnäringens frågor där myndigheter och statligt ägda bolag ingår. Myndigheten genomför även aktiviteter tillsammans med organisationer och företag som företräder turistbranschen för att bidra till en ökad dialog mellan olika aktörer och fånga upp utmaningar som finns över landet. Tillväxtverket har också ett särskilt ansvar för den officiella inkvarteringsstatistiken och tar fram statistik om svenskers resande och om utländska besökare i Sverige.

Av Tillväxtverkets årsredovisning för 2022 framgår att myndighetsgruppen för turism och besöksnäring arbetar utifrån en strategisk plattform med nio prioriterade områden för insatser under den närmaste treårsperioden. Samtliga områden har sin utgångspunkt i den nationella besöksnäringstrategin och är utformade för att möta besöksnäringens utmaningar och samtidigt spegla myndigheternas och bolagens roller och ansvar. Tillväxtverket, Visit Sweden och regionala besöksnäringensfunktioner samarbetar därtill inom plattformen Smartare tillsammans. Plattformen har fokus på besöksnäringens utmaningar och behov. Den prioriterar fem områden och även dessa har sin utgångspunkt i den

nationella strategin. Under 2022 initierade och genomförde myndighetsgruppen för turism och besöksnäring samt plattformen Smartare tillsammans fyra studier enligt följande:

- en analys av en långsiktig kompetensförsörjning för besöksnäringen
- en kunskapsammansättning över utvecklingen av transportsystemet för turism
- en kartläggning av aktörssystemet för turism och besöksnäring samt ekosystemet för utveckling och spridning av kunskap
- en kartläggning av innovation i offentlig sektor samt en undersökning av innovation i besöksnäringens företag.

Av regleringsbrevet för 2022 framgår att Tillväxtverket ska genomföra insatser för att bidra till utvecklingen av en hållbar besöksnäring i linje med den nationella strategin för hållbar turism och växande besöksnäring som presenterades av regeringen i oktober 2021. Uppdraget omfattar också förbättring av statistik, analys och kunskap inom turism och besöksnäring. Tillväxtverket ska i sammanhanget även lämna förslag på indikatorer som möjliggör uppföljningen av det turismpolitiska målet. Tillväxtverket ska främja förändringsförmågan och omställningen i besöksnäringens företag samt vidareutveckla arbetet med förenkling för företag inklusive deras myndighetskontakter. En hållbar platsutveckling i hela landet ska främjas genom myndighetens insatser i syfte att skapa attraktiva miljöer för besökare, boende, företag och investeringar. Tillväxtverket ska dra nytta av resultat och kunskaper från tidigare uppdrag att genomföra insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring (N2020/03156). Förslaget till indikatorer redovisades till Regeringskansliet i oktober 2022. Redovisning av uppdraget i övrigt, inklusive uppnådda resultat, samt en ekonomisk redovisning ska lämnas till Regeringskansliet senast den 19 maj 2023.

Tillväxtverket ska även, vilket framgår av regleringsbrevet för 2023, redovisa insatser om förenklat uppgiftslämnande som under året riktats mot besöksnäringens företag. Därtill ska myndigheten ta fram och tillgängliggöra kunskapsunderlag som visar på turismens och besöksnäringens utveckling och delta i arbetet med internationell turism- och besöksnäringens statistik. Tillväxtverket ska även uppdatera och kommentera de indikatorer som ska användas i budgetpropositionen för att bedöma uppfyllelsen av det turismpolitiska målet.

Serverat

Tillväxtverket och Bolagsverket bedriver, i samarbete med bl.a. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), ett arbete benämnt Serverat som syftar till att förenkla för företagare inom främst restaurang- och besöksnäringarna (N2017/04297/FF). Serverat handlar i huvudsak om att standardisera, förenkla och digitalisera tillståndsgivningsprocesser, ofta i samarbete med kommuner. Av Tillväxtverkets webbplats framgår att 85 kommuner för närvarande är anslutna till Serverat och att ytterligare kommuner är på väg att ansluta sig.

Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen

Regeringen tillsatte i maj 2020 en särskild utredning som skulle föreslå förenklingar av regelverken för mikroföretag och en modernisering av bokföringslagen (dir. 2020:48). Utredningen överlämnade sitt betänkande (SOU 2021:60) till regeringen i juni 2021. Betänkandet innehåller förslag till förenklingar av regelverken för mikroföretagande genom att avskaffa hotelltillståndet, att göra avgränsade förenklingar när det gäller möjligheterna att ersätta eller ändra befintliga små byggnader i strandskyddade områden och att göra förenklingar i reglerna om kör- och vilotider. Utredningen föreslår också att flera andra identifierade regelförenklingar bör beredas eller utredas vidare. Bland annat bedömer utredningen att danstillståndet bör tas bort helt men att frågan behöver utredas ytterligare. Utredningen och remissvaren bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller danstillståndet beslutade regeringen den 9 mars 2023 om propositionen Avskaffat krav på tillstånd för offentlig danstillställning på plats som inte är offentlig (prop. 2022/23:67). Propositionen kommer att hanteras av riksdagen under våren 2023.

Tillkännagivande om förenklingsuppdrag till fler myndigheter

Våren 2020 tillkännagav riksdagen på förslag av utskottet att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Utskottet konstaterade att regeringen har gett 19 myndigheter i uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med, och att Tillväxtverket har i uppdrag att följa upp dessa myndigheters arbete. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Utskottet menade att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

I budgetpropositionen för 2023 anger regeringen att den under 2021 beslutade om nya mål för förenklingspolitiken som den redovisat för riksdagen i skrivelse En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3). Två av målen följs upp genom det nya förenklingsuppdrag som regeringen fattade beslut om i september 2022 och som omfattar tio myndigheter. De mål som omfattas av uppdraget är att förvaltningsmyndighetens handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta, att den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier samt att förvaltningsmyndighetens bemötande och service till företag ska vara företagsanpassat och väl fungerande. Regeringen framhåller att uppdraget fokuserar på de myndigheter som har flest direkta kontakter med företag och de ärenden som har störst betydelse för företagen. Uppdraget ska delredovisas årligen 2023–2028 och genom en fördjupad

analys som innehåller förslag som kan bidra till att uppnå de förenklingspolitiska målen 2024, 2026 och 2028. Den 30 april 2029 ska uppdraget slutredovisas. Mot den bakgrunden ansåg regeringen att tillkännagivandet var slutbehandlat. Utskottet gjorde ingen annan bedömning än regeringen (bet. 2022/23:NU1).

Delningsekonomin

Rapportering och utbyte av upplysningar om inkomster genom digitala plattformar

Riksdagen godkände i december 2022 regeringens förslag för att kunna genomföra rådets direktiv (EU) 2021/514 av den 22 mars 2021 om ändring av direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning (prop. 2022/23:6, bet. 2022/23:SkU3, rskr. 2022/23:39). De nya reglerna gäller från och med den 1 januari 2023 och innebär att plattformsoperatörer ska lämna uppgifter till Skatteverket om vilka säljare och uthyrare som använder plattformen och vilka inkomster de fått.

Utredning om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande

Regeringen beslutade i december 2019 om att tillsätta en utredning för att se över beskattningen av enskilda näringsidkare (dir. 2019:102). Syftet med översynen är att göra det mindre komplicerat att starta och driva en enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel. Utredaren ska bl.a. bedöma lämpligheten av och lämna förslag på ett frivilligt system där beskattningen bestäms schablonmässigt baserat på en verksamhets omsättning som ett alternativ till konventionell inkomstbeskattning för enskilda näringsidkare vars omsättning understiger en viss gräns och som inte har några anställda. Utredaren ska även analysera om en sådan ordning kan främja delningsekonomin utveckling och ekonomins utveckling i allmänhet. Delbetänkandet Enklare skatteregler för enskilda näringsidkare redovisades i september 2020 (SOU 2020:50) och slutbetänkandet Mikroföretagarkonto – schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen redovisades i juli 2021 (SOU 2021:55). Båda betänkandenas förslag har remissbehandlats och bereds inom Regeringskansliet.

Industrifrämjande

Strategi för att främja den gröna nyindustrialiseringen

Regeringen anger på sin webbplats att den avser att ta fram en strategi för att främja den gröna nyindustrialiseringen. Strategin kommer bl.a. att omfatta områdena energi, gruvor, kompetensförsörjning, samhällsservice, bostäder och infrastruktur samt samverkan. Regeringen anför bl.a. att mer elkraftproduktion kommer att behövas i norr om de stora industriprojekt som nu aviserats blir verklighet. Regeringen ser således behov av att även stärka elsystemet och

elförsörjningen i södra Sverige så att eltillgången är god i hela Sverige. Vidare konstateras att det är ovanligt att nya gruvor öppnas i Sverige, och regeringen avser därför att tillsätta en utredning som bl.a. syftar till att förenkla och förtydliga tillståndsprocesser och andra hinder för att starta gruvor. För att möta den arbetskraftsbrist som finns i Norrbotten och Västerbotten anser regeringen att förutsättningar för yrkesverksamma att vidareutbilda sig vid högskolor och universitet behöver förbättras. Därtill anger regeringen att bristen på bostäder är ett av de främsta hindren för att fler människor ska kunna rekryteras till de aktuella företagen och kommunerna. Till det kommer ett stort behov av förstärkningar av vägnätet och järnvägsinfrastrukturen. Regeringen framhåller därutöver att behovet av samverkan mellan staten och berörda kommuner, län och regioner är stor.

Industriklivet

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2023 att omställningen av industrier är central för Sveriges klimat- och miljöarbete, och regeringen vill därför stötta innovation och utveckling av ny teknik som kan bidra till att minska utsläppen. Regeringen föreslog, vilket sedermera bifölls av riksdagen, att Industriklivet skulle förstärkas med 600 miljoner kronor per år 2023–2025 så att svenska innovationer och lösningar kan utvecklas och exporteras, vilket bidrar till att minska utsläppen både i Sverige och globalt samt påskyndar omställningen (prop. 2022/23:1 utg. omr. 20, bet. 2022/23: MJU1, rskr. 2022/23:97).

Metall- och skrothanteringsbranschen

Regeringen beslutade i februari 2021 om ett uppdrag om förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet (M2021/00438). Uppdraget riktade sig till Naturvårdsverket, Kustbevakningen, länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Stockholms, Skåne och Västra Götalands län, Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Myndigheterna slutredovisade uppdraget i skrivelsen Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet (NV-02193-21) som överlämnades till regeringen i mars 2022. I skrivelsen konstateras att det finns problem när det gäller samverkan, tillsyn, gränskontroll och förebyggande av brott.

I juni 2022 gav regeringen ovan nämnda myndigheter flera nya uppdrag om ytterligare åtgärder mot brottslighet inom avfallsområdet (M2022/00531). Uppdragen baseras på den lägesbild och de förslag till åtgärder som föreslogs i skrivelsen Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet. Myndigheterna får bl.a. i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet. Det uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 1 mars 2026.

I juni 2022 beslutade regeringen att ge en särskild utredare, kammaråklagare Helena Eckerrot Flodin, i uppdrag att se över sanktionssystemet i miljöbalken och hur miljöbrottsbekämpningen ska stärkas (dir. 2022:69). Översynen ska syfta till att säkerställa att det miljörättsliga sanktionssystemet är ef-

fektivt och att samhällets möjligheter att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra överträdelse av miljölagstiftningen förbättras. Utredaren ska särskilt beakta de utmaningar som följer av att den organiserade brottsligheten har ökat sin närvaro på miljöområdet. I kommittédirektiven beskrivs handel med metallskrot som en verksamhet som är besläktad med avfallshantering och inom vilken materialflödena är särskilt problematiska. Utredaren får därför i uppdrag att ta ställning till om det är lämpligt att införa ett förbud mot kontant hantering vid avfallshantering och näraliggande verksamheter och vid behov föreslå ett sådant förbud samt överväga vilka myndigheter som ska kontrollera att förbudet följs. Uppdraget ska redovisas senast den 21 december 2023.

Uppdrag för att främja kalk och cementförsörjningen i Sverige

Regeringen gav i oktober 2021 Tillväxtanalys, Statens energimyndighet, Sveriges geologiska undersökning, Trafikverket, Fortifikationsverket och Boverket i uppdrag att som ett led i arbetet med att långsiktigt säkra en hållbar försörjning av kalk och cement i Sverige kartlägga och analysera dels den årliga efterfrågan på cement under de närmaste åren inbegripet vilka kvaliteteter som efterfrågas, uppdelat på olika sektorer i Sverige, dels förekomsten av och tillgången till kalksten, klinker och cement inom Sverige och i andra exportrande länder, dels de logistiska förutsättningarna för import av dessa produkter till Sverige (N2021/02658). Uppdraget slutredovisades till Regeringskansliet i maj 2022 (PM 2022:07). I november 2021 gav regeringen Vinnova i uppdrag att kartlägga den befintliga test- och provningsverksamhet för cement och betong som finns tillgänglig för svenska aktörer och föreslå åtgärder som kan skapa förutsättningar för en samordning vid en kraftigt ökad efterfrågan på verksamheten (N2021/02773). Uppdraget slutrapporterades till Regeringskansliet i februari 2022 (dnr. 2021-04620).

Utredning om ökad försörjningsberedskap för varor och tjänster från industrin

Regeringen beslutade i juni 2022 att tillsätta en utredning om ökad försörjningsberedskap för varor och tjänster från industrin (dir. 2022:72). Syftet är att stärka Sveriges förmåga att upprätthålla en nödvändig försörjning och därigenom säkerställa tillgång till samhällsviktiga varor och tjänster vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig. Utredningen ska kartlägga vilka varor och tjänster i Sverige som har väsentlig betydelse för upprätthållandet av samhällsviktig verksamhet eller där allvarliga konsekvenser i övrigt för t.ex. bostadsbyggande, byggnation av infrastruktur, arbetsmarknad eller Sveriges ekonomi riskerar att uppstå om varan eller tjänsten inte tillgängliggörs. Detta gäller t.ex. järn-, stål-, kalk- och fordonsindustrin samt högteknologiska produkter såsom halvledare, men även andra varor och tjänster. Utredningen ska även föreslå åtgärder för att öka försörjningstryggheten vad gäller dessa varor och tjänster. Vidare ingår det i utredningens uppdrag att utreda regeringens möjlighet att besluta om tillfälligt miljötillstånd för samhällsviktig

verksamhet och lämna nödvändiga författningsförslag. I kommittédirektivet konstaterar regeringen att den bl.a. behöver ges en permanent möjlighet att kunna besluta om tillfälliga tillstånd enligt miljöbalken för samhällsviktig verksamhet i vissa fall. Ett delbetänkande överlämnades till regeringen den 24 februari 2023 i den del som avser uppdraget om miljötillstånd för samhällsviktig verksamhet. Övriga delar av uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2024.

I delbetänkandet Tillfälligt miljötillstånd för samhällsviktig verksamhet – för ökad försörjningsberedskap (SOU 2023:11) föreslås bl.a. att regeringen ska kunna besluta om tidsbegränsade tillstånd för en viss verksamhet. Sådana tillstånd ska kunna meddelas för en maximal tid om fem år. Vidare föreslås att det ska införas en möjlighet för regeringen att pröva ansökningar om tidsbegränsat tillstånd enligt 7 kap. 28 a §, 9 kap. och 11 kap. miljöbalken. Ansökan ska avse sådan verksamhet som är samhällsviktig och som behövs för att tillgodose väsentliga allmänna intressen. Det ska även finnas en risk för allvarliga samhällskonsekvenser, och behovet ska inte kunna tillgodoses på ett från allmän synpunkt annat tillfredsställande sätt.

Begravningsbranschen

Sveriges begravningsbyråers förbund (SBF) bildades 1922 och är en medlemsorganisation för ca 400 privatägda begravningsbyråer i landet. Förbundet auktoriserar begravningsbyråer och arbetar med att främja god begravningssed och yrkesetik inom branschen. Att vara en auktoriserad begravningsbyrå ställer krav på bl.a. utbildning, material, lokaler, bilar och försäkring.

Kulturella och kreativa näringar

Tillväxtverket ansvarar i samverkan med andra myndigheter för att utveckla statistik om de kulturella och kreativa näringarna i Sverige. Myndigheten har också bidragit till att skapa paraplyorganisationen Kreativ sektor som består av fem branschorganisationer inom dataspel, mode, film och tv, musik samt kommunikation och medier, som tillsammans med Tillväxtverket tagit fram en strategistudie med samma namn som organisationen. Vidare har myndigheten lett ett antal studier för att främja näringens utveckling. Tillväxtverket har också tagit fram branschguider för kulturella och kreativa näringar som finns tillgängliga på portalen Verksamt.se. Vidare har Visit Sweden utvecklat en kommunikationsplattform för att främja turism till Sverige genom svensk design och arkitektur och svenskt mode.

Regeringen beslutade i november 2021 att ge en särskild utredare (förlagschefen och verkställande direktören Tobias Nielsén) i uppdrag att lämna förslag till en samlad nationell strategi med syfte att under den kommande tioårsperioden främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet (dir. 2021:100). I augusti 2022 överlämnade utredningen sitt betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU

2022:44). Betänkandet är remitterat och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande när det gäller riktade insatser redovisas under följande rubriker.

- Främjandeuppdrag för att stimulera besöksnäringen
- Övrigt om åtgärder för besöksnäringen
- Delningsekonomi
- Industrifrämjande åtgärder
- Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher.

Främjandeuppdrag för att stimulera besöksnäringen

När det gäller att underlätta för företag inom besöksnäringen förordas i ett par motioner att alla myndigheter utöver sina tillsynsuppdrag även ska få ett främjandeuppdrag, t.ex. regelförenkling, för att stimulera den inhemska besöksnäringen, att alla myndigheter ska samordna sig kring främjandeuppdraget för att stimulera besöksnäringen och att de årligen, lämpligen genom myndighetsdialogen, ska rapportera hur främjandet och samordnandet av besöksnäringen har gått. På ett övergripande plan har utskottet ingen annan uppfattning än motionärerna, dvs. att de myndigheter som arbetar med företag inom besöksnäringen bör utföra sitt arbete på ett sätt som främjar näringen. I detta sammanhang vill utskottet påminna om att Tillväxtverket leder en strategisk grupp för dialog och samordning av turist- och besöksnäringens frågor där flera myndigheter och statligt ägda bolag ingår, och där arbetet utgår från den nationella besöksnäringstrategin.

Därtill kan nämnas Tillväxtverkets, Visit Swedens och regionala besöksnäringens funktioners samarbete inom plattformen Smartare tillsammans som fokuserar på besöksnäringens utmaningar och behov. Tillväxtverket ska även redovisa insatser om förenklat uppgiftslämnande som under året riktats mot besöksnäringens företag. Utskottet vill här även påminna om det förnyade förenklingsuppdraget till ett strategiskt urval av myndigheter att följa upp myndigheternas arbete med de förenklingspolitiska målen om kortare och mer transparenta handläggningstider och om bemötande och service, som naturligtvis även omfattar företag inom besöksnäringen. Mot bakgrund av det arbete som redan bedrivs på området ser utskottet inget skäl för något tillkännagivande till regeringen med anledning av de motioner som är aktuella här.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Övrigt om åtgärder för besöksnäringen

Ytterligare insatser för att främja besöksnäringen generellt eller i mer avgränsade delar förordas i några motioner. Förslagen innehåller bl.a. ytterligare främjandeåtgärder för turist- och besöksnäringen, inte minst på landsbygden, regelförenklingar för att rensa bort obsoleta regelverk, digitala tjänster för att förbättra besöksnäringens förutsättningar, att en strategi för internationella möten och evenemang ska ingå i den nationella strategin för besöksnäringen, lokala turistavgifter samt främjande av naturturism.

Inledningsvis vill utskottet med anledning av de nämnda motionerna framhålla att besöksnäringen är betydelsefull för Sverige. Näringen har utvecklats starkt under hela 2000-talet när det gäller både tillväxt och sysselsättning. Den har stor tillväxtpotential vad gäller både att öka antalet utländska besökare och att öka intresset för Sverige som resmål hos inhemska semesterresande. Det finns både stora och små företag inom besöksnäringen, och de erbjuder tillsammans ett väldigt varierat utbud av upplevelser. Det gemensamma för besöksnäringens företag är att verksamheterna är platsbundna. Besöksnäringen är en viktig del av den svenska ekonomin som skapar många nya arbetstillfällen, inte minst för unga och andra personer som traditionellt kan ha svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Många medarbetare och företagare har utländsk bakgrund, vilket gör att besöksnäringen också kan bidra positivt till integration. Platser både i städer och på landsbygder kan bli attraktiva och levande om det finns ett rikt utbud av upplevelser för både besökare och boende. Utskottet vill med anledning av motionerna påminna om turismpolitikens mål som syftar till att främja en hållbar turism i Sverige, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet. Därtill hänvisar utskottet till strategin för besöksnäringen som ska bidra till att hållbarhet och innovation som en del av Sveriges varumärke även ska skapa en attraktiv och konkurrenskraftig besöksnäring på en internationell marknad. I strategin lyfts enklare företagande, jobb och kompetens, kunskap och innovation, tillgänglighet samt marknadsföring fram som viktiga strategiska områden för det besöksnäringensfrämjande arbetet i kombination med fokus på hållbarhet, digitalisering, platsutveckling och samverkan. Utskottet noterar i detta sammanhang regeringens avsikt att bygga vidare politiken för besöksnäringen på den samsyn och kunskap som finns nationellt, regionalt och lokalt och att fokusera på frågor som gör skillnad för företagen och lokalsamhället.

Regeringens regelförenklingsarbete är ett annat område som är viktigt för de svenska företagens utveckling, inte minst för de många små företag som dominerar besöksnäringen. Här kan särskilt noteras de förslag om att exempelvis avskaffa hotelltillståndet och upphäva krav på danstillstånd som utredningen Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen lämnat. När det gäller det sistnämnda kan utskottet även konstatera att regeringen har presenterat en proposition om att avskaffa kravet på tillstånd för offentlig danstillställning på platser som inte är offentliga, och som riksdagen kommer

att behandla under våren 2023 (prop. 2022/23:67). Även tjänsten Serverat syftar till att förenkla för företagare inom främst restaurang- och besöksnäringarna genom standardisering, förenkling och digitalisering av tillståndsgivningsprocesser, och för närvarande är det 85 kommuner som har anslutit sig till tjänsten. Även i detta sammanhang kan utskottet påminna om Tillväxtverkets uppdrag att presentera en samlad redovisning av insatser om förenklat uppgiftslämnande riktade mot besöksnäringens företag.

Slutligen noterar utskottet att Visit Sweden AB:s uppdrag att marknadsföra hela Sverige som turistland och bidra till att öka Sveriges attraktionskraft som besöksmål både för utländska och inhemska besökare fortfarande är en viktig del av turismpolitiken. Utskottet ser mot denna bakgrund inget behov av att förorda några tillkännagivanden nu på detta område.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Delningsekonomi

I en handfull motioner efterfrågas olika åtgärder för att främja delningsekonomins utveckling. Utskottet delar motionärernas uppfattning att delningsekonomi har potential att skapa nya arbetstillfällen och bidra till en hållbar utveckling. Genom en växande delningsekonomi kan resurser användas effektivare, varor och tjänster kan komma fler till del och det finns stora potentiella miljövinster med att dela och utnyttja resurserna bättre.

Med anledning av dessa förslag noterar utskottet att resultatet av den utredning som regeringen i december 2019 tillsatte om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande bereds inom Regeringskansliet. Därtill kan utskottet konstatera att riksdagen i december 2022 godkände nya regler för rapportering och utbyte av upplysningar om inkomster genom digitala plattformar. Sammantaget anser utskottet att det i nuläget inte finns något skäl för riksdagen att rikta några tillkännagivanden till regeringen i enlighet med vad som föreslås i motionerna.

Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Industrifrämjande åtgärder

I ett flertal motioner förordas olika åtgärder i syfte att främja förutsättningarna för den gröna omställningen inom industrin, dess utveckling och konkurrenskraft samt insatser inom forskning och innovation. Utskottet vill inledningsvis framhålla vikten av att skapa långsiktiga förutsättningar för den gröna omställningen av industrin. Utskottet noterar att regeringen aviserat en strategi för att främja den gröna nyindustrialiseringen i norra Sverige. Strategin ska enligt vad regeringen anger på sin webbplats omfatta områdena energi, gruvor, kompetensförsörjning, samhällsservice, infrastruktur och bostäder samt samverkan mellan berörda aktörer.

För att lyckas med den gröna omställningen måste det även finnas goda förutsättningarna att finansiera stora industrisatsningar som bidrar till klimatomställningen. Utskottet kan konstatera att regeringen i budgetpropositionen

för 2023 anför att omställningen av industrier är central för Sveriges klimat- och miljöarbete och att det är regeringens avsikt att stödja innovation och utveckling av ny teknik som kan bidra till att minska utsläppen. Genom budgetpropositionen tilldelades det s.k. industrilivet, som stöttar utvecklingen av lösningar som kan minska utsläppen inom industrin, 600 miljoner kronor per år för perioden 2023–2025. Därtill noterar utskottet att regeringen i vårändringsbudgeten för 2023 föreslår att Tillväxtverkets anslag till myndighetens arbete med att säkerställa goda förutsättningar för nyindustrialiseringen i norra Sverige ökar med 4 miljoner kronor för 2023. Utskottet vill i det här sammanhanget även påminna om att det sedan 2021 finns en möjlighet för företag att ansöka om kreditgarantier för gröna investeringar. Med hänvisning till det anförda ser utskottet ingen anledning för riksdagen att bifalla motionärernas förslag.

Utskottet avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden.

Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher

I tre motionsyrkanden efterfrågas åtgärder för att stävja stölden och illegal handel med metallskrot. När det gäller stölden av koppar och andra metaller delar utskottet motionärernas uppfattning att det utgör ett problem som drabbar samhället på flera sätt och som kan medföra stora samhällskostnader. Det är därför viktigt att stölden och illegal handel med metaller motverkas och bekämpas. Utskottet noterar här de regeringsuppdrag som lämnats till berörda myndigheter i syfte att förstärka insatserna mot brottslighet inom avfallsområdet samt den pågående översynen av det miljörettsliga sanktionssystemet och samhällets möjligheter att förebygga och lagföra överträdelse av miljölagstiftningen, däribland den illegala metallskrotshandeln. Med hänvisning till det anförda ser utskottet i nuläget ingen anledning för riksdagen att bifalla motionärernas förslag.

I två motionsyrkanden uppmanas regeringen att ta fram en långsiktig strategi för cementindustrin i Sverige i syfte att säkra Sveriges långsiktiga cementförsörjning. Utskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av att cementindustrin har långsiktiga förutsättningar för sin verksamhet för att kunna trygga samhällets behov av cement. Utskottet kan notera att i delbetänkandet från utredningen om ökad försörjningsberedskap för varor och tjänster föreslås det bl.a. att det införs en möjlighet för regeringen att pröva ansökningar om tidsbegränsade miljötillstånd för samhällsviktig verksamhet, däribland kalkbrytning. Enligt utskottet pågår således ett arbete som ligger i linje med motionärernas förslag, och utskottet ser därmed inget skäl att tillstyrka motionsyrkandena.

I en motion förordas ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att se över hur regelverk eller certifiering kan införas för begravningsbranschen. Utskottet konstaterar att det finns auktoriserade begravningsbyråer och att det även finns en generell möjlighet att ta del av tidigare kunders omdömen

om olika typer av företag. Utskottet ser därmed inte något behov av ett tillkännagivande på detta område.

Slutligen förordas i en motion ett tillkännagivande om att stöd till företag och regional utveckling ska utformas så att de även kan komma företag inom kulturella och kreativa näringar till del samt att de kulturella och kreativa näringarna bör stärkas genom att man tar fram en nationell strategi. I detta sammanhang noterar utskottet att Regeringskansliet bereder förslaget till en samlad nationell strategi för främjandet av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher som utredningen Kreativa Sverige presenterade i maj 2022.

Utskottet avstyrker därmed samtliga motionsförslag.

Reservationer

1. Innovationsfrämjande åtgärder, punkt 1 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:810 av Åsa Eriksson och Jennie Nilsson (båda S) och avslår motionerna

2022/23:853 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 22,

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 65 och 66,

2022/23:942 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2022/23:1026 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 36,

2022/23:1193 av Teresa Carvalho och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) och

2022/23:2190 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 57 och 90.

Ställningstagande

Sverige är rankat som ett av världens främsta innovationsländer, och svenska företag är världsledande inom många sektorer. För oss är det självklart att svenska företag ska konkurrera med innovationskraft och kompetens och inte med låga löner. Vi anser även att Sverige bör möta klimatutmaningen som en möjlighet för nya, gröna jobb i hela landet. För att lyckas med detta behöver Sverige bli ännu bättre än i dag på att ta till vara tillgänglig kunskap och att använda forskningsmedel mer effektivt. Vi har också noterat att det söks många patent i Sverige, samtidigt som ett fåtal bolag står för en tämligen stor andel av Sveriges alla patent. Om Sverige långsiktigt ska kunna behålla platsen som världens bästa innovationsnation behöver fler företag i fler branscher ansöka om patent. Regeringen bör därför agera för att inom alla branscher och inom utbildningsväsendet öka kunskapen om när man eventuellt bör skydda sina innovationer. Därtill bör regeringen vidta åtgärder för att skydda små och fristående innovatörer som kan ha svårt att hävda sig mot större företag som gör intrång i deras rättigheter.

Sverige behöver även se till att forskningsresultat och innovationer kommersialiseras i högre grad. För även om Sverige ligger i topp när innovativa länder rankas är Sverige tyvärr betydligt sämre när det gäller kommersialisering. Här har innovationskontoren som är placerade vid universitet och

högskolor en viktig roll att spela. Tyvärr finns det brister när det gäller innovationskontoren som bl.a. resulterat i att många forskare har låg kännedom om dem och få forskare har kontakt med dem. Vi anser därför att regeringen behöver se över uppdraget till innovationskontoren på lärosätena för att de bättre ska stimulera till att forskningsresultat nyttiggörs. Även uppföljningen av uppdraget behöver ses över. Regeringen behöver dessutom se till att forskningsteamerna kompletteras med entreprenöriell kompetens och entreprenöriellt fokus för att det ska bli lättare för näringslivet och akademien att hitta forskningsprojekt med stor potential för nyttiggörande.

För att Sverige även fortsättningsvis ska vara konkurrenskraftigt med världsledande innovationer behöver åtgärder vidtas. Vi föreslår därför att regeringen tar fram en bred innovationsstrategi som bl.a. omfattar de förbättringsområden som pekas ut här.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

2. Innovationsfrämjande åtgärder, punkt 1 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:942 av Tobias Andersson m.fl. (SD) och
2022/23:1026 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4 och
avslår motionerna
2022/23:810 av Åsa Eriksson och Jennie Nilsson (båda S),
2022/23:853 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 22,
2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 65 och 66,
2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 36,
2022/23:1193 av Teresa Carvalho och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) och
2022/23:2190 av Annie Löf m.fl. (C) yrkandena 57 och 90.

Ställningstagande

Den teknologiska utvecklingen i dag är väsentligt annorlunda än vad den har varit historiskt. Det som skiljer nutidens teknologiska utveckling från tidigare är att den är exponentiell. Det är framför allt informationsbaserade teknologier som är exponentiella, och allteftersom fler teknologier blir informationsbaserade får de en exponentiell utvecklingstakt. Några teknologiska områden som benämns som exponentiella är bioinformatik, datateknologi, AI, robotteknologi, nanomaterial och nanoteknologi. Dessa områden kan ha en potential att

tillgodose människors behov av bl.a. hälsosam mat, rent vatten, energi, medicin, sjukvård och utbildning. Ytterligare en aspekt av dessa teknologier är att de kan ha en kumulativ verkan, vilket innebär att när framsteg görs inom en teknologi påverkar det potentialen hos andra teknologier. Vi anser därför att det är relevant att förhålla sig till dessa teknologier som en helhet och inte enbart som självständiga teknologiområden. Regeringen bör därför inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vilkas uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier samt andra viktiga teknologiområden för att Sverige ska kunna ligga i framkant inom dessa områden.

När det gäller företagsforskning har det under det senaste decenniet funnits indikationer på att en del av den lämnar landet för att i stället etablera sig utomlands. Detta ser vi som en allvarlig signal om att förutsättningarna för forskning inom företagsvärlden inte är de bästa. För att gynna och stimulera inhemsk företagsforskning anser vi att skattenivåerna behöver ses över och regelverket bör justeras. Regeringen bör därför utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning.

Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

3. Innovationsfrämjande åtgärder, punkt 1 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:853 av Ulrika Heie m.fl. (C) yrkande 22,

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 65 och 66,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 36 och

2022/23:2190 av Annie Löf m.fl. (C) yrkandena 57 och 90 samt avslår motionerna

2022/23:810 av Åsa Eriksson och Jennie Nilsson (båda S),

2022/23:942 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2022/23:1026 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4 och

2022/23:1193 av Teresa Carvalho och Fredrik Lundh Sammeli (båda S).

Ställningstagande

Sverige behöver kontinuerligt flytta fram sina positioner för att förbli ett rikt land i en intensiv global konkurrens. Skatter och regler behöver premiera en långsiktigt hållbar tillväxt. Digitaliseringen av samhället förstärker en trend mot både globala nätverk och decentraliserade strukturer där växande småföretag blir alltmer avgörande för konkurrenskraften. Nya jobb skapas när

startup-företag växer och blir större, och jag anser att det är en av politikens uppgifter att underlätta denna resa för nya företag. Jag menar att det finns en stor outnyttjad potential för både nya och växande företag, men att Sveriges nuvarande skatteregler och trygghetssystem inte är anpassade för denna typ av företagande. Sverige behöver därför förändra företagarpolitiken i grunden, med genomgripande regelförenklingar och reformer av skattesystemet. Regeringen bör således främja snabb utveckling, innovation och ökad konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era.

Vidare menar jag att Sverige har fantastiska förutsättningar att leverera de gröna innovationer som världen efterfrågar i den gröna omställningen. Sverige har en tradition av innovativa människor och företag, en välutbildad befolkning och stor trovärdighet inom grön teknik. Gröna innovationer kan göra stor skillnad för klimatet samtidigt som de skapar fler jobb, företag och exportintäkter till Sverige samt levererar klimatnytta som når långt bortom Sveriges gränser. För att öka Sveriges attraktivitet som innovationsland anser jag att det bör utlysas ett antal pristävlingar. I USA har den amerikanska stiftelsen X-Prize finansierat flera innovationer som syftar till att utveckla ett mer hållbart samhälle. Detta görs genom att det offentliga utlyser en prissumma till den som lyckas med en viss innovation till ett förutbestämt pris. Detta kan vara ett sätt att bidra till innovationskraft och investeringsvilja, särskilt inom områden där det kan vara svårt att i dag hitta motivation eller tydliga drivkrafter för marknaden att teknikutveckla. Jag vill därför att regeringen ser över möjligheten att utlysa innovationstävlingar för grön teknik för att driva utveckling på områden med mindre kommersiell kraft, vilka också kan bli möjliga för upphandling.

Därutöver kan jag konstatera att trots att Sverige ligger i framkant när det gäller gröna entreprenörer och småföretag finns det arbete kvar att göra med att skala upp och ta till vara den fulla potentialen i de innovationer som växer fram. För små och växande företag i synnerhet finns det en utmaning i att kunna demonstrera sin nya teknik och innovation så att de sprids till en större marknad och lockar potentiella investerare. Det finns ett behov av fler s.k. testbäddar, där nya lösningar kan demonstreras utan den betungande reglering och tillsyn som gäller för etablerade tekniker. Regeringen bör därför förbättra möjligheterna för demonstration av nya miljöinnovationer genom testbäddar och policylabb i syfte att ge små och växande företag stärkt konkurrenskraft. Vidare har små och medelstora företag också behov av att kunna haka på större processer och samverka med etablerade bolag som då kan fungera som ett slags lokomotivföretag. Exempelvis kan Ignite Sweden nämnas som ett lovande koncept som jag gärna ser utvecklas och dupliceras. Jag anser att regeringen således bör utveckla bättre förutsättningar för små miljöentreprenörer att samverka med större, etablerade aktörer som kan fungera som ett slags lokomotivföretag.

Jag vill i detta sammanhang även framhålla det strategiska innovationsprogrammet för flyg (Innovair), som bidrar till en hållbar omställning av flygsektorn. Det är nämligen inte flygresan i sig som är problemet utan utsläppen

den genererar. För att höja omställningstempot krävs att staten tar sitt ansvar och bidrar. Jag anser att regeringen därför bör överväga en ökad satsning på det strategiska innovationsprogrammet för flyg (Innovair) i syfte att påskynda övergången till ett hållbart, fossilfritt och mer energieffektivt flyg samt elektrifiering.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

4. Företagsstöd för klimatomställningen, punkt 2 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2064 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 21 och avslår motionerna

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 2, 5 och 6 samt

2022/23:2175 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 26.

Ställningstagande

En stor del av de nya jobben skapas i små och medelstora företag i hela landet. Att dessa företag växer och internationaliseras är därför avgörande för den svenska välfärden. Små och medelstora företag som vänder sig till en internationell marknad benämns ofta som ”startups” eller ”born globals”. Dessa företag har bidragit till att Sverige uppmärksammats som ett särskilt innovativt land. Vidare ser vi att digitaliseringen i form av bl.a. e-handel, elektroniska betalningar och e-förvaltningslösningar öppnar nya möjligheter för små företag att med rätt produkt sälja på en global marknad. Vi anser därför att det bör göras en särskild satsning på startup- och scaleup företag med klimat- och miljövänliga lösningar för att fortsatt värna och stärka denna typ av företag. Vi menar att stödet behövs i ett tidigt skede av utvecklings- och affärsutvecklingsprocessen, så att dessa företag kan etablera sig som exportörer på lång sikt.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

5. Företagsstöd för klimatomställningen, punkt 2 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 2, 5 och 6 samt

2022/23:2175 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 26 och

avslår motion

2022/23:2064 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 21.

Ställningstagande

Svenska företag driver ett aktivt hållbarhetsarbete med möjlighet att skapa nya innovationer, affärsutveckling samt nya jobb och företag. Klimatomställningen kan inte bara leda till nya möjligheter och en högre livskvalitet utan även till en ökad konkurrenskraft. Min uppfattning är att det i detta läge är viktigt att politiken stödjer denna utveckling, och jag menar att det finns ett brett behov av att politiken uppmuntrar, stöttar och manar på den gröna industrirevolutionen och hållbarhetsarbetet i alla branscher. Vidare menar jag att svenska företags arbete är avgörande för Sveriges klimatomställning och konkurrenskraft. Klimatomställning, automatisering, den fortsatta digitaliseringen och utvecklingen av artificiell intelligens (AI) är utmaningar som staten behöver hjälpa såväl företag som arbetstagare med. Samarbete och samverkan mellan staten och näringslivet är enligt min uppfattning således centralt för att hejda klimatförändringen. Regeringen bör därför bygga vidare på samarbeten med och inom näringslivet för att lösa klimatfrågan.

Vidare är goda förutsättningar för innovation, affärsutveckling och kommersialisering viktigt för att främja en grön omställning av industrier och hela branscher. Sverige har goda möjligheter till en stor miljöexport, och regeringen bör därför stödja detta genom att ge medel till forskning och innovationer samt gröna krediter till startup-företag, företag och branscher i framkant av klimatarbetet. Därtill finns det en stor potential till en stark samhällsutveckling genom omställningen av industriprocesser, transporter och energisektorn. Detta bör regeringen underlätta genom att även stödja digitalisering och en grön och social omställning för småföretag. Därutöver har små företag ibland otillräckliga resurser för att klara omställningen till att bli fossilfria och cirkulära på egen hand. Regeringen bör av den anledningen fortsätta att satsa på och utveckla statliga satsningar som Almis stöd till de mindre företagens omställning, i syfte att hjälpa industrier och företag att minska sin klimatpåverkan.

Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

6. Övrigt om företagsstöd, punkt 3 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9 och

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 och

avslår motionerna

2022/23:710 av Helena Gellerman (L),

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6 och

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 40.

Ställningstagande

För att fler ska ta steget och förverkliga sin dröm om ett eget företag förordar vi ett program för starta eget-bidrag för yrkesverksamma. I många fall finns innovativa, marknadsmässiga idéer till verksamhet hos yrkesverksamma personer, inte minst på grund av den erfarenhet, kompetens och vetskap om marknadens behov som de personerna besitter. Av den anledningen behövs samhälleliga incitament med syfte att stimulera till ökad företagsverksamhet.

Vi anser att starta eget-bidraget ska motsvara arbetslöshetsersättningen, men utan nedtrappning i ersättningsnivå. För att få ingå i programmet ska det ställas höga krav på att affärsidén exempelvis kretsar kring en ny innovation och att det bedöms finnas potential för tillväxt. Det kan diskuteras om bidraget ska utgöras av ett rent bidrag eller om det ska omvandlas till ett förmånligt lån om företaget överlever en viss tid och får upp sin omsättning över en viss gräns. Redan i dag finns det en lag om rätt till tjänstledighet för att bedriva näringsverksamhet (lag [1997:1293] om rätt till ledighet för att bedriva näringsverksamhet) under vissa fastställda kriterier, exempelvis att verksamheten inte får konkurrera med arbetsgivarens verksamhet. För att gynna företagande och för att fler ska ges möjlighet att starta företag bör ett starta eget-bidrag möjliggöras för yrkesverksamma där tiden för tjänstledighet förlängas från nuvarande sex månader till att omfatta minst tolv månader.

Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

7. Övrigt om företagsstöd, punkt 3 (V)

av Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2 och avslår motionerna

2022/23:710 av Helena Gellerman (L),

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9,

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6 och

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 40.

Ställningstagande

Att vara egenföretagare och att starta nytt är förknippat med en viss osäkerhet, både vad gäller trygghet och ekonomi. För någon som vill förverkliga sin affärsidé kan det vara svårt att navigera bland de olika bidrag och stödssystem som finns. Det är därför viktigt att de myndigheter som arbetar med näringslivsutveckling blir bättre på att lyfta fram information om hur man startar företag. Webbplatsen Verksam.se är ett bra exempel på hur det kan fungera. Där har Skatteverket, Tillväxtverket, Bolagsverket och Arbetsförmedlingen samlat relevant information på ett och samma ställe. Jag är positiv till att utveckla den typen av aktivt utåtriktat arbete från myndigheterna kring företagande. Vid uppstarten av ett företag är det mycket nytt att lära sig och många regler man måste förstå för att kunna göra rätt avvägningar. Det är därför viktigt att samhället bistår med utbildning och information. Detta gäller inte minst nu när starta företag har blivit en väg till arbete när man inte kan få någon annan anställning. Regeringen bör därför se över utökade möjligheter till kortare utbildningar och information i samband med uppstart av nytt företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

8. Övrigt om företagsstöd, punkt 3 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 40 och avslår motionerna

2022/23:710 av Helena Gellerman (L),

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9,

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2 och

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Digitaliseringen av samhället förstärker en trend mot både globala nätverk och stora globala företag men också decentraliserade strukturer där växande småföretag blir alltmer avgörande för konkurrenskraften. Nya jobb skapas när startup-företag växer och blir större, och därför måste politiken fokusera på att underlätta denna resa för nya företag. Det digitaliserade samhället går också mer och mer mot decentralisering, med små företag och egenföretagare i nätverk. För att sänka tröskeln till småskaligt företagande i bl.a. delningsekonomi krävs förenklade regler för mikroföretag, där exempelvis skatten tas ut som en enkel schablonskatt på omsättningen.

Nu lämnar många startup-företag Sverige eller köps upp. Det är viktigt för utvecklingen av den svenska digitala ekonomin att se över hur politiken kan säkra att fler av de mest innovativa verksamheterna stannar kvar i Sverige, t.ex. genom bättre möjligheter till investeringar. Det gynnar både ekonomin och den teknologiska kunskapsutvecklingen i Sverige. Regeringen bör därför säkerställa gynnsamma villkor för startup-företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. Övrigt om företagsfrämjande åtgärder, punkt 4 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:935 av Tobias Andersson m.fl. (SD) och

2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 2–5 och avslår motionerna

2022/23:212 av Mikael Larsson (C),

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,
2022/23:895 av Michael Rubbestad (SD),
2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 8,
2022/23:1363 av Cecilia Engström (KD) yrkande 2,
2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S) yrkande 1 och
2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 9.

Ställningstagande

Vi förordar en marknadsliberal och handelsinriktad näringspolitik. Det är för oss prioriterat att skapa ett gott näringslivsklimat för att både nya och gamla företag ska kunna verka och växa och för att Sveriges anor som en innovationsdriven nation ska kunna fortleva. Det är entreprenörer som skapar nya affärsmöjligheter och som lägger grunden för nya innovativa företag. Vi vill se tydliga och långsiktiga spelregler för hela näringslivet, för såväl stora som små företag, och det är angeläget att företag ges möjligheter att verka på en marknad med tydliga ramverk och utan onödigt regelkrångel. Vi menar att det är så Sveriges framtida välstånd byggs. De flesta nya arbetstillfällena skapas i växande små företag, och det är dessa företag som har stått för en stor del av sysselsättningstillväxten under tidigare högkonjunkturer. Små företag har alltså en nyckelroll för ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Det är vår uppfattning att näringspolitiken därför bör inriktas på att ta bort de hinder som finns för att få fler små företag att starta och växa. Vidare förordar vi generella satsningar på små och medelstora företag, vilket kommer att gynna alla branscher och företagare. Riksdagen bör tydliggöra för regeringen att det är med denna inriktning näringspolitiken bör bedrivas.

När det gäller vilka insatser som ska genomföras inom ramen för näringspolitiken kan vi konstatera att ett flertal rapporter har påpekat uppenbara brister i diverse offentliga stöd till näringslivet. Tillväxtanalys har i olika rapporter belyst brister på området bl.a. genom att kritisera det stora antalet myndigheter som är involverade i administrationen av dessa stöd, och vid en särskild granskning av två av Vinnovas stödprogram kunde de inte säkerställa några positiva effekter av stöden. Mot denna bakgrund fick Tillväxtanalys i uppdrag att ta fram förslag till förbättrade utvärderingsmetoder för näringspolitiken, vilket slutrapporterades till regeringen 2018. I slutrapporten föreslogs en kartläggning av näringspolitiska insatser i Sverige, för att bl.a. identifiera överlappningar av näringspolitiska insatser. Vi anser att regeringen behöver genomföra en sådan översikt och kartläggning. Vidare menar vi att regeringen behöver säkerställa att i den utsträckning det finns olika former av offentliga stöd till näringslivet, stöden bör komplettera och inte konkurrera med det privata riskkapitalet. Därutöver krävs att det går att mäta och fastställa stödets effekter, eftersom det finns frågetecken kring vilken utväxling olika företagsstöd ger. Vi anser därför att regeringen bör effektutvärdera det offentligas stöd

till näringslivet. En ytterligare problematik på området är att alternativkostnaden för att söka offentliga stöd är lägst i de bolag med lägst produktivitet, varför det finns incitament för just dessa företag att söka offentliga medel. Därför behöver regeringen vidta åtgärder för att säkerställa att de offentliga stöden till näringslivet inte finansierar rena bidragsentreprenörer. Detta anser vi kan motarbetas bl.a. genom den kartläggning och införandet av effektutvärderingar som vi förordat här, men vi anser även att en tydligare samordning av stöden kan motverka detta.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

10. Övrigt om företagsfrämjande åtgärder, punkt 4 (V)

av Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 8 och avslår motionerna

2022/23:212 av Mikael Larsson (C),

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,

2022/23:895 av Michael Rubbestad (SD),

2022/23:935 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 2–5,

2022/23:1363 av Cecilia Engström (KD) yrkande 2,

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,

2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S) yrkande 1 och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 9.

Ställningstagande

Det finns stora demografiska skillnader när det gäller företagande. Många företagare i Sverige befinner sig i de högre åldersspannen, och en stor andel är över 65 år. Detta skapar utmaningar, inte minst vad gäller behovet av nödvändiga generationsskiften, som får antas att komma öka framöver. Samtidigt finns det ett relativt högt intresse för att starta och driva företag i Sverige, dock är tendensen framför allt utanför storstadslänen att intresset minskar. Det försvårar de nödvändiga generationsskiften som krävs för att hålla företagandet levande i hela landet. Återväxten inom vissa branscher är knapp och det saknas erfaren personal som kan ta över verksamheten. Därtill skapas en överhängande risk för brist på personal och företagsledare inom vissa yrkeskategorier, bl.a. genom stora pensionsavgångar samt ett minskat intresse för t.ex. tekniska

och naturvetenskapliga utbildningar. Det här får inte bara konsekvenser för det enskilda företaget, som får svårt att drivas vidare, utan många gånger får det konsekvenser för hela lokalsamhället. Jag menar att en sådan utveckling är ett direkt hot mot ambitionen att hela landet ska leva och behöver således mötas av politiska åtgärder för att underlätta generationsskiften. Regeringen bör därför ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder för att underlätta generationsskiften för företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

11. Övrigt om företagsfrämjande åtgärder, punkt 4 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 9 och avslår motionerna

2022/23:212 av Mikael Larsson (C),

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD) yrkande 3,

2022/23:895 av Michael Rubbestad (SD),

2022/23:935 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 2–5,

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 8,

2022/23:1363 av Cecilia Engström (KD) yrkande 2,

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1 och

2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S) yrkande 1.

Ställningstagande

Sverige och Europa behöver en mångfald av stora och små företag som skapar möjlighet till försörjning och arbetstillfällen samt bidrar till både livskvalitet och utveckling. Det kan konstateras att allt fler svenskar vill starta företag. Denna kraft och kreativitet anser jag bör tas tillvara bl.a. genom att förbättra villkoren och minska regelkrånglet för företagare. Vidare anser jag att företagandet behöver vara tryggt och enkelt för att på så sätt frigöra och tillvarata människors entreprenörskap, innovationskraft och kreativitet. Regeringen bör därför uppmanas att ge fler möjligheten att styra över sitt arbete och skapa sin egen försörjning i linje med vad som anförts ovan.

Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

12. **Konkurrens från offentlig verksamhet, punkt 5 (SD)**

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:933 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34 och

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 24.

Ställningstagande

Det har gått över tio år sedan de nya reglerna mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet trädde i kraft. Syftet var snarare att förmå det offentliga att sluta med konkurrensnedvridande verksamhet än att straffa. Initialt upplevde näringslivet en förbättring, vilket framgick av Svenskt Näringslivs mätningar. Förbättringarna har i huvudsak berott på frivilliga åtaganden som offentliga aktörer vidtagit efter uppmaning från Konkurrensverket och inte på de förhållandevis få domarna. Den rent juridiska tillämpningen har i stället inneburit en snäv tillämpning av reglerna, en problematik som berörts i Konkurrensverkets rapport Utvärdering av reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet från 2016. Vi menar att detta har urvattnat reglernas faktiska syfte och resulterat i att Konkurrensverkets aktivitet i domstol minskat de senaste åren, vilket kan exemplifieras med att det senaste ärendet som togs vidare till domstol för prövning började utredas under 2017. Mot den bakgrunden menar vi att regeringen bör utvärdera reglerna för konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.

Vidare menar vi att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på beslutanderätt för Konkurrensverket för ärenden som rör konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Frågan och dess behov aktualiserades våren 2021 i samband riksdagens behandling av proposition 2020/21:51 Konkurrensverkets befogenheter. Propositionen innehöll inga förslag om att Konkurrensverket i ärenden som rör konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet ska få beslutanderätt när det offentliga konkurrerar med det privata. Vi kan konstatera att verket är tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen och att verket i rapporten Korruption och osund konkurrens i offentlig upphandling från 2021 betonar att det råder en brist på avtalsuppföljning hos upphandlande myndigheter. Mot den bakgrunden anser vi att det är både ologiskt

och ineffektivt att Konkurrensverket saknar beslutanderätt för ärenden som rör konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

13. Konkurrens från offentlig verksamhet, punkt 5 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 34 och

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 24 och

avslår motion

2022/23:933 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Ibland uppstår det gränsdragningsfrågor om vad som är osund konkurrens från en offentlig verksamhet. Många gånger handlar det om kommunalt driven verksamhet, men det har även förekommit fall där statliga myndigheter drivit affärsverksamheter på den öppna marknaden. Det är min uppfattning att det offentliga ägandet och åtagandet behöver minska. Det finns en uppsjö av offentligt ägda bolag som konkurrerar med det privata näringslivet, inom områden som inte tillhör kommunernas huvudsakliga verksamhet. Affärsverksamheter som det offentliga bedriver på konkurrensutsatta områden genom exempelvis aktiebolag eller på andra sätt riskerar ofta att snedvrیدا konkurrensen. Det är därför offentliga utförare som regel inte ska agera på den konkurrensutsatta marknaden och bidra till osunda konkurrensvillkor. För att motverka detta bör konkurrenslagstiftningen skärpas. Vidare menar jag att Konkurrensverket bör prioritera uppgiften att utreda fall där offentliga aktörer konkurrerar med privata företag. Därtill bör både staten och kommunerna göra genomlysningar av sina bolagsportföljer och avyttra hela eller delar av bolag som med fördel kan bedrivas av andra aktörer. Jag vill därför att regeringen ser över hur osund konkurrens kan minska, hur bolag som med fördel kan bedrivas av andra aktörer kan avyttras på sikt och hur fler offentliga verksamheter kan konkurrensutsättas.

När det gäller konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet finns det i konkurrenslagen särskilda bestämmelser om detta, som innebär att staten, kommuner och regioner kan förbjudas att sälja varor eller tjänster på ett sätt som begränsar konkurrensen. Kommuner och regioner kan dessutom helt förbjudas att bedriva viss säljverksamhet. För att kunna identifiera dessa gråzoner

och undvika dem anser jag att offentliga aktörer ska ta fram en policy för hur säljverksamheter som begränsar konkurrensen kan undvikas.

Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

14. Övriga frågor om konkurrens, punkt 6 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:933 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 16 och

2022/23:945 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår motion

2022/23:1824 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

Svensk konkurrenskraft ska stärkas genom en ökad handel. Sveriges mål bör vara att öka marknadsandelarna, tillväxten och vinstmarginalerna för svenska bolag i reella termer med jämförbara länder. Det finns dock ett behov av ytterligare åtgärder när det gäller konkurrens. Men för att denna potential ska kunna tillvaratas behöver man identifiera ytterligare konkurrensfördelar för svenska företag. Vi anser därför att det behövs en konkurrensöversyn för att identifiera de svenska företagens konkurrensfördelar och onödiga konkurrensnackdelar som uppkommit till följd av politiska beslut.

Vidare anser vi att det bör införas ett konkurrenskraftsmål. Målet ska syfta till att stärka Sveriges konkurrenskraft och bör bygga på ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på olika relevanta områden.

Därutöver kan vi konstatera att det sedan den 1 mars 2021 är Konkurrensverket som i första instans beslutar om konkurrensskadeavgift, vilket potentiellt kan leda till en ökad effektivitet. När regeringen hösten 2020 lade fram förslaget fanns det vissa farhågor om huruvida denna nya ordning skulle medföra att handläggningstiden kortades eller inte. Vi menar att effektivitetsvinsternas storlek, och om huruvida den genomsnittliga tiden från upptäckt konkurrensproblem till slutligt avgörande kommer att kunna minska beror på i vilken mån företagen överklagar Konkurrensverkets beslut i båda instanser. Även Konkurrensverkets benägenhet att söka överprövning av en dom i Patent- och marknadsdomstolen som går verket emot är i viss mån relevant i detta avseende. Mot bakgrund av de farhågor som finns anser vi att regeringen

bör genomföra en grundlig utvärdering av den nya ordningen för konkurrens-skadeavgift när den varit tillämplig i fem år.

Därtill menar vi att den nya ordningen behöver resultera i att Konkurrensverkets organisation förändras för att rättssäkerheten ska kunna säkerställas. I samband med att regeringen presenterade förslaget till riksdagen framgick det av propositionen att ett antal remissinstanser, oavsett om de tillstyrkte eller avstyrkte förslag, ansåg att regeringen behövde separera Konkurrensverkets utredar- och beslutsroller i denna fråga. Vi delar denna uppfattning. Vi anser även att det inte heller bör läggas nya resurskrävande uppgifter och önskemål på Konkurrensverket utan att proportionerliga medel tillförs. Det är således vår uppfattning att regeringen bör separera Konkurrensverkets utredande och beslutande delar inom organisationen.

Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

15. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund, punkt 7 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 7.2 och avslår motionerna

2022/23:821 av Lars Beckman (M),

2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 22,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 19–23,

2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkandena 34–39,

2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkande 6 och

2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 15 och 16.

Ställningstagande

Vi kan dessvärre konstatera att endast en fjärdedel av företagarna i Sverige är kvinnor. Denna siffra har inte heller ökat nämnvärt under de senaste 40 åren. Vidare ser vi att en segregerad arbetsmarknad ger ett segregerat företagande, vilket med viss generalisering innebär att kvinnor driver företag inom de branscher där främst kvinnor arbetar. Därtill har lönsamheten beskrivits vara ett problem i de branscher där främst kvinnor är företagare. Även finansieringen av kvinnors företagande är på en betydligt lägre nivå i jämförelse med mäns

företagande. Kvinnors tillgång till kapital är betydligt sämre än mäns och investeringar från externa investerare är mycket mer sällsynta i kvinnors företag. Endast 1 procent av riskkapitalet i Sverige uppges gå till bolag grundade av kvinnor. Sverige behöver en mer djuplodande analys av kvinnors företagande för att utforma en politik som tar vara på de potentiellt stora vinster som finns inom detta område.

Mot den bakgrunden anser vi att regeringen bör uppmanas att genomföra satsningar på kvinnors företagande. Ett område som vi menar skulle behöva stärkas är egenföretagares trygghetssystem.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

16. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund, punkt 7 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 22,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 19–23 och

2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkandena 34–39 och

avslår motionerna

2022/23:821 av Lars Beckman (M),

2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkandena 6 och 7.2 samt

2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 15 och 16.

Ställningstagande

Ekonomisk makt och ett ökat ägande är centrala delar i arbetet för ett mer jämställt samhälle. Genom åren har det skett framsteg, men kvinnors möjlighet att starta och driva företag behöver stärkas ytterligare. Bland annat skiljer sig fortfarande bilden av kvinnor och män som företagare mycket åt. Kvinnor beskrivs i regel både som mindre risktagande och mindre framgångsrika än män, vilket såklart får en påverkan på finansieringsbedömning av vad som är finansieringsbart och vad som har potential att lyckas. Detta är en av flera orsaker till att färre kvinnor än män väljer att bli entreprenörer. Trenden är en del av en större problembild där samhällets syn på vad män och kvinnor är lämpade för att klara av skiljer sig åt. För att förändra detta behövs åtgärder inom flera områden och riktade till olika åldrar. När det gäller det offentliga insatser på detta område är det centralt att de inte bidrar till att förstärka den manliga dominans som redan finns i näringslivet. Berörda myndigheter, såsom

Vinnova, Almi och Tillväxtverket, behöver ha tydliga och mätbara mål om att statliga medel för företagande ska fördelas jämställt. Jag menar att riksdagen bör tydliggöra för regeringen att den bör arbeta för att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd ska fördelas jämnare mellan kvinnor och män. Vidare saknas det bra nätverk som stöttar kvinnors företagande, och regeringen bör därför ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram förslag på hur staten kan finansiera och upprätta fler nätverk för kvinnors företagande. Därutöver menar jag att regeringen bör ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta driftsstödet till Winnet Sverige.

För många kvinnor som kommer hit från andra länder kan företagande vara den enda möjligheten till att få ett jobb. Många kvinnor kan inte de uppbyggda systemen som finns för att stödja kvinnors företagande och behöver extra stöd och hjälp. Därför behövs en särskild satsning på kvinnor med utländsk bakgrund för att de lättare ska kunna välja företagande som ett sätt att få ett jobb. Största hindren för de flesta nyanlända som vill starta företag är kontakter med finansärer och kapitalanskaffning. De nya svenskarna har helt enkelt inte samma förutsättningar. Att då vara kvinna och samtidigt invandrare i Sverige minskar med andra ord chansen att få finansiering betydligt. Det är min uppfattning att regeringen därför bör se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor.

När det gäller fördelningen av ägande av exempelvis aktier, bolag, fastigheter, mark och skog är skillnaden mellan kvinnor och män fortfarande stor. Män äger långt mer än dubbelt så mycket mark som kvinnor och på bolagsidan är skillnaderna ännu större. Det ojämsställda ägandet är ett strukturellt och ekonomiskt jämställdhetsproblem, och därför anser jag att regeringen bör arbeta för fler kvinnor i ledande positioner genom att skapa goda förutsättningar för kvinnors företagande. De faktorer som ligger till grund till dessa skevheter är flera, men tyvärr är fakta och statistik kring kvinnors företagande, kvinnors ledning av företag och kvinnors ägande av företag bristfällig. Det är min mening att om förutsättningar för kvinnors företagande, ledning och ägande ska kunna förbättras, är bättre fakta ett måste. Regeringen bör därför förbättra förutsättningarna för och kunskapen om kvinnors ledning och ägande av företag.

Även inom de gröna näringarna skiljer sig förutsättningarna för män och kvinnor åt. Det framgår bl.a. av statistiken för offentligt stöd. Att skillnaderna i offentliga stödinsatser ser olika ut kan delvis förklaras av ägarstrukturen och av att många jordbruksföretag drivs som familjeföretag. Det kan också förklaras av att kvinnor efterfrågar andra stödinsatser än de som det offentliga erbjuder. Till exempel har det visat sig att kvinnor på landsbygden är mer benägna att söka investeringsstöd till hästverksamhet, restauranger och caféer än till traditionellt jordbruksföretagande. Det finns också skillnader i hur stora investeringar kvinnor planerar för jämfört med män. För att de gröna näringarna ska kunna uppnå sin fulla potential krävs dock att män och kvinnor ges samma möjligheter att driva och utveckla sina företag. Offentliga stödinsatser behöver

därför ta hänsyn till både kvinnors och mäns behov. Jag menar därför att riksdagen bör uppmana regeringen att verka för att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utveckla och driva företag på landsbygden.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

17. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund, punkt 7 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 15 och 16 samt avslår motionerna

2022/23:821 av Lars Beckman (M),

2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 22,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 19–23,

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34–39 och

2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S) yrkandena 6 och 7.2.

Ställningstagande

Studier visar att stereotypa föreställningar om kvinnors och mäns företagande påverkar hur de behandlas när de ansöker om statligt riskkapital. Entreprenörer som är kvinnor får i snitt 25 procent av sitt efterfrågade kapital medan män får över hälften. Detta indikerar att kvinnor och män bemöts olika hos statliga företagsfrämjande aktörer. Jag anser därför att riksdagen bör uppmana regeringen att ge relevanta myndigheter i uppdrag att granska förekomsten av osakliga könsskillnader. Vidare anser jag att det är angeläget att se över hur kvinnors möjligheter att starta och driva eget företag kan förbättras.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

18. Kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund, punkt 7 – motiveringen (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Ställningstagande

I de aktuella motionerna lämnas förslag som syftar till att öka företagandet hos kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Dessa förslag och även regeringens arbete på detta område kan vid en första anblick verka som vällovliga initiativ, men vi menar att det bör ifrågasättas om huruvida staten ska premiera särskilda gruppers företagande och att hitta särlösningar enbart för dem. Det är vår uppfattning att det företagsstöd som finansieras av staten ska vara generellt och därför rikta sig brett till alla som vill och som kan tänkas vilja starta företag. Vi menar vidare att som här i motionerna efterfråga åtgärder för vissa utpekade grupper snarare riskerar att snedvrیدا konkurrensen än att ge positiva effekter på företagandet i Sverige. Vi ser därför inget skäl för riksdagen att bifalla dessa förslag.

Därmed avstyrker vi motionsyrkandena.

19. Kooperativt företagande, punkt 8 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1778 av Teresa Carvalho m.fl. (S) och
avslår motionerna

2022/23:748 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 3,

2022/23:1053 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 16 och 17,

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 7,

2022/23:1554 av Azadeh Rojhan m.fl. (S),

2022/23:1733 av Kalle Olsson m.fl. (S) och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 12.

Ställningstagande

Kooperativa företag har i mer än 150 år bidragit till en positiv samhällsförändring, och vissa av dessa företag har också varit några av de mest inflytelserika aktörerna i det svenska välfärdssamhällets tillväxt. Kooperativa företag är i dag en viktig del av det svenska näringslivet, och vi menar att det finns en stor potential för den idéburna sektorns roll för välfärden och för kooperativa lösningar på de utmaningar Sverige står inför. Vidare ser vi att kooperativa företag klarar sig bättre än andra typer av företag i lågkonjunkturer och kriser. Ett av kooperationens trumfkort är att pengarna stannar där de gör verklig nytta

genom att överskott investeras i verksamheten. Kooperativt ägande främjar därför hållbarhet, långsiktighet och gemenskap i arbetet. Den kooperativa företagsformen passar även väl när flera vill dela på arbetet och ägandet för att styra och dela risker gemensamt.

Men kunskapen hos unga kring hur man bildar kooperativa företag är i dag mycket låg, vilket gör att företagsformens potential inte utnyttjas. Därför är en viktig förutsättning för sektorns tillväxt att den rådgivande organisationen Coompanion ges goda och långsiktiga förutsättningar. Vidare menar vi att det finns behov att se över möjligheterna för finansiering för denna företagsform, och hur staten kan underlätta för personal att ta över företag vid t.ex. generationsskiften eller vid risk för nedläggning. Sammantaget kan kooperativa och ömsesidiga företag spela en mycket viktig roll i näringslivets tillväxt, särskilt i den tid av omvandling som nu råder. Det är därför angeläget att lägga fast långsiktigt bra förutsättningar och nationella mål för den kooperativa och ömsesidiga företagsutvecklingen, och regeringen bör se över förutsättningarna för Kooperationen.

Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

20. Kooperativt företagande, punkt 8 (V)

av Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 7 och avslår motionerna

2022/23:748 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 3,

2022/23:1053 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 16 och 17,

2022/23:1554 av Azadeh Rojhan m.fl. (S),

2022/23:1733 av Kalle Olsson m.fl. (S),

2022/23:1778 av Teresa Carvalho m.fl. (S) och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 12.

Ställningstagande

Kooperativa företag ökar stort i Sverige, och varje år startar runt 400 nya kooperativa företag. Vanliga branscher för kooperativ är jordbruk, livsmedel, elektricitet, skogsbruk och transporter, men också kultur, it samt vård och omsorg. I dag har det kooperativa företagandet i vissa avseenden en lägre status

än flera andra företagsformer. Det blir främst ett problem för de mindre företagen och kan utgöra en svårighet vid t.ex. upplåning. Arbetet för de kooperativa företagen kan underlättas genom stöd till t.ex. organisationen Coompanion, som arbetar med företagsrådgivning till kooperativa företag. En annan viktig del i att stärka de kooperativa företagen är forskning, utveckling och informationsspridning.

För mig är frågan om makten över den egna arbetssituationen central. Jag vill att människor ska ha inflytande över samt känna delaktighet i sitt arbete och över produktionen. Arbetstagarägda företag är en modell för gemensamt ägande som dessutom skapar större handlingsutrymme för den anställde. Jag anser att anställda i lönsamma företag som läggs ned eller flyttar sin produktion utomlands måste få ökade möjligheter att ta över och driva produktionen vidare genom arbetstagarägande. Det är därför min mening att regeringen bör tillsätta en utredning om i vilka former staten kan underlätta för arbetstagarägda företag samt arbetstagarövertagande av hotad produktion.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

21. Kooperativt företagande, punkt 8 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 16 och 17 samt

avslår motionerna

2022/23:748 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 3,

2022/23:1053 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 7,

2022/23:1554 av Azadeh Rojhan m.fl. (S),

2022/23:1733 av Kalle Olsson m.fl. (S),

2022/23:1778 av Teresa Carvalho m.fl. (S) och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 12.

Ställningstagande

Den kooperativa företagsformen är i dag spridd till de flesta branscher. Det är konkurrenskraftiga föreningar som inte sällan drivs av människor som inte annars startar företag, men som är villiga att göra det tillsammans med andra. Det moderna kooperativet kan lika gärna bestå av it-konsulter som utbildningsverksamhet, i glesbygd och i staden. I vissa länder är Kooperationen en

naturlig del av näringslivsstrukturen, exempelvis i Tyskland med sina 1 100 lokala kooperativa banker. Även om Kooperationen i Sverige alltid varit stark har den inte alltid varit ett lika naturligt val när det gäller associationsform som exempelvis aktiebolag eller handelsbolag. Det finns dock många företag, stora som små, inom svensk Kooperation. Det finns dels konsumentkooperationer som OK, dels producentkooperationer som t.ex. Lantmännen och samägda Södra Skogsägarna som är väldigt framgångsrika. Kooperationen har också genom tiderna varit starkt värderingsgrundad, och när hållbarhet och delningsekonomi gör ett allt starkare avtryck i samhället gäller det fortsatt att tydliggöra Kooperationens kraft så att fler förstår fördelarna med att äga tillsammans.

Jag anser att näringspolitiken i större utsträckning behöver främja värderingsstyrda företag som kombinerar återinvestering och långsiktighet. Villkor och regler för företag ska vara generella, men samtidigt kan jag konstatera att den kooperativa företagsformen saknar vissa av de förutsättningar som det övriga näringslivet har. Exempelvis behöver kooperativa företag i Sverige, inte minst nystartade, tillgång till investeringskapital. De näringspolitiska insatserna när det gäller råd och stöd för den kooperativa företagsformen behöver även de utvecklas. Regeringen bör därför säkerställa likvärdiga förutsättningar för kooperativa företag och ekonomiska föreningar vad gäller statligt kapital och rådgivning. Vidare anser jag att lagstiftningen för ekonomiska föreningar behöver ses över och regeringen bör stärka förutsättningarna för kooperativt företagande genom en moderniserad lagstiftning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

22. Kooperativt företagande, punkt 8 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 12 och avslår motionerna

2022/23:748 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 3,

2022/23:1053 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 16 och 17,

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 7,

2022/23:1554 av Azadeh Rojhan m.fl. (S),

2022/23:1733 av Kalle Olsson m.fl. (S) och

2022/23:1778 av Teresa Carvalho m.fl. (S).

Ställningstagande

Sverige och övriga Europa behöver en mångfald av stora och små företag som skapar möjlighet till försörjning och arbetstillfällen samt bidrar till livskvalitet och utveckling. Det är därför positivt att allt fler svenskar vill starta företag. Denna kraft och kreativitet behöver tas till vara genom förbättrade och likvärdiga villkor för alla företagare och företagsformer. När det gäller kooperativa företag anser jag att regeringen bör se till att även kooperativ, personalägda företag och sociala företag har lika goda förutsättningar som aktiebolag att få lån.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

23. Företagens kapitalförsörjning, punkt 10 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:396 av Hanna Westerén (S) yrkande 2 och avslår motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 67 och 68,

2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:985 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 45,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 8 och 9,

2022/23:1341 av Peter Hultqvist m.fl. (S),

2022/23:1672 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 4,

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 15 och

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Ett av fundamenten i en modern ekonomi är tillgången till riskvilligt kapital. Det är genom utlåning av kapital som investeringar blir till. Investeringar i t.ex. infrastruktur, bostäder och företag är viktiga. Vi menar därför att regeringen behöver säkra kapitalförsörjningen i hela landet. För även bedömningen av risk och potential i olika investeringar kräver en kännedom om lokala förhållanden. För att ta till vara utvecklingskraften i hela Sverige måste politiken anpassas mer efter regionala förhållanden. Varje del av landet ska ha tillgång till kompetens, kommunikationer och kapital.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

24. Företagens kapitalförsörjning, punkt 10 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2022/23:985 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 45 och

avslår motionerna

2022/23:396 av Hanna Westerén (S) yrkande 2,

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 67 och 68,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 8 och 9,

2022/23:1341 av Peter Hultqvist m.fl. (S),

2022/23:1672 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 4,

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 15 och

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att den statliga riskkapitalfinansieringen bör prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag i högre grad än vad som nu är fallet och överlag styras mot de förkommersiella faserna. Det är även viktigt att den statliga riskkapitalfinansieringen följs upp och utvärderas för att säkerställa att den genererar resultat utan att snedvrیدا konkurrensen på marknaden. Annars bör den avskaffas.

För att jordbruksföretag ska vara långsiktigt konkurrenskraftiga krävs bättre möjligheter till kapitalanskaffning för större investeringar. Både tekniska framsteg, utvidgning och ökad hållbarhet kan kräva stora investeringar. Det samma kan gälla vid generationsskiften. Det viktigaste för att jordbruket ska få lättare att anskaffa kapital är dock en ökad lönsamhet. Genom att tillförsäkra ökad lönsamhet med olika politiska reformer ökar inte bara förmågan till egna investeringar i företagen, utan alla aspekter förbättras, också när det gäller lån. Riskkapitalet bör i första hand tillgodoses av marknaden eftersom marknaden bäst kan hantera riskkapital. Jordbruk är dock en verksamhet som har särskilda förutsättningar, och det behövs specialkompetens av långgivaren för att göra de bedömningar som krävs. Tillväxtbolaget är ett intressant befintligt initiativ på marknaden som underlättar lånetransaktioner mellan banker och jordbruksföretagare genom att bidra med kompetens och ett eget mindre lånekapital, som minskar risken för banken. På så vis får det kapital som finns i Tillväxtbolaget en hävstångseffekt. Det skulle kunna vara effektivt att försörja Tillväxtbolaget

eller liknande institutioner med mer kapital. Till exempel skulle Almi efter en kompetensuppbyggnad kunna ta på sig den rollen. På så vis kan offentliga medel bidra till en ökad mängd riskkapital till svenskt jordbruk med hävstångseffekt och på marknads villkor. Vi anser att det bör utredas hur kapitalanskaffning på marknads villkor kan underlättas för jordbrukets investeringar.

Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

25. Företagens kapitalförsörjning, punkt 10 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 67 och 68,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 8 och 9 samt

2022/23:1672 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 4 och

avslår motionerna

2022/23:396 av Hanna Westerén (S) yrkande 2,

2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:985 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 45,

2022/23:1341 av Peter Hultqvist m.fl. (S),

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 15 och

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Det råder en stor obalans i hur riskkapital fördelas över landet, där den absoluta merparten av riskkapitalet går till de tre storstadsregionerna. Storstadskoncentrationen gäller även mer informella investeringar gjorda av affärsänglar och privatpersoner. Bland annat har Riksrevisionen konstaterat att en relativt stor del av det offentliga riskkapitalet investeras i de delar av riskkapitalmarknaden där de privata aktörerna är mest verksamma och i företag som kommit en bra bit i sin utveckling. Stegvis har även finansiering från statliga aktörer på flera områden dragit sig undan från landsbygden. Ett exempel på detta är nedläggningen av Inlandsinnovation och bildandet av statens riskkapitalbolag Saminvest, som hittills inneburit just en koncentration av statliga investeringar i storstadsområden. Jag anser därför att det finns ett behov att utreda ytterligare möjligheter till finansiering på landsbygden.

Min grundinställning är att det statliga riskkapitalet ska ha en marknadskompletterande roll och hantera marknadsmisslyckanden. Statliga aktörer spelar en viktig roll genom att förbättra möjligheten för entreprenörer i hela landet

att locka till sig riskkapital. För att öka möjligheterna för fler företag över hela landet att kunna öka sitt kapital skulle nya strukturer för statligt riskkapital och kreditgarantier spela en viktig roll. Det är därför centralt att hela landet har tillgång till såväl privat lånekapital som det offentliga riskkapitalet.

Regelverket kring kapitalförsörjning behöver också stärka förutsättningarna för privat och offentligt kapital att samverka. Detta ska förenas med tillsyn och kontroll, men behovet av riskvilligt kapital i hela landet motiverar en moderniserad lagstiftning. För att modernisera och effektivisera det offentliga riskkapitalet bör fond-i-fond-lösningar användas, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag. De statliga fondernas inriktning bör också främst inriktas på tidiga utvecklingsfaser för att undvika undanträngning av privat kapital. Jag menar därmed att regeringen bör verka för tillgång till statligt riskkapital i hela landet, för små och växande företag och för en stärkt regional tillväxt.

Ett annat ofta påtalat problem hos många små och medelstora företag är det som ibland benämns dödens dal, den fas som följer forsknings- och pilotfaserna när det finns stora investeringsbehov för att skala upp verksamheten. De kapitalbehov som finns är ofta för stora för de statliga bidrag som finns från exempelvis Vinnova, men för små för de stora investeringsbankerna. Det är ett annat slags marknadsmisslyckande där det kan vara befogat med kraftigare offentliga åtgärder i och med att en potentiell stor samhälls- och miljönytta går förlorad, ofta till utlandet som har betydligt mer gynnsamma villkor och stöd för små lovande miljöentreprenörer. Jag anser därför att regeringen bör se över hur investeringar från det statliga riskkapitalet kan ökas och utvecklas för att gynna små entreprenörer och teknikutvecklare, särskilt under uppskalningsfasen.

Vidare anser jag att det finns behov av att stärka myndigheternas vägledning för små och medelstora företag att söka och ta del av den breda finansiering som finns inom EU:s olika fonder, eftersom många mindre aktörer saknar den kapacitet och kunskap som behövs.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

26. Företagens kapitalförsörjning, punkt 10 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 15 och
2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1 och
avslår motionerna

2022/23:396 av Hanna Westerén (S) yrkande 2,
2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 67 och 68,
2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2022/23:985 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 45,
2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 8 och 9,
2022/23:1341 av Peter Hultqvist m.fl. (S) och
2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 4.

Ställningstagande

Det krävs investeringar för att upprätthålla en verksamhet långsiktigt och för att kunna utveckla nytt. Det är därför beklagligt att det är många företag på landsbygden och i glesbygd som vittnar om att det är svårt att få lån till investeringar. Ett företag på landsbygden och i glesbygd som går bra kan ha svårt att få lån för att investera i en industrifastighet bara för att fastigheten ligger där den ligger. Detta förhållande leder till att nödvändiga reinvesteringar och investeringar på landsbygden och i glesbygd uteblir. Jag anser att detta skyndsamt bör åtgärdas och att regeringen därför behöver förbättra förutsättningarna för investeringar på landsbygden och i glesbygd. Vidare bör regeringen förbättra tillgången på riskkapital och möjligheterna till företagsrådgivning för att främja en lokal ekonomisk utveckling.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

27. Främjandeuppdrag för att stimulera besöksnäringen, punkt 11 (SD, C)

av Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 12–14.

Ställningstagande

Företag inom besöksnäringen kommer som regel i kontakt med flera olika myndigheter. Det är då viktigt att myndigheterna agerar på ett sätt som förenklar för den enskilda företagaren. Om myndigheterna får ett särskilt uppdrag att främja den inhemska besöksnäringen kan en stor positiv kraft utvecklas i denna riktning. Vi anser därför att alla myndigheter som kommer i kontakt med

besöksnäringen utöver sina tillsynsuppdrag även bör få ett främjandeuppdrag, t.ex. regelförenkling, för att stimulera den inhemska besöksnäringen. Vidare anser vi att myndigheterna vid behov, där det är möjligt, också ska samordna sig kring främjandeuppdraget i syfte att ge företagen en väg in för att stimulera besöksnäringen. Därtill menar vi att myndigheterna ska ha en tydlig återrapporteringsplikt om det arbete de genomför när det gäller främjandeuppdraget. Ett lämpligt forum för denna återrapportering är den årliga myndighetsdialogen. Främjandeuppdragen kommer att tolkas olika utifrån myndighetens verksamhet men de ska ytterst syfta till att stötta och utveckla besöksnäringen och inte i sig vara en källa till ytterligare regelkrångel.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

28. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 12 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3 samt

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 6 och

avslår motionerna

2022/23:192 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 1, 9, 21 och 23,

2022/23:1428 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S),

2022/23:1487 av Adrian Magnusson m.fl. (S),

2022/23:1672 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 17 och

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 18.

Ställningstagande

På många håll i Sverige finns det goda möjligheter att främja en växande besöksnäring. Vad som gör näringen extra betydelsefull är dess arbetskraftsintensitet. Nya projekt och höjd omsättning leder snabbt till nya arbetstillfällen. Bland annat hästturism, stuguthyrning, aktivitetspaket med naturupplevelser samt jakt och fiske lämpar sig särskilt väl för landsbygden. Besöksnäringen som bransch har en stor potential att utvecklas ännu mer. Det finns intresse utomlands för Sverige finns, och det finns en tilltro till framtiden hos företagen. För att stärka dessa företags förutsättningar menar vi att det är viktigt att

satsa på infrastrukturen och förenklade regelverk och på att stimulera till investeringar och utbildning, samtidigt som det sker ett målinriktat arbete med att stärka Sveriges attraktionskraft som besöksmål. Även goda boendemöjligheter och god tillgång på restauranger och annan service är en del i detta. Turist- och besöksnäringen bör främjas, inte minst genom översyn och förbättringar av regler för företagare och de tillstånd som reglerar näringarna.

Fram till att den globala covid-19-pandemin bröt ut var Sverige en turistnation med en relativt sett välmående besöksnäring. Pandemin medförde dock nationella och internationella restriktioner i syfte att begränsa smittspridningen, och få branscher har lidit så stor skada av detta som turist- och besöksnäringen. Resebranschen, restauranger, konferensanläggningar och nöjesinrättningar har drabbats hårt av omständigheter de aldrig kunnat förutse när kunderna uteblivit. Många småföretagare har fått se sina livsverk gå omkull. Turist- och besöksnäringen behöver således de bästa av förutsättningar till en god återhämtning när pandemin är över eller under kontroll. Ett viktigt steg i detta är att undanröja obsoleta och hämmande regelverk, som t.ex. det s.k. danstillståndet, hotelltillståndet och regelverk kring personalliggare och kassaregister. Ytterligare ett exempel är det s.k. cateringtillståndet där regelverket är svårtolkat när det gäller om det finns krav på en lokal inomhus eller inte för att alkoholserving ska medges. Ett annat exempel på regelverk som uppfattas som omodernt är kravet på hur en meny ska vara utformad för att en restaurang ska kunna få alkoholtillstånd. Även regler som gäller för campingplatser kan verka fyrkantiga eftersom bygglov måste finnas om en och samma husvagn står på samma plats en längre tid medan bygglov inte behövs om samma plats är ständigt uttyrd men till olika husvagnar. Logiken är inte glasklar, och regeln försvårar för näringen. Vi menar att besöksnäringen måste ges förutsättningar att fortsätta växa, generera arbetstillfällen och ge ökade skatteintäkter. Då finns det inte utrymme för otidsenliga regler, såsom de som nämnts ovan. De regelverk som reglerar näringen bör i stället vara utformade så att de uppfattas som rimliga och lätta att förhålla sig till för såväl näringen som besökarna. Vi menar därför att regeringen bör se över de olika hämmande och obsoleta regelverk som reglerar besöksnäringen för att ytterligare stimulera turist- och besöksnäringen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

29. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 12 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 1, 9, 21 och 23 samt

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 17 och avslår motionerna

2022/23:192 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 6,

2022/23:1428 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S),

2022/23:1487 av Adrian Magnusson m.fl. (S) och

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 18.

Ställningstagande

För att svensk besöksnäring ska vara långsiktigt konkurrenskraftig behövs enligt min mening en ny översyn av konkurrenskraften inom näringen. Besöksnäringen är en sysselsättningsmotor som skapar jobb över hela landet och kan bl.a. sysselsätta nyanlända, ungdomar och personer som saknar högre utbildning. Därför är det viktigt att identifiera och presentera incitament så att företagen kan växa och anställa fler. Eftersom många av besöksnäringens företag är små eller medelstora är det viktigt att ge dem rätt förutsättningar att anställa. Att anställa en person är kostsamt för ett litet företag och därmed ofta ett hinder för att anställa. Jag vill därför att regeringen tillsätter en utredning som identifierar och presenterar incitament som förenklar för företag att växa och anställa inom turist- och besöksnäringen.

Sveriges natur är fantastisk. Därför har den del av besöksnäringen som kallas naturturism bra förutsättningar att öka. I dag är stora naturområden skyddade av staten. Dessa områden behöver göras tillgängliga, exempelvis genom att vandringsleder rustas och sköts. Här har staten ett ansvar att ta för att genom förenklingar och förbättringar öka tillgängligheten och attraktionskraften, t.ex. genom marknadsföringsinsatser genom Visit Sweden.

Många av de förändringar som sker i besöksnäringen har sin bakgrund i delvis nya beteenden hos konsumenterna i kombination med en allt snabbare digitalisering. För företagen innebär digitaliseringen en mängd positiva effekter som t.ex. kortare väntetid för gäster, ökad kundkänedom, bättre och individanpassade tjänster samt inte minst lägre kostnader. Digitaliseringen kan å andra sidan medföra utmaningar som riskerar att hämma konkurrenskraften inom näringen om de inte åtgärdas. Konkurrenshindrande regler mellan plattformarna och företagen vad avser prissättning i olika marknadsföringskanaler behöver åtgärdas och s.k. boostade rankningar och andra marknadsföringsmetoder som ger konsumenterna en missvisande bild ska motverkas. Digitala marknadsplatser måste enligt min mening präglas av sund konkurrens, transparens och fokus på konsumenternas möjligheter att fatta underbyggda beslut så att de blir en tillgång och inte ett hinder för branschens fortsatta utveckling. Sverige har även goda förutsättningar att bli värd för stora globala evenemang eftersom det finns en god infrastruktur, erfarenhet samt ordning och reda. Att

arrangera stora evenemang sätter Sverige på kartan både som eventvärd och som turistland. Evenemang kan ge stora intäkter och skapa arbetstillfällen och kunskap bland dem som arbetar med det. Jag vill därför att regeringen i den nationella strategin för besöksnäringen formulerar en strategi för internationella möten och evenemang samt tar en aktiv roll i att visa att nationen ställer sig bakom arrangörer och städer i ett urval av stora kultur- och idrottsevenemang.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

30. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 12 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 18 och avslår motionerna

2022/23:192 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 6,

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 1, 9, 21 och 23,

2022/23:1428 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S),

2022/23:1487 av Adrian Magnusson m.fl. (S) och

2022/23:1672 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 17.

Ställningstagande

En god tillgång till digitala tjänster oavsett var man befinner sig är en förutsättning för att kunna bo, arbeta och driva företag i hela landet. Detta gäller även företag inom besöksnäringen. Jag menar därför att regeringen bör förbättra besöksnäringens förutsättningar genom digitala tjänster.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

31. Delningsekonomi, punkt 13 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 22 och 23 samt

2022/23:2190 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 176 och

avslår motion

2022/23:2175 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 20.

Ställningstagande

Dagens snabba teknikutveckling och digitaliseringen möjliggör framväxten av nya företag och tjänster som specialiserar sig på reparation, återbruk, uthyrning och delning av produkter. I dag behöver exempelvis inte alla hushåll äga en egen borrmaskin utan kan hyra in en, med eller utan hantverkare, genom några knapptryckningar på telefonen. Det skapar både nya jobb och gynnar miljön genom att minska konsumtionen av saker man kanske använder någon enstaka gång. Jag vill att det görs lättare att dela, hyra och låna produkter inom den växande delningsekonomin – det sparar på både miljön och pengar. Att återbruka i stället för att köpa något helt nytt är bland det bästa man kan göra för planeten, och jag menar att detta behöver bli lättare och mer attraktivt. Jag vill att politiken fortsätter skapa goda förutsättningar och undanröjer hinder för en digitaliserad delningsekonomi som bygger på cirkulära affärsmodeller och gör det enkelt och lönsamt för individer att vara miljövänliga. Jag menar därför att regeringen bör skapa bättre förutsättningar för en delningsekonomi där tjänster för återbruk, reparation och delning av produkter ökar och tar vara på moderna digitala lösningar för att främja en konkurrenskraftig delningsekonomi.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

32. Delningsekonomi, punkt 13 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2175 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 20 och

avslår motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 22 och 23 samt

2022/23:2190 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 176.

Ställningstagande

Politiken måste främja delningsekonomin så att det blir lätt att dela på saker och äga tillsammans. Enligt min mening bör regeringen stötta uppskalning av delningsekonomin genom att ge lämpliga myndigheter ett formellt uppdrag att analysera behoven hos användarna. Vidare menar jag att styrmedel måste främja konsumtion av klimatsmarta tjänster i stället för resursintensiva produkter.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

33. Industrifrämjande åtgärder, punkt 14 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1957 av Isak From m.fl. (S) yrkande 3 och

2022/23:2062 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 2 och 9 samt avslår motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 64,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:964 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,

2022/23:1123 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 1 och 11 samt

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Historiskt har öppenhet gentemot omvärlden gynnat Sverige och bidragit till utveckling och förnyelse i näringslivet, vilket har stärkt Sveriges konkurrenskraft globalt samtidigt som det har skapat jobb och en starkare välfärd på hemmaplan. I dag står Sverige inför omfattande strukturomvandlingar när industrin ska ställa om och digitaliseras. För närvarande pågår eller planeras flera stora industriinvesteringar i Sverige som drivs på av klimatomställningen. För att bibehålla Sveriges konkurrenskraft måste det finnas goda villkor och förutsättningar för dessa etableringar. Vi vill lyfta fram det arbete som bedrivs inom ramen för Industriklivet som skapar förutsättningar för klimatomställning av den tunga processindustrin och bidrar till utvecklingen av lösningar för att minska industrins utsläpp. Vi anser att det är viktigt att fortsätta utveckla Industriklivet. Vidare anser vi att det finns behov av fortsatta insatser inom forskning, innovation och samverkan för att främja industrins utveckling och framtidens gröna jobb. Här spelar statliga Vinnovas och Rises arbete en viktig

roll. Tillsammans med akademien och näringslivet bidrar Vinnova och Rise till konkurrenskraftiga lösningar genom att t.ex. utveckla nya processer, produkter och tjänster som kan bidra till klimatomställningen. Vi vill att det arbetet prioriteras genom fortsatta satsningar på forskning och innovation.

Därtill anser vi att om Sverige ska fortsätta att ses som ett bra land för investeringar får regeringen inte underskatta betydelsen av samordning på regional nivå. Vi menar att det är viktigt att regeringen gör det den kan för att underlätta stora etableringar i fordonsindustrins gröna omställning och regeringen bör därför tillsätta en samordnare för detta ändamål.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

34. Industrifrämjande åtgärder, punkt 14 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 64 och

2022/23:1123 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 1 och 11 samt avslår motionerna

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:964 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,

2022/23:1957 av Isak From m.fl. (S) yrkande 3,

2022/23:2062 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 2 och 9 samt

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Utvecklingen av det svenska välståndet har i mångt och mycket sin grund i växande basindustrier. Basindustrin har historiskt skapat och fortsätter att skapa exportintäkter och arbetstillfällen runt om i landet, inte minst i de mindre tätbefolkade delarna av landet där behovet av arbetstillfällen är som störst. Den svenska basindustrin är effektiv och ligger i framkant när det gäller t.ex. hållbarhet. Tyvärr hämmas denna industri i sin ambition att växa. De stora projekten som basindustrin i norra Sverige har startat under senare tid sätter även fokus på behovet av reformer inom en rad områden. Bland annat möter företag svårigheter med att rekrytera personal med nödvändig kompetens, eftersom för få utbildas med de tekniska färdigheter som efterfrågas. Samtidigt gör processen med miljö- och byggtillstånd det dyrt och tidskrävande att starta nya produktionsanläggningar. Vidare krävs en översyn av inkomstbeskattningen, tillståndsprövningar av miljöpåverkande verksamheter och infrastrukturen

kring basindustrin. Från statligt håll bör man även underlätta för utrikesbase-rad spetskompetens inom det aktuella industrifältet att söka sig till Sverige. Den statliga innovationspolitiken måste också skapa goda villkor för företaga-nde. Näringslivet, akademien och det offentliga måste få nya och starkare incitament att samverka och nyttogöra nya idéer och innovationer. Jag anser därför att regeringen bör kartlägga de hinder som finns för Sveriges basindustri i syfte att kunna möta dessa hinder.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

35. Industrifrämjande åtgärder, punkt 14 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 1 och avslår motionerna

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 64,

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:964 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,

2022/23:1123 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkandena 1 och 11,

2022/23:1957 av Isak From m.fl. (S) yrkande 3 och

2022/23:2062 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 2 och 9.

Ställningstagande

Den gröna industrirevolutionen har inletts. Svenska företag spelar en avgörande roll i den gröna omställningen, och många företag bedriver redan ett aktivt hållbarhetsarbete och bidrar med ny grön teknik och innovationer som stärker Sveriges konkurrenskraft. För mig är det viktigt att tillvarata potentialen hos dessa företag. Jag vill därför att regeringen aktivt uppmuntrar, stöttar och manar på den gröna industrirevolutionen och hållbarhetsarbetet i alla branscher.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

36. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher, punkt 15 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1287 av Adrian Magnusson (S) och

avslår motionerna

2022/23:909 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 38,

2022/23:940 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,

2022/23:1579 av Roland Utbult (KD) och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 16.

Ställningstagande

Inom många branscher finns det tydliga regelverk som näringsidkare har att följa och anpassa sin verksamhet efter. Inom vissa branscher finns det t.o.m. krav på certifiering för att få verka på marknaden. Andra branscher är mer eller mindre oreglerade. En sådan bransch är begravningsbranschen. Det finns tyvärr exempel på oseriösa aktörer inom denna bransch. Det finns t.ex. s.k. digitala begravningsbyråer som inte äger några bilar eller anställer chaufförer utan endast erbjuder en plattform som parar ihop kunder med egenanställda förare. Det finns också aktörer inom branschen som sparar in kostnader genom att låta de avlidna ligga kvar på bårhusen fram till begravningsceremonin. Vi anser att det bör ställas vissa krav på kvalitet i hur man utför begravnings tjänster. Regeringen bör därför se över förutsättningarna för att införa krav på certifiering av begravningsbyråer.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

37. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher, punkt 15 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Jessica Stegrud (SD), Eric Palmqvist (SD) och Anette Rangdag (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:940 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,
bifaller delvis motion

2022/23:909 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 38 och
avslår motionerna

2022/23:1287 av Adrian Magnusson (S),

2022/23:1579 av Roland Utbult (KD) och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 16.

Ställningstagande

Omfattande stölder av metaller, framför allt koppar, är ett stort samhällsekonomiskt problem som drabbar allt från småföretagare till Sveriges kyrkor, järnvägar och kraftverk. Som ett led i arbetet med att motverka denna form av tillgrepp måste åtgärder vidtas för att hindra oseriös handel med metaller. Vi vill därför att regeringen återkommer med förslag till reglering av handel med metallskrot som omfattar ett förbud mot utbetalning av kontant ersättning för metallskrot, ett krav på spårbarhet vid handel med metallskrot och ett särskilt tillstånd för sådan handel.

En annan fråga som är viktig för oss är den långsiktiga försörjningen av cement. Cement är en nyckelingrediens vid byggande av hållbara bostäder och infrastruktur samt en förutsättning för att kunna uppföra vindkraftverk och för gruvdrift. Den svenska självförsörjningsgraden vad gäller cement har historiskt sett varit mycket god. Tidigare bröts kalksten som används i cementtillverkning på flera platser runtom i landet. I dag bryts merparten av den kalksten som används för svensk cementtillverkning i gotländska Slite. Med anledning av den osäkerhet som fortsatt råder kring förutsättningarna för framtida kalkstensbrytning i Slite och den överhängande risken för cementbrist i samhället som skulle bli resultatet av ett verksamhetsstopp vill vi uppmana regeringen att utarbeta en nationell plan i syfte att långsiktigt trygga Sveriges cementförsörjning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

38. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher, punkt 15 (C)

av Elisabeth Thand Ringqvist (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:909 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 38,

bifaller delvis motion

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14 och

avslår motionerna

2022/23:940 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2022/23:1287 av Adrian Magnusson (S),

2022/23:1579 av Roland Utbult (KD) och

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 16.

Ställningstagande

Teknikutvecklingen inom byggsektorn går snabbt. Klimatfrågan är kanske det största skälet till denna utveckling. Medvetenheten i branschen är visserligen stor, men mycket arbete återstår också för att ställa om hela byggsektorn och nå nettonollutsläpp. För mig är det självklart att Sverige ska vara världsledande inom klimatsmart byggande. När klimatkrav och liknande regelverk utformas är det samtidigt viktigt med ett visst mått av teknikneutralitet. Allt kan inte byggas i trä, och därför måste allt byggande, oavsett material, vara en del av den gröna omställningen. Byggtekniker och material bör väljas efter de förutsättningar som råder på platsen och utifrån byggnaders användningsområde.

I dag råder osäkerhet kring det framtida tillståndet att bryta kalk, som är en grundläggande beståndsdel i cement och betong. Samtidigt finns det en diskussion om dessa materials miljöpåverkan och hållbarhet. Det kan konstateras att Sverige under överskådlig tid kommer att vara i behov av cement och betong som byggmaterial inom byggsektorn. Därför är det viktigt att det ställs krav på kraftiga utsläppsminskningar och i förlängningen klimatneutralitet inom cementindustrin. För att uppnå detta måste forskning om nya tekniker främjas. Jag anser att det behövs en långsiktig strategi för hur dessa frågor ska hanteras. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att ta fram en långsiktig strategi för att säkra förutsättningarna för cementindustrin i Sverige.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

39. Övrigt om särskilda näringsgrenar och branscher, punkt 15 (MP)

av Elin Söderberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 16 samt avslår motionerna

2022/23:909 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 38,

2022/23:940 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,

2022/23:1287 av Adrian Magnusson (S) och

2022/23:1579 av Roland Utbult (KD).

Ställningstagande

Sverige behöver en mångfald av stora och små företag som skapar möjligheter till försörjning och arbetstillfällen och som bidrar till utveckling och livskvalitet. Allt fler svenskar vill starta företag. Denna kraft och kreativitet måste tas till vara och det är därför viktigt att förbättra villkoren och minska regelkrånglet för företagare. Statens stöd till företag och till regional utveckling behöver också anpassas så att de kan komma företag inom de kulturella och kreativa näringarna till del. Vidare bör det lokala näringslivet främjas genom bättre villkor för små och medelstora företag. Det kan t.ex. handla om bättre tillgång till riskkapital och möjlighet till företagsrådgivning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:192 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för kommuner att besluta om s.k. turistavgift och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:212 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om småföretagarlots och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:325 av Markus Wiechel (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införandet av en småföretagarombudsman och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att bilda en företagsfond för ungdomar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:396 av Hanna Westerén (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra kapitalförsörjning i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:710 av Helena Gellerman (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja nyföretagare och ta bort hinder i regelverk för att förenkla steget att starta nya företag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:748 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta en handlingsplan för arbetsintegrerande sociala företag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:810 av Åsa Eriksson och Jennie Nilsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för bättre utväxling av svenska innovationssatsningar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:821 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utrikes födda företagens betydelse för Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utveckla och driva företag på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:853 av Ulrika Heie m.fl. (C):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ökade satsningar på det strategiska innovationsprogrammet för flyg (Innovair) i syfte att påskynda övergången till ett hållbart, fossilfritt och mer energieffektivt flyg samt elektrifiering och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:895 av Michael Rubbestad (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta skyddsregistrering av företagsnamn för enskild näringsverksamhet över länsgränserna och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:907 av Stina Larsson m.fl. (C):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa bättre förutsättningar för en delningsekonomi där tjänster för återbruk, reparation och delning av produkter ökar och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta vara på moderna digitala lösningar för att främja en konkurrenskraftig delningsekonomi och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skapa fler verkningsfulla industriparter och innovationskluster för grön teknik och tillkännager detta för regeringen.
65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra möjligheterna för demonstration av nya miljöinnovationer genom testbäddar och policylabb i syfte att ge små och växande företag stärkt konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
66. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla bättre förutsättningar för små miljöentreprenörer att samverka med större, etablerade aktörer som kan fungera som ett slags lokomotivföretag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
67. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur investeringar från det statliga riskkapitalet kan ökas och utvecklas

för att gynna små entreprenörer och teknikutvecklare, särskilt under uppskalningsfasen, och tillkännager detta för regeringen.

68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka vägledningen för små och medelstora företag att söka och ta del av EU-finansiering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:909 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en långsiktig strategi för cementindustrin i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om turismens betydelse och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge myndigheterna ett tydligt främjandeuppdrag kopplat till besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hämmande och obsoleta regelverk och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:933 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera reglerna för konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag på beslutanderätt för Konkurrensverket i ärenden som rör konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att verka för en grundlig utvärdering av den nya ordningen för konkurrensskadeavgift när den varit verksam i fem år, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Konkurrensverkets utredande och beslutande delar inom organisationen bör separeras och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:935 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om näringspolitikens inriktning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om besöksnäringarnas och turismens betydelse och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga införa ett starta eget-bidrag för yrkesverksamma och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:938 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktningen för den statliga riskkapitalfinansieringen med högre grad av prioritering av mindre, nystartade tillväxtföretag samt styrning mot de förkommersiella faserna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översikt och kartläggning av de näringspolitiska insatserna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att offentligt stöd till näringslivet inte konkurrerar med privat riskkapital och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektutvärdera det offentliga stödet till näringslivet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa förekomsten av bidragsentreprenörer och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:940 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett kontantförbud vid hantering av handel med metallskrot och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på spårbarhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa tillståndskrav för handel med metallskrot och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:942 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vilkas uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier samt andra viktiga teknologiområden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:943 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en industrikommission med kommittédirektiv i linje med förslagen i motionen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett konkurrenskraftsmål och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:945 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behöver göras en konkurrensöversyn och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:950 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om en plan för att säkra Sveriges långsiktiga cementförsörjning bör utarbetas och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:964 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera forskning och utveckling inom stålindustrin och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:965 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att införa ett program för starta eget-bidrag för yrkesverksamma och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:985 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur kapitalanskaffning på marknadens villkor kan underlättas för jordbrukets investeringar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1026 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1053 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja ökad kunskap och utbildning kring kooperativt företagande och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för tillgången till statligt riskkapital i hela landet, för små och växande företag och för en stärkt regional tillväxt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ytterligare möjligheter till finansiering på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förutsättningarna för kooperativt företagande genom moderniserad lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa likvärdiga förutsättningar för kooperativa företag och ekonomiska föreningar vad gäller statligt kapital och rådgivning och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd bör fördelas jämnare mellan kvinnor och män och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram förslag på hur staten kan finansiera och upprätta fler nätverk för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta Winnet Sverige och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för och kunskapen om kvinnors ledning och ägande av företag och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur osund konkurrens kan minska, hur bolag som med fördel kan bedrivas av andra aktörer kan avyttras på sikt och hur fler offentliga verksamheter kan konkurrensutsättas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja snabb utveckling, innovation och ökad konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1123 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga och möta de hinder som finns i vägen för Sveriges basindustrier och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör analysera förutsättningarna för stöd till svensk basindustri sett mot bakgrund av EU:s nya industristrategi samt den gröna given och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av konkurrenskraften inom turistnäringen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att besöksnäring och naturturism bör främjas, bl.a. genom omfattande regelförenklingar, och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla myndigheter utöver sina tillsynsuppdrag även bör få ett främjandeuppdrag, t.ex. regelförenkling, för att stimulera den inhemska besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla myndigheter ska samordna sig kring främjandeuppdraget för att stimulera besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla myndigheter årligen ska rapportera hur främjandet och samordningen avseende besöksnäringen har gått och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att digitala marknadsplatser måste präglas av sund konkurrens, transparens och fokus på konsumenternas möjligheter att fatta underbyggda beslut och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i den kommande nationella strategin för besöksnäringen ska formulera en strategi för internationella möten och evenemang samt ta en aktiv roll i att visa att nationen ställer sig bakom arrangörer och städer i ett urval av stora kultur- och idrottsevenemang och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga aktörer ska ta fram en policy för hur säljverksamheter som begränsar konkurrensen kan undvikas och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1193 av Teresa Carvalho och Fredrik Lundh Sammeli (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om långsiktiga förutsättningar för s.k. science parks och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att se över utökade möjligheter till mindre utbildningar och information i samband med uppstart av nytt företag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning av i vilka former staten kan underlätta för arbetstagarägda företag samt arbetstagarövertagande av hotad produktion och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda myndigheter bör uppdras att ta fram förslag på åtgärder för att underlätta generationsskiften för företag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1287 av Adrian Magnusson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att införa en certifiering av begravningsbyråer för att avlidna och deras anhöriga ska få en värdig behandling och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1341 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en särskild utredning bör genomföras med syftet att lägga förslag på förbättringar av den långsiktiga kapitalförsörjningen på Sveriges landsbygd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1363 av Cecilia Engström (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera effektmålen för innovationsstödet vid berörda myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1406 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att etablera ett tillväxtramverk och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga reformerade stöd till entreprenörer och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1428 av Anna-Caren Säterberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillskapa en sammanhållen politik för besöksnäringen som är bärkraftig över tid och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1487 av Adrian Magnusson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om destinationsutveckling av östra Skåne och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av utvecklad kunskap om tillväxtpolitiken och politikens effekter när det gäller näringslivets utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1554 av Azadeh Rojhan m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur statligt investeringskapital kan avsättas, genom exempelvis Almi Invest, för att tillgängliggöra medel för personalövertagande, t.ex. som alternativ vid generationsskiften, och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1579 av Roland Utbult (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur kompetensutveckling inom kulturella och kreativa näringar kan förbättras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa gynnsamma villkor för startup-företag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hela landet ska ha tillgång till såväl privat lånekapital som det offentliga riskkapitalet och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att besöksnäring och naturturism bör främjas, bl.a. genom omfattande regelförenklingar, och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd bör fördelas jämnare mellan kvinnor och män och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta Winnet Sverige och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram förslag på hur staten kan finansiera och upprätta fler nätverk för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för fler kvinnor i ledande positioner genom goda förutsättningar för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för och kunskapen om kvinnors ledning och ägande av företag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1733 av Kalle Olsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för goda och långsiktiga förutsättningar för kooperativ företagsrådgivning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1778 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för Kooperationen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1824 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en kontinuerlig jämförelse och översyn av branschspecifika kostnader och regler i Sverige och våra konkurrentländer så att Sverige inte förlorar konkurrenskraft och arbetstillfällen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1875 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för UF-företag så att inte redovisningen är svårare för tjänsteföretag än för tillverknings- och handelsföretag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1957 av Isak From m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av att tillsätta en samordnare för att underlätta stora etableringar i fordonsindustrins gröna omställning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2026 av Mattias Vepsä m.fl. (S):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja kvinnors företagande i växande storstadsregioner och tillkännager detta för regeringen.
- 7.2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra regelförenklningar för företagare och att genomföra satsningar på kvinnligt företagande och tillkännager detta för regeringen.

Förslaget behandlas i den del som avser att genomföra satsningar på kvinnligt företagande.

2022/23:2062 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av goda villkor för den gröna industrialiseringen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av fortsatta insatser för forskning, innovation och samverkan av betydelsen för industrins utveckling och fler och grönare jobb och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2064 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en särskild satsning på startup- och scaleup-företag med klimat- och miljövänliga lösningar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2170 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra, stötta och mana på den gröna industrirevolutionen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bygga vidare på samarbeten med och inom näringslivet för att lösa klimatfrågan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om medel till forskning, innovationer och gröna krediter till startup-företag, företag och branscher i framkant av klimatarbetet och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja digitalisering och en grön och social omställning för småföretag och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler bör ges möjlighet att styra över sitt arbete och skapa sin egen försörjning och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kooperativ, personalägda företag och sociala företag bör få lika goda förutsättningar som aktiebolag att få lån och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stöd till företag och regional utveckling ska utformas så att de även kan komma företag inom kulturella och kreativa näringar, naturturismföretagare, mathantverkare och det lokala näringslivet till godo och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra tillgången på riskkapital och möjligheter till företagsrådgivning och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka de kulturella och kreativa näringarna genom en nationell strategi och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2171 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kraftigt förbättra förutsättningarna för investeringar i lands- och glesbygd och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra besöksnäringens förutsättningar genom digitala tjänster och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2175 av Per Bolund m.fl. (MP):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja delningsekonomi och konsumtion av klimatsmarta tjänster i stället för resursintensiva produkter och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta att satsa på och utveckla statliga satsningar som Almis stöd till de mindre företagens omställning, i syfte att hjälpa industrier och företag att minska sin klimatpåverkan, och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2190 av Annie Lööf m.fl. (C):

57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utlysa innovationstävlingar för grön teknik för att driva utveckling på områden med mindre kommersiell kraft vilka också kan bli möjliga för upphandling och tillkännager detta för regeringen.

90. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att öka satsningarna på det strategiska innovationsprogrammet för flyg (Innovair) i syfte att påskynda övergången till ett hållbart, fossilfritt och mer energieffektivt flyg samt till elektrifiering och tillkännager detta för regeringen.
176. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa bättre förutsättningar för en delningsekonomi där tjänster för återbruk, reparation och delning av produkter ökar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter ska granska förekomst av osakliga könsskillnader, exempelvis tillgång till statligt riskkapital till företagande, och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur kvinnors möjlighet att starta och driva företag kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.